

1212Y_Az_Æyani_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 1212Y Ekologiya

1 Azərbaycanda ekoloji təhlükəsizliyin qorunub saxlanması üçün lazımdır:

- təbii resurslardan istifadənin genişləndirilməsi;
- təbii ekosistemlərə intensiv təsirlər;
- ətraf mühitin çirklənməsinin təhlükəsizlik dərəcəsinin qiymətləndirilməsi;
- Xəzərin bioloji resurslarının qorunması.
- təbiətdən istifadənin səmərəli təşkil problemləri;

2 Azərbaycanda atmosfərə ən çox atılan kimyəvi maddələr :

- karbohidrogenlər
- ammonyak
- benzopirenlər
- dəm qazı;
- sulfat turşusu;

3 Azərbaycanda ekoloji proseslər səbəbindən yaranmır:

- sürüşmə
- aşırma
- eroziya
- zəlzələ
- aşırma

4 Hirkan milli parkında qorunur:

- III dövrün relik bitkiləri;
- Eldar şamı;
- Paleogen dövrünün relik bitkiləri;
- IV dövrün bitkiləri ;
- Qaraçöhrə və Qafqaz xurması;

5 Azərbaycanda ekoloji problemləri yaradan təbii endogen proseslər:

- radioaktiv elementlərin parçalanması;
- sürüşmələr
- aşımalar
- tektonik proseslər və eroziya.
- palçıq və zəlzələlər;

6 Azərbaycanda ətraf mühitin başlıca çirklənmə mənbələrindən biridir:

- yüngül sənaye;
- neft sənayesi;
- yeyinti sənayesi;
- su nəqliyyatı.
- tikiş-trikotaj istehsalı;

7 Köçəri quşların və suitlərin mühafizə olunduğu qoruq:

- Qızılağac
- Abşeron
- Şirvan
- Zirə
- Geirgan

8 Xəzərin başlıca resursları aşağıdakılardır:

- mineral, nəqliyyat;
- bioloji, fiziki;
- mineral, bioloji;
- maqnezium, su;
- rekreasiya, duz;

9 Azərbaycanda atmosferin çirklənmə mənbələrindən deyil:

- kimya sənayesi
- dağ-mədən sənayesi
- avtomobil nəqliyyatı
- istilik elektrik stansiyaları
- əlvan metallurjiya

10 Atmosferin çirklənmə səbəblərindən biridir:

- qaz-toz tutucu qurğuların geniş tətbiqi
- köhnə avtomobillər
- tullantıların kompleks emalı
- doğru cavab yoxdur
- tramvay və trolleybusların geniş istifadə

11 Azərbaycanda atmosferin başlıca çirklənmə mənbələri:

- kənd təsərrüfatı
- bərk formalı tullantılar
- dağ-mədən işləri
- sənaye sahələri və kənd təsərrüfatı
- sənaye müəssisələri və avtomobil nəqliyyatı

12 Xəzərə ən çox çirkab axıdan Azərbaycan çayı :

- Samur
- Araz çayı;
- Qudyalçay
- Lənkərançay;
- Kür çayı

13 Xəzərdə köçəri quşların mühafizə olunduğu qoruq:

- Qobustan
- Qızılağac
- Hirkan
- Şahdağ
- Şirvan

14 Azərbaycan torpaqlarının dedredasiyası səbəblərindəndir:

- meşəsalma
- yol, kanal, su anbarları tikintisi;
- torpaqların meliorasiyası;
- torpaq qoruyucu tədbirlər;

- torpaqların rekultivasiyası;

15 Milli Park nədir?

- Ekskursiya obyektidir
 mühafizə olunan təbii kompleksə malik ərazi olmaqla ekoturizmə icazə verilən sahədir
 iqtisadi baxımdan gəlir gətirməyən qoruq sahəsidir
 doğru cavab yoxdur
 təsərrüfata yararlı mühafizə olunan ərazidir

16 Qoruq nədir?

- bütün təbiət komplekslərinin təbii vəziyyətdə saxlanılan ərazidi
 təbii komplekslərin qorunduğu və təsərrüfat fəaliyyətinə icazə verilən ərazidi
 canlıların orqanizmlərinin bərpa olunduğu sahədir
 doğru cavab yoxdur
 mühafizə zolaqları olmayan ərazilərdir

17 Bakı buxtasının ekoloji vəziyyətinin kəskinləşməsinin səbəbləri:

- dəniz nəqliyyatıdır
 dəniz nəqliyyatıdır
 doğru cavab yoxdur;
 kimya sənayesi çirkəblərdir;
 neft hasilatı və məişət çirkəblərdir;

18 Azərbaycanda ətraf mühitin çirklənmə mənbələrindən deyil:

- kimya sənayesi
 əlvan metallurgiya
 yanacaq-energetika kompleksi
 yüngül sənaye
 tikinti materialları istehsalı

19 Azərbaycan ərazisində Kür çayını çirkləndirən şəhərlər:

- Kürdəmir,Şəmkir,Şirvan
 Gəncə,Mingəçevir,Yevlax

- Şirvan,Göyçay,Ucar
- Gəncə,Zərdab,İmişli
- Mingəçevir,Salyan,Qazax

20 Xəzərə ən çox çirkab gətirən çay:

- Kür çayı;
- Volqa çayı;
- Samur çayı;
- Lənkəran çayı;
- Terek çayı;

21 Xəzərin səviyyə təbəddüdünün başlıca səbəbləri:

- çirklənmə
- sürüşmələr;
- zəlzələlər;
- tektonik proseslər və çirklənmə;
- iqlim və tektonik proseslər ;

22 Xəzərin ən çox çirklənmiş sahələri:

- Çilov və Qum adaları;
- Sumqayıt və Lənkəran sahilləri;
- Çilov və Qum adaları;
- Neft daşları və Neftçala sahilləri;
- Bakı və Xaçmaz sahilləri;

23 Xəzərin çirklənməsinin yaratdığı ekoloji problem:

- sahil torpaqlarının şoranlaşması;
- bioloji resursların azalması;
- su nəqliyyatında çətinliklər
- mineral resursların hasilatında çətinlik;
- mineral resursların hasilatında çətinlik;

24 Azərbaycan daxilində ən çox çirklənmiş çaylar:

- Qusarçay və Lənkərançay;
- Qəncəçay və Köndələnçay;
- Pirsaatçay və Qöyçay;
- Filizçay və Dəmiraparançay;
- Qoşqarçay və Filizçay;

25 Daxili çayları daha çox çirkləndirir:

- kimya və yeyinti sənaye çirkəbləri;
- dağ-mədən və məişət çirkəbləri;
- məişət və yünqül sənaye çirkəbləri;
- qara və əlvan metallurqiya çirkəb suları;
- yeyinti və sənaye çirkəbləri;

26 Xəzərin çirklənməsinin mənfi ekoloji nəticələri:

- su bitkilərinədir;
- balıq ehtiyatlarındadır;
- molyuskalardır;
- neft hasilatındadır;
- duz ehtiyatlarındadır;

27 Xəzərin ekoloji problemlərinə dair birinci Beynəlxalq Konfrans çağırılmışdır:

- 1990-cı ildə;
- 1992-ci ildə;
- 1991-ci ildə
- 1995-ci ildə;
- 1993-cü ildə;

28 Çirklənmiş çayların mənfi ekoloji nəticələri:

- sənaye qurğularındadır;
- insan sağlamlığı və torpaq sahələrindədir;]
- otlaq sahələrindədir;
- sənaye və heyvandarlıqdadır
- heyvandarlıq və uzumçülüyədir

29 Türyançay qoruğunda mühafizə olunan ağac növləri:

- Türyançay qoruğunda mühafizə olunan ağac növləri:
- fisdıq və cökə;
- qovaq və söyüd;
- Eldar şamı və Çinar ;
- ardıc və saqqız ağacları;

30 Tuqay meşələrinin mühafizə olunduğu qoruq:

- Bəstiçay qoruğu;
- Altıağac qoruğu ;
- Türyançay qoruğu;
- Hirkan qoruğu;
- Qarayazı qoruğu;

31 Tuqay meşələrinin kəsilməsinin mənfi ekoloji nəticələrindəndir :

- qrunt suların səviyyəsinin qalxması;
- qrunt sularının səviyyəsinin aşağı düşməsi;
- torpaqların şoranlaşması;
- torpağın sürüşməsi;
- torpaq eroziyası;

32 Göy-göy qoruğunda mühafizə olunan iynəyarpağlı ağac:

- Eldar şamı;
- Qaraçöhrə
- Ardıc
- Kükürd;
- Qarmaqvari şam;

33 Azərbaycanda tuqay meşələrinin əhəmiyyəti:

- torpaq qoruyucu;
- su və tarla qoruyucu;
- sanitariya-qoruyucu;
- doğru cavab yoxdur;

mikroiklim yaradıcı;

34 Araz çayını daha çox çirkləndirən ölkə:

- Türkiyə
- İran
- Ermənistan;
- Gürcüstan;
- Azərbaycan

35 Azərbaycanda səhrələşmənin izləri hiss olunur:

- Gəncə-Qazax düzündə;
- Qarabağ düzündə;
- cənub-şərqi Şirvan düzündə;
- Mil düzündə;
- Samur-Dəvəçi ovalığında ;

36 Azərbaycanda külək eroziyasına məruz qalır:

- Qanıx-Əyriçay vadisi;
- Acınohur
- Arazboyu düzənliklər;
- Salyan düzü;
- Abşeron və Cənub-Şərqi Şirvan ;

37 Azərbaycanda torpaq sürüşməsinin intensiv olduğu yer:

- Dərələyəz
- Yan silsilə;
- Qarabağ sıra dağları;
- Qoşqar dağı;
- Murovdağ

38 Azərbaycanda şoranlaşmış torpaqlar daha çox rast gəlinir:

- Abşeron -Qobustanda;
- Lənkəran ovalığında;]

- Samur-Dəvəçi ovalığında;
- Kür-Araz ovalığında;
- Qarabağ və Haramı düzlərində;

39 Su ehtiyatlarından daha çox istifadə olunur :

- sənaye və məişətdə;
- kənd təsərrüfatı və sənayedə;
- kənd təsərrüfatı və məişətdə;
- doğru cavab yoxdur;
- kimya və metallurgiya sənayesində;

40 Aşağıdakılar hansı monitorinqin praktiki istiqamətlərinə aid deyil?

- ətraf mühitin vəziyyətinə və ona təsir edən amillərə nəzarət etmək.
- çirkləndiricilərin təsirindən ətraf mühitdə yarana biləcək vəziyyətin proqnozu.
- ətraf mühitin faktiki vəziyyəti və çirklənmə səviyyəsini qiymətləndirmək.
- əhəlinin miqrasiyasının nizamlanması.
- bu vəziyyətin qiymətləndirilməsi.

41 Sənaye müəssisəsinin ekoloji pasportu nədir?

- təsərrüfat və digər fəaliyyətlərə icazə verən ekoloji tələblər.
- cərimə sanksiyaların şərtləri haqqında sənəd.
- ətraf mühitin çirklənməsinə görə ödənişlərin miqdarı haqqında sənəd.
- tullantıların, çirklənmənin izn həddləri haqqında sənəd.
- müəssisə ilə ətraf mühit arasında qarşılıqlı əlaqə və təsirin xüsusiyyətlərinə əks etdirən kompleks sənəd.

42 Aşağıdakı cavablardan hansı ekoloji pasportda öz əksini tapmamışdır?

- müəssisə haqqında ümumi məlumat və istifadə olunan texnologiya.
- istifadə olunan ehtiyatın kəmiyyət, keyfiyyət göstəriciləri.
- ətraf mühitə səmərəli təsir etmək üçün təklif və tövsiyələr.
- çirkəb sularının təmizlənmə mexanizmi, tullantıların keyfiyyət və kəmiyyət göstəriciləri.
- əsas məhsullar istehsalının texnoloji sxemi, havaya atılan tullantıların təmizlənmə sxemləri.

43 Müstəqillik prinsip ekoloji fəaliyyətin hansı sahəsinə aiddir?

- ekoloji monitorinqə
- ekoloji audite
- ekoloji tənziqləməyə
- ekoloji maraqlara
- ekoloji ekspertizaya

44 Aşağıdakı cavablardan hansı düzgündür?

- ekoloji monitorinq baza monitorinqidir.
- qısa müddətli monitorinqidir.
- qlobal monitorinqidir.
- fiziki monitorinqidir.
- biosferin kompleks monitorinqidir.

45 Ümumi çirkləndiricilərin neçə faizi avtomobil nəqliyyatının payına düşür?

- 10-20%
- 40-50%
- 20-25%
- 60-70%
- 30-35%

46 Smoq hadisəsinin çox yarandığı məkan haradır?

- yerin üst hissəsi
- kənd təsərrüfatı regionları
- şəhər atmosferi
- səhralaşma prosesi
- meşə zonası

47 2000ci ildə Berlində keçirilmiş Urban-XXI beynəlxalq konfransda proqnozlaşdırılmışdır:

- əhalinin çox hissəsinin aqlomerasiyalarda cəmlənəcəyi
- əhalinin sayının azalması
- əhalinin çox hissəsinin şəhərlərdə yaşayacağı
- əhalinin təhsil problemi
- əhalinin sağlamlıq problemi

48 Müəssisənin Ekoloji pasport hansı müddətə tərtib olunur?

- 1 il
- 2 il
- 5 il
- 3 il
- müddətsizdir

49 ətraf mühitin ekspertizası hansı hallarda keçirilməlidir?

- iqtisadiyyatda böhran baş verdikdə.
- milli valyuta dəyərini itirdikdə.
- ölkədə iqtisadi islahatlar aparıldıqda.
- ekoloji fəlakət baş verdikdə.
- təsərrüfat, layihə və planları reallaşmaqdan əvvəl.

50 Ekoloji ekspertizanın əsas prinsipləri hansılardır?

- imperativ, təhlükəsizlik, aşkarlıq, müstəqillik, komplekslik
- imperativ, təhlükəsizlik, aşkarlıq, enerjiyə qənaət.
- müstəqillik, aşkarlıq, enerjiyə qənaət, riskin azaldılması.
- enerjiyə qənaət, müstəqillik, imperativ, aşkarlıq.
- peşəkarlıq, müstəqillik, aşkarlıq, imperativ.

51 Müəssisələrin ekoloji pasportu özündə əks etdirir?

- mühafizə tədbirlərinin vaxtı, xərcləri və s
- təbii resursların istehlaklı
- mühafizə tədbirlərinin vaxtı, xərcləri və s
- “ekoloji pasport” olmur
- təbii resursların müxtəlifliyi

52 Təsərrüfat fəaliyyətinin ekoloji ekspertizası:

- dövlət ekoloji nəzarətinin əsas funksiyalarından biridir.
- ekoloji maarifləndirmə vasitəsidir.
- ekoloji təhsilin bir formasıdır.
- iqtisadi siyasətin əsasıdır.

demoqrafik siyasətin tərkib hissəsidir.

53 Ekoloji pasport hansı müddətdə etibarlıdır?

- 2 il müddətinə.
- 3 il müddətinə
- 1 il müddətinə
- 6 ay müddətinə
- 5 il müddətinə

54 Monitorinqin təsir amili dedikdə başa düşülür:

- müxtəlif çirkləndirici maddələr.
- təbii təsir amilləri.
- kimyəvi çirkləndirici maddələr.
- fiziki təsir amilləri.
- müxtəlif kimyəvi çirkləndirici, müxtəlif təbii və fiziki təsir amilləri

55 ətraf mühitin monitorinqi nədir?

- uzun müddətli müşahidə sistemi olub, ətraf mühitin hazırkı vəziyyətinin qiymətləndirilməsi və onun dəyişməsi istiqamətinin proqnozlaşdırılması.
- ətraf mühitin hazırkı vəziyyətinin qiymətləndirilməsidir
- ətraf mühitin qısa müddətli-müşahidə sistemidir.
- demoqrafik proseslərə nəzarət sistemidir.
- onun dəyişmə istiqamətinin proqnozlaşdırılmasıdır.

56 Aşağıdakı cavablardan hansı düzgün deyil?

- monitorinqin təsir amili dedikdə müxtəlif kimyəvi çirkləndiricilərin təsiri başa düşülür.
- müxtəlif təbii təsir amilləri başa düşülür.
- müxtəlif kimyəvi çirkləndirici, müxtəlif təbii və fiziki təsir amilləri başa düşülür.
- sənaye müəssisələrinin çirkləndirilməsi başa düşülür.
- müxtəlif fiziki təsir amilləri başa düşülür.

57 Baza monitorinq sistemi nədir?

- regional antropogen təsirlər nəzərə alınmaqla təbiətdə baş verən hallara nəzarət etmək
- faunada baş verən hallara nəzarət etmək.

- bitki aləmində baş verən hallara nəzarət etmək.
- litosferdə baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- hidrosferdə baş verən proseslərə nəzarət etmək.

58 Milli monitoring sistemi dedikdə başa düşülür:

- beynəlxalq miqyasda aparılan monitoring.
- ölkə miqyasında aparılan monitoring.
- bir neçə ölkədə aparılan monitoring.
- şəhərdaxilində aparılan monitoring.
- materikdə aparılan monitoring.

59 Aşağıdakı cavablardan hansı düzgündür?

- bioloji monitoring biosferdə aparılan monitoringdir.
- bioloji monitoring dünya okeanında gedən bioloji prosesləri əhatə edən monitoringdir.
- bioloji monitoring bitki aləmində aparılan monitoringdir.
- bioloji monitoring bioindikatorlar vasitəsilə aparılan monitoringdir.
- bioloji monitoring heyvanlar aləmində aparılan monitoringdir.

60 Ekobiokimyəvi monitoring dedikdə başa düşülür:

- ətraf mühitin bioloji vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin fiziki vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin fiziki vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin fiziki və kimyəvi vəziyyətinə nəzarət.
- ətraf mühitin kimyəvi və bioloji vəziyyətinə nəzarət.

61 Regional monitoring sistemi nəzarəti həyata keçirir:

- hər hansı bir şəhər daxilində gedən proseslərə.
- dünyada gedən proseslərə.
- hər hansı bir region daxilində gedən proseslərə.
- inzibati rayon daxilində gedən proseslərə.
- hər hansı bir ölkə daxilində gedən proseslərə.

62 Aşağıdakı cavablardan hansı doğrudur?

- lokal monitoring sistemi konkret antropogen mənbəyin təsiri ilə məşğul olur.
- kimyəvi çirkləndiricilərin təsiri ilə məşğul olur.
- bir neçə antropogen mənbəyin təsiri ilə məşğul olur.
- cavabların hamısı doğrudur.
- təbii çirkləndirici mənbələrin təsiri ilə məşğul olur.

63 İmpakt monitoring sistemi nədir?

- regional antropogen təsirlərə məruz qalan zonaların monitoringi.
- lokal antropogen təsirlərə məruz qalmayan zonaların monitoringi.
- regional və lokal antropogen təsirlərə məruz qalan xüsusi təhlükəli
- Antropogen təsirlərə məruz qalan xüsusi təhlükəli zonaların monitoringi.
- Lokal antropogen təsirlərə məruz qalan təhlükəsiz zonaların monitoringi.

64 Fiziki monitoring dedikdə başa düşülür:

- ətraf mühitdə gedən bioloji proseslərə nəzarət.
- ətraf mühitə təsir edən fiziki proseslərə nəzarət.
- litosferdə gedən proseslərə nəzarət.
- ətraf mühitə təsir edən müxtəlif kimyəvi proseslərə nəzarət.
- insan orqanizmində gedən proseslərə nəzarət.

65 Baza monitoring sistemi zamanı nələr nəzərə alınır?

- urbanizasiya səviyyəsi
- çirklənmə dərəcəsi
- regional antropogen təsirlər
- fiziki təsir amilləri
- kimyəvi tullantılar

66 İmpakt monitoring sistemi hansı sahələri əhatə edir?

- sənaye müəssisələrini
- xüsusi təhlükəli zonaları
- kənd təsərrüfatı zonalarını
- dəniz və okean sularını
- elmi araşdırmaları

67 Monitoring sistemi siniflərinə ayrılır:

- təsir amilinə görə.
- təsir amilinə, çirkləndirici mənbələrə, miqyasına görə.
- çirkləndirici mənbələrə görə.
- aparıldığı yerə görə.
- miqyasına görə

68 əhalinin təbii artımı nədir?

- əhalinin mütləq artım
- urbanizasiya prosesi
- əhalinin yerləşməsi
- doğulanlarla ölənlərin say fərqi
- doğulan əhalinin sayı

69 İctimai fəaliyyət zonasına daxil deyil:

- ticarət
- təhsil
- kənd təsərrüfatı
- maliyyə iş mərkəzləri
- elmi-tədqiqat

70 Tullantı suları nəyə deyilir?

- yer üzərinə neftin təbii olaraq öz-özünə axması nəticəsində yığılan maye
- yeraltı təbii istilik mənbələri
- müxtəlif boru birləşmələrindən,siyirtmə və kippəclərdən sızan su
- gil,yağlı maddələr,kimyəvi reagentlər,qazılmış süxurlar ilə çirklənmiş sular.
- qaynar sular,buxar və ya buxar-su qarışığı

71 Ekoloji siyasətin prioritet istiqamətlərindən biridir:

- əhalinin işlə təmin olunması
- ETT nəaliyyətlərinə yiyələnmək]
- yeni texnologiyaların mənimsənilməsi
- biri deyil

sağlam ekoloji mühitin yaranması

72 Çirkləndirici mənbələrinin monitorinqi dedikdə başa düşülür:

- yerini dəyişməyən mənbəyin monitorinqi
- Hərəkətdə olan nəqliyyat vasitələrinin.
- yerini dəyişməyən, bir nöqtədə yerləşən mənbəyin, hərəkətdə olan nəqliyyat vasitələrinin və müəyyən bir sahənin
- bir nöqtədə yerləşən mənbənin.
- müəyyən bir sahənin.

73 ətraf mühit,təbii şərait və sosial mühit,keyfiyyət kriteriyaları nəyi müəyyən edir?

- insan sağlamlığını
- sosial vəziyyəti
- mühitin təmizliyini
- kəmiyyət göstəricilərini
- keyfiyyət göstəricilərini

74 Alyaska smonun yaranma səbəbi nədir?

- havanın mənfi temperaturu ilə günəş radiasiyasının təsirindən
- sənaye müəssisələrinin qəzaya uğramasından
- atmosferdə müxtəlif qazların qarışığından
- təmərküzləşmə prosesinin aktivliyindən
- ətraf mühitə antropogen təsirlərdən

75 Fotokimyəvi smonun yaranma səbəbi nədir?

- bərk maddələrlə kristalların qarşılıqlı təsiri
- zərərli maddələrin konsentrasiyasından
- kimyəvi reaksiya ilə havanın təkrar çirklənməsi
- fotokimyəvi smon əmələ gəlmir
- nəqliyyat vasitələrinin təsirindən

76 Şəhər əhatəsində göstərilən zonaların yerləşdirilməsi hansı təşkilatlar tərəfindən müəyyən edilir?

- respublika icra və yerli idarəetmə orqanları
- dövlət icra komitələri

- nazirliklər
- maliyyə orqanları
- könüllü əhali qurumları

77 Aşağıdakılardan hansı kompleks ekoloji monitorinqin vəzifələrinə daxildir?

- ekoloji sistemin və insanların məskunlaşma sahələrinin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi.
- ekoloji və yaşayış sahələrinin müayinəsinin keçirilməsi.
- göstərilən sahələrdə baş vermiş dəyişikliklərin səbəbinin müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsi.
- yaranmış neqativ halların ləğv və ya təsirinin azaldılması üçün tədbirlər hazırlamaq.
- qarşılıqlı tərəflərin qanəedici qərarlar qəbul etməyə yönəlmiş məsləhətləşmələri.

78 Aşağıdakı cavablardan hansının kompleks ekoloji monitorinqə aidiyyəti yoxdur?

- nəzarət obyektinin seçilməsi.
- ayrılmış nəzarət obyektinin müayinəsi
- ayrılmış nəzarət obyektinin müayinəsi
- nəzarət obyektinin vəziyyətinin dəyişməsinin proqnozlaşdırılması
- ölçmə işlərinin plpnlaşdırılması.

79 Genetik modifikasiya olunmuş bitki növlərinin xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- yüksək və stabil məhsuldarlıq
- ziyanvericilərə qarşı yüksək davamlılıq
- il ərzində bir neçə dəfə məhsul vermək
- daha yüksək və aşağı temperatura davamlılıq
- mineral kübrələrdən istifadə etməmək

80 Sel, Vulkan, Zəlzələ, quraqlıq, torpağın eroziyası və s. hansı monitorinq sisteminə aid edilir?

- kimyəvi monitorinq
- məsafə monitorinqi
- Fiziki monitorinq
- bioloji monitorinq
- bioloji monitorinq

81 Qlobal monitorinq sistemi nədir?

- dünyada baş verən proseslərə və yer kürəsinin biosferində bütün ekoloji komponentlərə nəzarətlə yanaşı ekstremal vəziyyətlərin yaranacağı barədə xəbərdarlıq etmək.
- litosfer qatında baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- yer kürəsinin atmosferində baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- cavabların hamısı doğrudur.
- materiklərin su hövzələrində baş verən proseslərə nəzarət etmək.

82 Monitorinqin obyektini dedikdə aşağıdakılardan hansı nəzərdə tutulur?

- atmosfer, yer üstü sular, okeanlar, dənizlər, yeraltı sular, kriosfera.
- yerüstü sular, okeanlar.
- atmosfer, yeraltı sular.
- atmosfer, kriosfera
- okeanlar və dənizlər.

83 Aşağıdakı savablardan hansı düzgün deyil?

- antropogen təsir mənbələrinə nəzarət.
- Antropogen amilin təsirindən ətraf mühitdə yaranan dəyişikliklərə nəzarət.
- antropogen təsir mənbələrinə nəzarət.
- təbii mühitin fiziki halının qiymətləndirilməsi.
- sənayenin inkişafına nəzarət.

84 Aşağıdakılardan hansı ekoloji ekspertizanın mexanizminə daxil deyil?

- kompleks elmi-tədqiqat işlərindən ibarət təsərrüfat layihələrinin ekoloji ekspertizası
- dövlət ekoloji tələb və normativlərin yerinə yetirildiyi halda istismasına icazənin verilməsi
- meşənin kəsilməsi üçün nəzərdə tutulan sahənin seçilməsi.
- modernləşdirmə məqsədi ilə fəaliyyət göstərən müəssisələrin ekoloji ekspertizası.
- modernləşdirmə məqsədi ilə fəaliyyət göstərən müəssisələrin ekoloji ekspertizası.

85 London smogu hansı prosesdən yaranır?

- atmosferdə müxtəlif maddələrin qarışığından
- toz hissəcikləri ilə kimyəvi inqredientlərin qarışığından
- insan fəaliyyətindən
- ölkələrin qarşılıqlı inteqrasiyasından
- elmi-texniki tərəqqinin naaliyyətlərindən

86 Şəhərlərin özünə məxsus xüsusiyyətinə aid deyil:

- biokimyəvi əyalətdir
- su təminatı yüksəkdir
- atmosferin şəffaflığı aşağı olur
- suyun dövrəni pozulur
- hava normadan artıq qızır

87 ərzaq problemi hansı səbəbdən yaranır?

- səhralaşma prosesinin aktivliyi]
- əhalinin sayının çox olması
- təminatın lazımı səviyyədə olmaması
- dünya torpaqlarının yararsız olması
- əhali sıxlığının azlığı

88 ərzaq probleminin yaranmasına səbəb nədir?

- İEÖ-də torpaq fondunun az olması
- elmin təsərrüfat sahələrində zəif tətbiqi
- kənd təsərrüfatında ekstensivlik
- İEOÖ-də kənd təsərrüfatının zəif inkişafı
- su resurslarının çatışmamazlığı

89 İnsan orqanizminin təbii mühitə çətinliklə adaptasiya olunmasının əsas səbəbi nədir?

- təbii sərvətlərin zənginliyi
- insan orqanizminin mürəkkəbliyi
- təbii şəraitin stabilliyi
- təbii ekosistemlərin dəyişməsi
- təbii mühitə antropogen təsirlər

90 əhalinin sağlamlıq problemi hansı mahiyyətə malikdir?

- adi problemlər sırasındadır
- dövlət siyasətidir
- qlobal xarakterlidir
- ətraf mühitin çirklənməsidir

elmi araşdırmaadır

91 XXI əsrin I yarısında İ.İ.Meçnikovun hansı nəzəriyyəsi meydana gəldi ?

- əhali nəzəriyyəsi
- immunitet nəzəriyyəsi
- sosioloji tədqiqatlar
- əhali-səhiyyə nəzəriyyəsi
- sağlamlıq nəzəriyyəsi

92 Dünyada əhalinin sağlamlıq problemini yaradan səbəblərdən biridir:

- iqtisadi inkişafın zəifliyi
- həkim personalının olmaması
- çətin müalicə olunan xəstəliklərin artması
- qidanın çatışmamazlığı
- İEÖ ilə İEOÖ səviyyəsindəki uyğunsuzluq

93 əhalinin ərzaq probleminin həlli hansı tədbirlərin həyata keçirilməsini tələb edir?

- ərzağın çoxsahəli olması
- aqrar sektorun davamlı inkişafı
- təmərküzləşmə prosesinin aktivliyi
- kooperativləşmə prosesinin mövcudluğu
- sənaye məhsulu istehsalının inkişafı

94 Dünyanın neçə ölkəsində orqanik(ekoloji təmiz) kənd təsərrüfatı inkişaf etmişdir?

- 50 ölkəsi
- 150 ölkəsinə qədər
- 100 ölkəsindən çoxu
- bütün ölkələr
- 200 ölkəsi

95 Dünyada olduqca yoxsul yaşayan əhalinin təqribi sayı nə qədərdir?

- 100 milyon nəfər
- 500 milyon nəfər

- 1 milyardan çox
- 2 milyard nəfər
- 200 milyon nəfər

96 əhalinin doğum və ölüm göstəricilərinin fərqi nəyi müəyyən edir?

- əhalinin miqrasiyasını
- əhalinin dinamikasını
- əhalinin sıxlığını
- nisbi artımını
- mütləq artımını

97 Dünyada şəhərlərin inkişafında hansı proses daha sürətlə inkişaf edir?

- meqalopolislər
- kiçik şəhərlər
- aqlomerasiyalar
- nəhəng şəhərlər
- iri şəhərlər

98 Urbanizasiya səviyyəsinə görə dünya ölkələri neçə qrupa bölünür?

- 2 qrupa
- 6 qrupa
- 4 qrupa
- 5 qrupa
- 3 qrupa

99 Urbanizasiya səviyyəsi aşağı olan regionlardan şəhər əhalisi 20%-dən az olanları harada yerləşir?

- Asiyada
- Latın Amerikasında
- Afrikada
- Cənub-Şərqi Asiyada
- Avropada

100 əhali ilə istehsal arasındakı uyğunluq:

- əhali istehsalın xammalıdır
- istehsalın əsas fondudur
- məhsuldar qüvvələrin aparıcı sahəsidir
- əhali şəbəkəsinin sıxlığıdır
- dinamik inkişafıdır

101 əhalinin sayının dəyişməsinə təsir edən amillərdən hesab olunur:

- qadın,kişi nisbəti
- əmək ehtiyatlarının dəyişməsi
- şəhər,kənd əhalisinin nisbəti
- əhalinin istehlakçı olması
- müharibələr,aclıq epidemiyaları və s.

102 ətraf mühitin ekoloji vəziyyəti ilə əhali arasında asılılıq necə baş verir?

- əhalinin sayı dəyişir
- əhalinin milli tərkibi pozulur
- etnik tərkib dəyişir
- şəhərlərdə əhali artır
- əhalinin elmi səviyyəsi azalır

103 Bizim eranın əvvəlində dünya əhalisinin sayı nə qədər olmuşdur ?

- 100 mln. nəfər
- 200 mln. nəfər
- 85mln.nəfər
- 175 mln.nəfər
- 150 mln.nəfər

104 əhalinin sayının artıb azalması hansı siyasətdə tənzimlənir?

- dövlətin iqtisadi siyasəti ilə
- əhalinin elmi səviyyəsi ilə
- dövlətin demoqrafik siyasəti ilə
- ölkənin əhaliyə münasibəti ilə
- demoqrafik partlayışda

105 əhali artımının yaratdığı problemlərə aid deyil:

- ərzaq
- təhsil
- xammal
- ekoloji
- enerji

106 əhalinin şəhərlərdə məskunlaşması nə adlanır?

- aqlomerasiya
- meqalopolis
- miqrasiya
- urbanizasiya
- yalançı urbanizasiya

107 Urbanizasiya prosesi əhali məskunlaşmasına necə təsir edir?

- işçi qüvvəsini azaldır
- həyat tərzini formalaşdırır
- kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalını artırır
- iqlimə müsbət təsir edir
- yayılmasına mənfi təsir edir

108 Urbanizasiya prosesi ilə demoqrafik artım arasında mütənasiblik necədir?

- urbanizasiya sürətlə inkişaf edir
- demoqrafik artım yüksəkdir
- urbanizasiya nisbətən zəifdir
- əhalinin mütləq artımı zəifdir
- əhalinin təbii artımı

109 Urbanizasiya prosesinin intensivlik göstəricilərinə aid deyil:

- iqtisadi inkişaf
- sosial,əhaliyə xidmət
- siyasi
- elmi,maarif

mədəni

110 Urbanizasiyanın tempi hansı qrup ölkələrdə daha sürətlə gedir?

- inkişaf etmiş ölkələrdə
- Avropa ölkələrində
- yeni sənayeləşmiş ölkələrdə
- ABŞ,Kanada və Yaponiyada
- inkişadfa olan ölkələrdə

111 Dünya üzrə şəhər əhalisinin ümumi artımının neçə faizi İEOÖ-in payına düşür?

- 50%
- 80%
- 60%
- 30%
- 20%

112 Müasir şəhərlər əhali məskəni olmaqla,daha hansı xüsusiyyətə malikdir ?

- kommunal sistem yaradır
- əhali başqa ölkələrə gedir
- əhalinin təbii artımı sürətlənir
- sənaye məhsulu istehsalını tənzimləyir
- ətraf mühitə təsir edən sistemdir

113 İri şəhərlərdə ekoloji vəziyyətin gərginliyi nə ilə əlaqədardır?

- əhalinin təbii artımı
- əhalinin miqrasiyası
- əhalinin sıxlığı
- elmi səviyyənin aşağı olması
- aqlomerasiyası

114 Şəhər əhalisinin geokimyəvi strukturu əhaliyə hansı təsiri göstərir?

- təbii artımına
- yaşayış səviyyəsinə

- yaş göstəricisinə
- kommunal təminatına
- sağlamlığına

115 Bir və ya bir neçə mərkəzi şəhərin ətrafında kiçik qəsəbələrin yerləşməsi nə adlanır?

- meqalopolis
- miqrasiya mərkəzləri
- urbanizasiya
- aqlomerasiya və ya konurbasiya
- geokimyəvi əyalətlər

116 Şəhərlərdə sənaye tullantıları ilə çirklənmənin əsas səbəblərindən biridir:

- yaşıllıq zonalarının çox olması
- əhalinin tələbatının çox olması
- çox sənaye məhsulu istehsal edilməsi
- sənayenin xammalla təchizatı
- hakim küləklərin istiqaməti və gücünün nəzərə alınmaması

117 Şəhər tikintilərinin aparılması zamanı məhdudlaşdırılan sahələrə aid deyil:

- əhalinin yaşayış yerləri
- xüsusi təbii qoruq sahələri
- mədəni abidələr, şəhər ətrafı qoruq zonaları
- mürəkkəb təbii iqlim şəraiti sahələri
- ekoloji təhlükəli zonalar

118 İstehsalat zonaları zonasına aid deyil:

- kommunal
- sanitariya qoruyucu
- nəqliyyat
- təhsil
- mühəndis

119 Azərbaycan Respublikasında yürüdülmüş ekoloji siyasətin əsas məqsədinə daxil deyil:

- gələcək nəsillərin ehtiyacının təmin edilməsi
- aqrar sənaye kompleksi payının azaldılması
- iqtisadi potensialın qorunması
- təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə
- əmək potensialının qorunması

120 İri şəhərlərdə əhəlinin əsas tələbatı hansı məhsullardır?

- sənaye məhsullarına
- ərzaq və suya
- nəqliyyat vasitələrinə
- təmiz havaya
- kommunikasiya xidmətinə

121 Şəhərsalma fəaliyyəti nəyin əsasında təşkil olunur?

- əhəlinin sayına uyğun
- şəhərin yerləşdiyi ərazi əsasında
- istehsalın həcminə görə
- mövcud qanunvericilik əsasında
- təbii şəraitə uyğun

122 Tikinti zonaları növlərinə aid deyil:

- yaşayış zonası
- istehsalat zonası
- ictimai fəaliyyət zonası
- xüsusi təyinat zonaları
- əhəlinin yerləşmə zonası

123 Məişət tullantıları obyektləri hansı zonaya aid edilir?

- istirahət zonasına
- yaşayış zonalarına
- ictimai fəaliyyət zonasına
- istehsalat zonalarına
- xüsusi təyinat zonasına

124 Smoqların hansı mənfi təsiri vardır?

- ultrabənövşəyi şüaların yer səthinə düşməsinə mane olur
- kooperativləşmə prosesini ləngidir
- təbii şərait və sərvətlərin yerləşməsinə təsir edir
- iqlim dəyişmələri yaradır
- zəhərli maddələrin atmosfərə düşməsinə mane olur

125 Zəhərli maddələrin atmosfərə atılmasının səbəblərindən biridir:

- mineral kübrələrdən istifadə
- kənd təsərrüfatının intensivləşməsi
- sənaye məhsullarının təkrar emalı
- ekoloji cəhətdən təhlükəli texnologiyadan istifadə
- əkin sahələrinin azaldılması

126 Şəhər mühitini çirkləndirən mənbələrdən biridir:

- yaşıllıqlar
- yaşayış massivləri
- metropolitenlər
- səs-küy
- teleqraf xətləri

127 İri şəhərlərdə çirklənmə dərəcəsini artıran səbəblərdən hesab edilir:

- nəqliyyat vasitələri
- mədəni abidələr
- şosse yolları
- istirahət zonaları
- transmilli otellər

128 Şəhərlərdə ümumi çirkləndiricilərin neçə faizi avtomobil nəqliyyatının hesabınadır?

- 90%
- 35-40%
- 60-80%
- 40-50%

20-20%

129 Şəhərlərdə ekoloji təhlükəsizliyin təminatı və ətraf aləmin mühafizəsinin təşkili üçün respublikanın regional siyasətinə daxildir:

- cərimələrin ödənilməsi
- ekspertiza işinin təşkili
- təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə
- qazma işlərinin aparılması
- yeni hövzələrin mənimsənilməsi

130 Fotokimyəvi prosesin getməsi üçün əsas kimyəvi komponent hansıdır?

- azot 2-oksidi
- sulfat turşusu
- karbon 4-oksidi
- dəm qazı
- nitrat turşusu

131 Sənaye, kənd təsərrüfatı, dağ-mədən və s.-də göstərilən fəaliyyət dedikdə nə nəzərdə tutulur?

- istehlak fəaliyyəti
- ətraf mühitin sənaye tullantıları ilə çirklənməsi
- texniki, texnoloji fəaliyyət
- istehsalat fəaliyyəti
- insanların yaşma tərzini

132 1840-cı ildə U.Libix tərəfindən hansı qanun irəli sürülmüşdür?

- maksimum qanunu
- planlı inkişaf qanunu
- minimum qanunu
- proporsionallıq qanunu
- səviyyənin bərabərləşdirilməsi qanunu

133 Tolerant qanunu nə vaxt və kim tərəfindən irəli sürülmüşdür?

- 1840-cı ildə U.Libex
- 1958-ci ildə V.Pimental

- 1980-cı ildə A.Monçadski
- 1910-cu ildə V.Şelferd
- 1967-ci ildə K.Mrakov

134 Su hövzələrinin abiotik faktoru nəyə təsir edir?

- bakteriyaların, planktonların fotosintez prosesinə
- çürümə prosesini sürətləndirir
- bakteriyaların yaranmasına kömək edir
- canlıların sahə əlaqələrini formalaşdırır
- atmosferin istilik rejimini tənzimləyir

135 Ekologiyanın əsas tədqiqat obyektı nədir?

- coğrafi ekologiya
- ekologiyanın elmiyi
- texniki ekologiya
- tarixi ekologiya
- insan ekologiyası

136 Ekologiyanın bir elm kimi formalaşması, təşəkkül tapması hansı mərhələyə aid edilir?

- 2-ci mərhələyə
- 3-cü mərhələyə
- 1-ci mərhələyə
- 2 və 3 mərhələyə
- 1 və 2 mərhələyə

137 1798-ci ildə T.Maltus hansı konsepsiyanı yaratmışdır?

- ekosistemin quruluşunu
- canlı aləmin təbii qanunlarını
- ətraf mühitə təsir amillərini
- populyasiyanın eksponent tənliyini
- biocoğrafiyanın meydana gəlməsini

138 Ekologiyanın inkişaf tarixi neçə mərhələyə bölünür?

- 5 mərhələyə
- 3 mərhələyə
- 2 mərhələyə
- tarixi birdir
- 6 mərhələyə

139 Ekologiyanın bütöv bir sistem kimi təşəkkül tapması hansı dövrə təsadüf edir?

- XVII əsrin sonu XVIII əsrin əvvəli
- XIX əsrin sonu XX əsrin əvvəli
- XVI əsrin sonu
- XXI əsrin əvvəlləri
- XX əsrin sonu

140 Canlıların təbiətə vurduqları ziyan haqqında ilk dəfə kimlər məlumat vermişdir?

- Aleksandr Humbolt
- S.Kraşennikov
- Pallasın və Lipeyxin
- T.Faberin və Q. Qlogerin
- J.Lamark və T.Maltus

141 Tolerantlığın ekologiyasının tədqiqatlarının aparılması neçənci ildən başlanmışdır?

- 1868-ci ildən
- 1925-ci ildən
- 1890-cı ildən
- 2000-ci ildən
- 1910-cu ildən

142 İnsanların istehsalat və məişət fəaliyyəti nəticəsində ətraf mühitə edilən təsir necə adlanır?

- ətraf mühitin biotik faktoru
- biosferin dəyişilməsi
- ətraf mühitin abiotik faktoru
- sənaye və məişət tullantıları
- ətraf mühitin antropogen faktoru

143 Canlı orqanizmlərlə təbii mühit arasında mövcud əlaqələrin birliyi nəyi təşkil edir?

- ekologiyanın amillərini
- ekologiyanın predmetini
- ekologiyanın məqsədini
- ekologiyanın vahidliyini
- ekologiyanın vəzifəsini

144 Ekologiyanın predmetinin daxilində hansı proses əsas yer tutur?

- materiyanın varlığı
- təkamüllün növləri
- enerji və üzvi maddələrin transformasiyası
- ətraf mühitin çirklənməsi
- ekoloji hadisələrin varlığı

145 Bu mərhələdə hansı ölkənin alimləri daha çox fəaliyyət göstərmişdir ?

- Rusiyanın
- İngiltərənin
- Almaniyanın
- İsveçin
- Fransanın

146 Ekologiyanın əsas vəzifəsinə nə daxildir?

- ekosistemlərin quruluşu
- mühitin çirklənməsinin qarşısını almaq
- ərazilərin mənimsənilməsi
- enerji və materiyanın qarşılıqlı təsirinin açılması
- ekologiya sahəsində araşdırmalar aparmaq

147 Müasir dövrdə ekologiya qarşısında duran vəzifələrdən biridir?

- ekoloji amillərin tətbiqi
- ekoloji anlamın araşdırılması
- ekoloji qanunlara tabeçilik
- ekoloji sistemlərin dayanıqlığı nəzəriyyəsini işləmək

ekoloji sistemlərin mövcudluğu qanununu işləmək

148 Ekologiya elmi hansı sahələrə bölünür ?

- riyazi - metodoloji
- infomatika, kibernetika
- nəzəri və tətbiqi
- elmi və təcürbi
- kimyəvi və fiziki

149 Ekologiya sözü hansı mənşəlidir?

- türk
- yunan
- alman
- rus
- ingilis

150 1869-cu ildə Ekologiya nı elmlər sırasına daxil edən kim olmuşdur?

- Ernest Hekkel
- Ç.Darvin
- A.S.Danilevski
- A.A.Qriqoryev
- V.İ.Vernadski

151 İnsanlar özləri üçün gərəkli olan məhsulları nəyin hesabına əldə edirlər?

- cəmiyyətin
- istehlakın
- atmosferin
- təbiətin
- istehsalın

152 Ekologiya termini mənşəyinə görə hansı mənəli sözlərdən əmələ gəlmişdir?

- ekol – yaşayış, loqos – təlim
- loqos – elm, oykos – təbiət

- oikos – ev, loqos - elm
- məna daşımır
- loqos – təlim, oikos - mühit

153 Rusiya ekoloqu A.S.Danilevski ekologiyaya hansı anlamı verir?

- ekoloji qanunauyğunluğu
- ekoloji tənzimləmə
- ekoloji faktormar
- ekoloji sistemdə struktur və funksiya
- ekoloji dəyərlər

154 Antropogen təsirlər ətraf mühitə hansı təsirlərdən qüvvətlənmişdir?

- ETT nəaliyyətlərinin tətbiqindən
- istehlakın çoxalmasından
- əhəlinin artmasından
- elmin inkişafından
- ərazilərin daha çox mənimsənilməsindən

155 Müasir ekologiyanın quruluşuna daxil deyil:

- bioekologiya
- insan ekologiyası
- riyazi ekologiya
- tətbiqi ekologiya
- sosial ekologiya

156 Ekologiyanın əsas tədqiqat obyektı nədir?

- flora və fauna
- ekoloji marketing
- ekoloji sistem
- atmosfer
- ekoloji lizing

157 Canlı orqanizmlərlə təbii mühit arasında mövcud əlaqələrin birliyi nəyi təşkil edir?

- ekologiyanın amillərini
- ekologiyanın predmetini
- ekologiyanın məqsədini
- ekologiyanın vahidliyini
- ekologiyanın vəzifəsini

158 Ekologiyanın predmetinin daxilində hansı proses əsas yer tutur?

- materiyanın varlığı
- təkamüllün növləri
- enerji və üzvi maddələrin transformasiyası
- ətraf mühitin çirklənməsi
- ekoloji hadisələrin varlığı

159 Ekologiyanın əsas vəzifəsinə nə daxildir?

- ekosistemlərin quruluşu
- mühitin çirklənməsinin qarşısını almaq
- ərazilərin mənimsənilməsi
- enerji və materiyanın qarşılıqlı təsirinin açılması
- ekologiya sahəsində araşdırmalar aparmaq

160 Yer kürəsinin quru sahəsinin 97% hansı təsirlərə məruz qalmışdır?

- texnogen
- kimyəvi
- təbii
- fiziki
- antropogen

161 Müasir dövrdə ekologiya qarşısında duran vəzifələrdən biridir?

- ekoloji amillərin tətbiqi
- ekoloji anlamın araşdırılması
- ekoloji qanunlara tabeçilik
- ekoloji sistemlərin dayanıqlığı nəzəriyyəsini işləmək
- ekoloji sistemlərin mövcudluğu qanununu işləmək

162 Biosfer nədir?

- heyvanat aləminin mövcud olduğu sahədir
- canlı orqanizmlərin özünün və izinin olduğu sahədir
- bitki örtüyünün mövcud olduğu sahədir
- torpaq və atmosferdə canlı aləmin mövcud olduğu sahədir
- hidrosferdə canlı orqanizmlərin yaşadığı sahədir

163 Ekoloji təsirlərin təsnifatında hansı qruplar ayrılır?

- abiotik və biotik
- populyativ və analogi
- fundamental və sadə
- sistematik və biotik
- dağıdıcı və toplayıcı

164 XIX əsrin əvvəllərində meydana gəlmiş hansı sahə ekoloji təfəkkürün sonrakı inkişafı sayılır?

- geomorfologiya
- kartoqrafiya
- geologiya
- biocoğrafiya
- zoologiya

165 Ekologiyanın inkişafının 2-ci mərhələsi hansı dövrü əhatə edir?

- XVII əsrin sonu XIX əsrin əvvəlləri
- XIX əsrin 60-cı, XX əsrin 50-ci illərinə qədər
- XIX əsrin 60-cı illərinə qədər
- XX əsrin əvvəlləri
- XX əsrin 50-ci illərindən XX əsrin sonuna qədər

166 İlk dəfə ekologiya elmini biologiyadan müstəqil bir sahə kimi ayıran və ona ekologiya adını verən kim olmuşdur?

- A.Veketov
- Ernest Hekkel
- K.Rulye
- Q.Visotski

Q.Morozov

167 Ekoloji faktorlar neçə kateqoriyaya bölünür?

- iki
- altı
- beş
- üç
- dörd

168 Ekoloji faktorlara daxil deyil:

- sistemli əlaqə
- biotik
- abiotik
- canlı təbiət faktoru
- antropogen

169 Birinci dövrü faktorlara daxildir:

- su hövzələrinin təsiri
- sirkulyasiya prosesi
- atmosferin vəziyyəti
- yerin fırlanması, gündəlik işıq dəyişməsi
- texnogen faktorlar

170 İkinci dövrü faktorlara daxildir:

- temperatur, nəmlik, atmosfer çöküntüləri
- cəmiyyətlə təbiətin münasibəti
- orqanizmlərin qarşılıqlı əlaqəsi
- cansız təbiət faktoru
- çirklənmə əmsalı

171 Yer üzərində abiotik faktorlardan olan günəş şüasının əhəmiyyətinə aiddir:

- təbiətin proseslərinə mane olur
- elmin inkişafını təmin edir

- fotosintez prosesini yaradır
- əhəmiyyəti yoxdur
- istilik enerjisi mənbəyi deyil

172 Ekoloji baxımdan ətraf mühətdə mövcud olan su məhdudlaşdırıcı fiziki faktorlardan biridir?

- noosferin strukturu
- atmosferin quruluşu
- küləyin istiqaməti
- atmosfer havasının nəmliyi
- atmosferin sirkulyasiyası

173 Biosferin noosferə çevrilməsi təlimini hansı alim irəli sürmüşdü?

- D.P.Marş
- A.P.Vinoqradov
- V.İ.Vernadski
- fransız alimləri
- alman alimləri

174 Ekologiya tarixinin 3-cü mərhələsi hansı dövrü əhatə edir?

- XX əsrin 50-ci illərinə qədər
- XIX əsrin 2-ci yarısı
- XIX əsrin əvvəlləri
- XX əsrin 50-ci illərindən bugünə qədər
- XVIII – XIX əsrlər

175 Müasir mərhələdə ekologiyanın inkişafı, canlı aləmin hansı qanunlarını öyrənməyi tələb edir?

- ETT-nin nəaliyyətlərinin tətbiqini
- tədqiqatların birgə aparılmasını
- qlobal problemlərin həlli istiqamətlərini
- bioekoloji müxtəlifliyi
- canlı aləmin sistemli əlaqəsi və fəaliyyətini

176 1840-cı ildə L.Libix ekologiyanın hansı qanununu yaratmışdır ki, hələ də o, öz əhəmiyyətini itirməmişdir?

- Maksimum qanunu
- Neytrallaşma qanunu
- Minimum qanunu
- növlərin əmələ gəlməsi qanunu
- fiziki təsirlər qanunu

177 Ekoloji faktor nəyə deyilir?

- canlı orqanizmlərin qarşılıqlı əlaqəsi
- istehsal təsir göstərən amillər
- canlı orqanizmlərə təsir edən hər hansı bir mühit
- ətraf mühitin çirklənməsi
- biosferin vəziyyəti

178 Canlı orqanizmlərin neçə faizi sudan ibarətdir?

- 10-15%
- 50-80%
- 20-30%
- 50-55%
- 30-40%

179 Orqanizmlərin birinin digərinin həyat fəaliyyətinə təsiri hansı faktordur?

- mühitin abiotik faktoru
- ətraf mühitin biotik faktoru
- antropogen faktoru
- faktor deyil
- xarici mühitə alışma faktoru

180 Minimum qanununun əsas mahiyyəti nədir?

- bitki və heyvan növlərinin artırılması yolları
- bitkilərin inkişafı üçün mineralların tətbiqi
- bitkilərin inkişafı elementlərin cüzi miqdarı ilə limitləşdirilir
- kənd təsərrüfatının ekstensiv inkişafı
- heyvandarlığın intensiv inkişafı

181 Ekoloji minimum ilə ekoloji maksimum arasındakı diapazon dəyənətlilik həddi hansı qanuna aiddir?

- minimum qanunu
- tolerant qanunu
- abiotik və biotik faktorlar
- antropogen təsir qanunu
- bitkilərin varlığı qanunu

182 Təbii suların əsas çirkləndirmə mənbələri hansı istehsal sahələridir?

- Qara və əlvan metallurjiya, kimya, neft, qaz, daş kömür, sellüloz, kağız sənayesi müəssisələri, kənd təsərrüfatı məhsulları emalı və məişət müəssisələri
- Təxuculuq və trikotaj sənayesi
- Energetika sənayesi
- Maşınqayırma sənayesi müəssisələri
- Yeyinti sənayesi müəssisələri

183 Su hövzələrinin çirklənməsindən dəyən zərəre təsir edir:

- Su sərfi.
- Yağıntılarn miqudarı.
- Çirkab suların həcmi.
- Suyun kimyəvi tərkibi.
- Yağıntılarn tərkibi.

184 Birbaşa üsulla nə hesablanır?

- çirklənmədən dəyən zərəre
- sosial problemlər
- iqtisadi qiymətləndirmə
- sosial ödənişlər
- vergi ödənişlər

185 Heyvandarlığa dəyən zərəre asılıdır:

- Heyvanlarda məhsulun aşağı düşməsindən.
- Bitkilərin məhsuldarlığından.
- Otlaq sahələrindən.
- Mexanizasiyadan.

Əkin sahələrindən.

186 Atmosferin çirklənməsindən dəyən zərər asılıdır?

- Havanın kimyəvi tərkibindən.
 Havaya atılan zərərli maddələrin həcmindən.
 Havanın təzyiqindən.
 Havada olan tozun həmindən.
 Havanın tərkibində olan su buxarlarının həcmindən.

187 Her hektardan gələn gəlirlə torpağın dövriyyədən çıxması arasında asılılıq nədən ibarətdir?

- Torpağın münbitliyindən.
 dəyən zərərdən
 Bitkilərin növündən.
 Heyvanların məhsuldarlığından
 Bitkilərin məhsuldarlığından.

188 Bakı buxtasında torpağın neftlə doyma dərinliyi nə qədərdir?

- 15 metr
 5-7 metr
 25 metr
 30 metr
 20 metr

189 Cənubi Xəzərdə Ölü zona adlanan sahil sularında çirklənmə dərəcəsi nə qədərdir?

- 10-15 mq/e
 8 – 10 mq /e
 1,26 – 3,83 mq /e
 20-30 mq/e
 5-8 mq/e

190 Meşə təsərrüfatına dəyən zərər asılıdır:

- Meşələrin tərkibindən;
 Ağacların boyundan;

- Meşələrin rütubət göstəricilərindən;
- Meşələrdə ağacların diametrindən.
- Meşələrin çirklənmə sahəsindən;

191 Çirklənmə ilə bitkiçilik arasında asılılıq nədən ibarətdir?

- Məhsulun maya dəyərindən.
- bitkiçiliyə dəyən zərərdən
- Əkin sahələrindən.
- Torpağın münbitliyindən.
- Məhsulun daşınma xərcindən.

192 Hansı variantda heyvandarlıq məhsulu aşağı düşür?

- zərər dəyəndə
- Bitkilərin məhsuldarlığından.
- Otlaq sahələrindən.
- Mexanizasiyadan
- Əkin sahələrindən.

193 Su hövzələrində zəhərli maddələrin nisbi təhlükəlilik əmsalı nədən asılıdır?

- çirklənmədən dəyən zərərdən
- Su modulundan;
- Su sərfindən;
- Suyun kimyəvi tərkibindən
- Yağıntılardan

194 Çirkab suların flotasiya üsulu ilə təmizlənməsi necə həyata keçirilir?

- Çirkab suların süzgəclərdən keçirilməsi ilə
- Sudakı çirkləndirici maddələrin kimyəvi reaksiyalara uğradılması ilə
- Sudakı çirkləndirici maddələrin suyun səthinə qaldırılması ilə
- Sudakı çirkləndirici maddələrin pıxtalaşdırılması
- Çirkab sulardakı çirkləndirici maddələrin suyun dibinə çökdürülməsi ilə

195 Çirkab suların biokimyəvi üsullarla təmizlənməsinin təbii üsullarla təmizlənməyə nisbət üstünlükləri nədən ibarətdir?

- Su ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunması
- Çirkab suların tərkibində xəstəlik törədən mikrobların qalmasında
- Torpağın məhsuldarlığının artmasında
- Biokimyəvi təmizlənmənin göllərdə həyata keçirilməsinin mümkünlüyü.
- Çirkab suların zərərsizləşdirilməsinin həyata keçirilməsi

196 BMT – nin 1991- ci ildə Braziliyanın Rio-de-Janeyro şəhərində Dünya ölkələri hökumət başçılarının iştirakı ilə keçirdiyi ətraf mühit və inkişaf adlı konfransında qarşıya qoyulan əsas məsələ nədən ibarət olmuşdur?

- Atmosferin çirklənməsinin qarşısının alınması
- Hər bir dövlətin öz ölkə əhalisini təmizlənmiş içməli su ilə təmin etmə öhdəçiliyinin qəbul edilməsi
- Müasir su təmizləyici qurğuların yaradılması
- Çirkab suların istifadəsinin qadağan olunması
- Litosferin çirklənməsinin qarşısının alınması

197 Çirkab suların biokimyəvi üsullarla təmizlənməsindən sonrakı zərərsizləşdirilməsi üçün hansı qazdan istifadə olunur?

- Azot qazından
- Xlor qazından
- Oksigen qazından
- Metan qazından
- Karbon qazından

198 İstilik elektrik stansiyalarında soyutma prosesində istifadə olunan suyun yenidən hövzəyə qaytarılması suyun hansı çirklənməsi adlanır?

- fiziki
- termiki
- Kimyəvi
- təbii
- mexaniki

199 Müasir istilik elektrik stansiyalarında stansiyada soyutma prosesində işlədilmiş suyun temperaturunu azaltmaq üçün nə etmək lazımdır?

- İsti suyun məişətdə istifadə edilməsi
- Soyuducu qurğularda suyun soyudulması
- İsti suyun kanal və sututarlarda soyudulması
- Suyun soyudularaq məişətdə istifadə olunması
- Suyun qonşu müəssisələrlə istifadəyə verilməsi

200 Suyun orqanoleptik keyfiyyət göstəriciləri hansılardır?

- Rəngi, bulanıqlığı, dadı, iyi
- duzluluğu, yaşıl rəngə çalması, iy verməsi
- iyi, dadı, rəngi, şəffaflığı
- suyun göy rəngdə olması, dadının şit olması
- turşuluğu, duzsuzluğu, rənginin bulanıq olması

201 Sənaye müəssisələrində istifadə olunan su hansı keyfiyyətlərə malik olmalıdır?

- Yüksək mineralılığa malik olmalıdır
- İstehsal olunan məhsulun keyfiyyətinə mənfi təsir etməməlidir.
- Çirklənmiş su olmamalıdır
- turşuluq dərəcəsi $pH 5 \leq 20$ olmalıdır.
- duzlu su olmamalıdır.

202 Çirkab sulara bakterial çirklənmə hansı üsullarla aradan qaldırılır?

- Suların bakterial çirklənmədən təmizlənməsi fiziki təmizlənmə üsulu ilə aparılır
- Çirkab suların bakterial çirklənməsi zərərsizləşdirmə - dezinfeksiya üsulu ilə aparılır
- Çirkab sulara bakterial çirklənmədən təmizlənməsi mexaniki təmizlənmə üsulu ilə aparılır
- Suların bakterial çirklənmədən təmizlənməsi süzmə üsulu ilə aradan qaldırılır.
- Çirkab suların bakterial çirklənmədən təmizlənməsi aerasiya üsulu ilə aradan qaldırılır

203 Cənubi Xəzərdə Ölü zona sahil suları hansı şəhərlərin sahillərində yerləşir?

- Lənkəran, Salyan, Neftçala sahilləri
- Astara, Lənkəran sahil suları
- Bakı, Türkmənbaşı və Çərəkən sahil suları
- İran ərazisindəki Ənzəli, Sari, Qorqan sahil suları
- Ələt, Pirallahı sahil suları

204 Çirkab sulardakı ən kiçik hissəciklərin təmizlənmə üsulu hansı üsullardır?

- Diatomit süzgəclər üsulu
- çökdürülmə üsulu
- Sızan qum layları üsulu
- kimyəvi üsul.

kiçik diametli süzgəclərdən süzmə üsulu

205 Çirkab suların minerallaşdırılması nədir?

- Təmizlənmiş sulardan duzların çıxarılması
- Çirkab sulardan duzların qismən çıxarılması
- Çirkab sulardakı qarışıq maddələrin təmizlənməsi
- Çirkab sulardakı mexaniki qarışıqların tam təmizlənməsi
- Çirkab sulardan duzların həll olunmasını həyata keçirilən

206 Tərkibində yüksək miqdarda turşu və qələvi olan çirkab suların təmizlənməsi necə aparılır?

- Qələvilərin əlavə edilməsi ilə
- Kimyəvi kooqulyasiya üsulu ilə
- Neytrallaşdırıcı reagentlərlə
- Suların çökdürülməsi üsulu ilə
- Mexaniki süzgəclərdən keçirmə üsulu ilə

207 Mexaniki qarışıqlarla çirklənmiş sular necə təmizlənir?

- Suların cənlərdə durultması, çökdürülməsi və süzgəcdən süzülməsi üsulları ilə mexaniki qarışıqlardan təmizlənilir.
- Bioloji
- Kimyəvi təmizləmə üsulları ilə
- Yandırılmaqla
- Elektro - kimyəvi üsullarla

208 Sututarlarla atılan çirkab sularda mineral qalıq nə qədər olmalıdır?

- 3000 mq/e
- 1500 mq/e
- 2500 mq/e
- 1000 mq/ e
- 2000 mq/e

209 Çirkab suların sorbsiya üsulu ilə təmizlənməsi necə aparılır?

- Çirkabların sorbentlə udulması ilə
- Çirkabların sorbentin səthinə hopdurulması

- Sorbentin su ilə kimyəvi reaksiyaya girməsi ilə
- Çirkabların sorbentdə həll olunaraq təmizlənməsi ilə
- çirkabların sorbent təsiri ilə parçalanması ilə

210 Dünyada suvarmaya işlədilən suyun ən çoxu hansı ölkələrin payına düşür?

- Misirin, Argentinanın, İranın
- Türkiyənin, Azərbaycanın, Türkmənistanın
- Misirin, Argentinanın, İranın
- Rusiyanın, Özbəkistanın, Fransanın
- Çinin, Hindistanın, Pakistanın

211 Dünyada şirin su ehtiyatlarının ən çox hissəsi hansı qitədə yerləşir?

- Afrikada
- Avropada
- Asiyada
- Avstraliyada
- Antraktidada

212 Çirklənmədən dəyən zərər bu üsulla hesablanır:

- Birbaşa
- Genetik
- Dolayı
- Təcrübə
- Laboratoriya

213 Çirklənmədən dəyən zərər hesablanır:

- Dolayı
- Tropik
- Empirik
- Təcrübi
- İqlim

214 Təsərrüfata dəyən zərər neçə hesablanır:

- Snayeyə dəyən zərər kimi;
- Nəqliyyata dəyən zərər kimi;
- Kənd təsərrüfatına dəyən zərər kimi;
- Təsərrüfat sahələrinə dəyən zərərlərin cəmi kimi.
- Sənaye və kənd təsərrüfatına dəyən zərərlərin cəmi kimi;

215 Çirklənmədən bitkiçiliyə dəyən zərərə təsir edir:

- Məhsulun maya dəyəri;
- Çirkləndirici maddələrin həcmi;
- Torpağın münbitliyi;
- Məhsulun həcmi.
- İqlim;

216 Heyvandarlığa dəyən zərər asılıdır:

- Çirklənən torpağın sahəsindən;
- Heyvandarlıq sahəsinin inkişaf səviyyəsindən;
- Heyvandarlıq sahəsində məhsuldarlığın aşağı düşməsindən
- Bitkiçiliyə dəyən zərərdən.
- Yem bazasının azalmasından;

217 Heyvandarlığa dəyən zərər asılı deyil:

- Heyvandarlıq sahəsində məhsuldarlığın aşağı düşməsindən;
- Məhsulun satış qiymətindən;
- Heyvandarlıq təsərrüfatlarının sayından;
- Heyvandarlıq məhsullarının həcmindən.
- Bitkiçiliyə dəyən zərərdən;

218 Meşə təsərrüfatına dəyən zərər asılı deyil:

- meşələrdə sanitariya kəsmədən;
- Ağacların məhsuldarlığının aşağı düşməsindən;
- Meşələrdə ağacların xəstələnməsindən;
- Meşələrin çirklənmə sahəsindən.
- Meşələrin böyümə sürətindən;

219 Torpağın dövriyyədən çıxmasından dəyən zərər asılıdır:

- Torpağın münbitliyindən.
- Hər hektardan gələn gəlirdən.
- Bitkilərin növündən.
- Heyvanların məhsuldarlığından
- Bitkilərin məhsuldarlığından.

220 Torpağın dövriyyədən çıxmasından dəyən zərər asılı deyil:

- Torpağın münbitliyindən;
- Çirklənən torpağın sahəsindən;
- Hər hektardan gələn gəlirdən;
- Məhsulların satış qiymətindən
- Məhsuldarlığın aşağı düşməsindən;

221 Çirklənmədən bitkiçiliyə dəyən zərər asılıdır:

- Məhsulun daşınma xərcindən.
- Çirklənmə sahəsindən.
- Əkin sahələrindən.
- Məhsulun maya dəyərindən.
- Torpağın münbitliyindən.

222 Su hövzələrinin çirklənməsindən dəyən zərər asılıdır:

- Zərərli maddələrin nisbi təhlükə əmsalından.
- Su modulundan;
- Su sərfindən;
- Suyun kimyəvi tərkibindən.
- Yağıntılardan

223 Atmosferin çirklənməsindən dəyən zərəyə təsir edir:

- Havanın kimyəvi tərkibi.
- Havada olan tozun həcmi.
- Havada olan su buxarının həcmi.
- Havanın təzyiqi.

- Zərərli maddələrin nisbi təhlükə əmsalı.

224 Empirik üsul nədir?

- ətraf mühitin mühafizə tədbirləri
 çirklənmədən dəyən zərər hesablanır
 təbii resurs potensialıdır
 iqtisadi göstəricidir
 ölçü vahididir

225 Heyvandarlıqda məhsuldarlığın aşağı düşməsi nədən asılıdır?

- Çirklənən torpağın sahəsindən;
 Heyvandarlıq sahəsinin inkişaf səviyyəsindən;
 Heyvandarlığa dəyən zərərdən
 Bitkiçiliyə dəyən zərərdən.
 Yem bazasının azalmasından;

226 Dünyada şirin suyun ən çox işləndiyi sahə hansıdır?

- sənaye sahələri
 Kommunal və məişət sahələri
 kənd təsərrüfatında suvarma
 yaşıllaşdırma sahələri
 Elektrik enerjisi istehsalı sahələri

227 Bitkiçiliyə dəyən zərər nədən asılıdır?

- Heyvandarlıq təsərrüfatlarının sayından;
 məhsuldarlığın aşağı düşməsindən
 Məhsulun satış qiymətindən;
 Heyvandarlıq sahəsində məhsuldarlığın aşağı düşməsindən;
 Heyvandarlıq məhsullarının həcmindən

228 Çirklənmədən dəyən zərər hansı üsulla hesablanır?

- genetik,lokal,iqtisadi
 müxtəlif metodlar

- statistik,riyazi
- tarixi,coğrafi,ənənəvi
- birbaşa,emprik,analitik

229 Təsərrüfat sahələrinə dəyən zərərin cəmi nə deməkdir?

- Sənayə dəyən zərər kimi;
- təsərrüfata dəyən zərər
- Kənd təsərrüfatına dəyən zərər kimi;
- Təsərrüfat sahələrinə dəyən zərərlərin cəmi kimi
- Sənaye və kənd təsərrüfatına dəyən zərərlərin cəmi kimi;

230 Çirkləndirici maddələrin həcmi nəyə təsir edir?

- Məhsulun maya dəyəri;
- Çirklənmədən bitkiçiliyə dəyən zərəyə
- Torpağın münbitliyi;
- Məhsulun həcmi.
- İqlim

231 Meşələrin böyümə sürəti ilə müşə təsərrüfatına dəyən zərər arasında hansı asılılıq var?

- meşələrdə sanitar kəsmədən;
- Ağacların məhsuldarlığının aşağı düşməsindən;
- Meşələrdə ağacların xəstələnməsindən;
- Meşələrin çirklənmə sahəsindən
- asılı olmadığından

232 Meşələrin çirklənmə sahəsi nə ilə uzlaşır?

- Meşələrin tərkibindən;
- Ağacların boyundan;
- Meşələrin rütubət göstəricilərindən;
- Meşələrdə ağacların diametrindən.
- Meşə təsərrüfatına dəyən zərərlə

233 Torpağın münbitliyinin dövriyyədən çıxması nədən asılıdır?

- dəyən zərərdən
- Çirklənən torpağın sahəsindən;
- Hər hektardan gələn gəlirdən;
- Məhsulların satış qiymətindən
- Məhsuldarlığın aşağı düşməsindən;

234 Dünyada xəstəliklərin və ölüm hadisələrinin neçə faizi içməli suyun çatışmamazlığından baş verir?

- Xəstəliklərin 50% - i, ölüm hadisələrinin yarısı
- Xəstəliklərin 90% - i, ölüm hadisələrinin 3/5 hissəsi
- Xəstəliklərin 80% - i, ölüm hadisələrinin 1/3 hissəsi
- Xəstəliklərin 5 % - i, ölüm hadisələrinin 1/20 hissəsi
- Xəstəliklərin 10% - i, ölüm hadisələrinin 1/10 hissəsi

235 Sənayedə ən çox su sərfiyyatı hansı ölkənin payına düşür?

- Çin-in
- ABŞ – in
- Avstraliyanın
- Fransanın
- Rusiyanın

236 Dünyada işlədilən suların neçə faizi su hövzələrinə qaytarılmazsa, bu ekoloji təhlükə hesab olunur?

- 80% - i
- 10% - i
- 50% - i
- 25% - i
- 40%- i

237 Dünya ölkələri üzrə il ərzində adambaşına düşən suyun miqdarı nə qədər olduqda bu göstərici kritik hədəf hesab olunur.

- 600 m³
- 1000 m³
- 800 m³
- 100 m³
- 1400 m³

238 Təbii suların əsas çirklənmə göstəriciləri nədir?

- Suda həll olmuş oksigen miqdarının çox olması
- Suda amonyakın nitratların, nitritlərin, neft və neft məhsullarının, sintetik səthi aktiv maddələrin ağır metalların olması
- Oksigen biokimyəvi göstəricisinin çox olması
- Suda bağırsaq bakteriyalarının olması
- Suda mikroorqanizmlərin olması

239 Dünyada açıq dənizə çıxışı olan 140 dövlətdən neçə dövlətdə neft və qaz çıxarılır?

- 50 dövlətdə
- 70 dövlətdə
- 100 dövlətdə
- 90 dövlətdə
- 180 dövlətdə

240 Su anbarlarının çirklənməsinin qarşısının alınması üçün nələri etmək lazımdır?

- Sənaye, kommunal-məişət müəssisələri, kənd təsərrüfat məhsullarının emal müəssisələrindən atılan çirkab suları təmizləyici qurğularda təmizlədikdən sonra su anbarlarına atmaq lazımdır.
- təmizləyici qurğuların təkmilləşdirilməsi
- Texnoloji proseslərdə su sərfini azaltmaq
- Təmizləyici qurğulardan keçməyən suların su anbarlarına tökülməsinə görə cərimə etmək
- Təmizləyici qurğularda işlədilən kimyəvi reagentlərin miqdarını azaltmaq

241 Azərbaycandakı göllərin sayı nə qədərdir?

- 500
- 250
- 120
- 50
- 200

242 Göllərin çirklənməsinin qarşısını almaq üçün hansı işlər görülməlidir?

- Göllərə axıdılan çirkab sularının təmizləyici qurğulardan keçirilməsi
- Göllərin qurudulmasını mümkün qədər həyata keçirtmək
- Göllərə axıdılan çirkab suların miqdarını maksimum azaltmaq

- doğru cavab yoxdur
- Göllərə kəskin iyli maddələrlə çirklənməmiş suların axıdılmasını qanunla qadağan etmək

243 Xəzər dənizində su səviyyəsinin dəyişməsində əsas səbəbi hansı amil hesab olunur?

- Hidroidlim amili
- Antropogen amillər
- Akademik M.A. Şilovun – geoloji nəzəriyyə amili
- Buxarlanmanın çox olması
- Kosmik amillər

244 Xəzər dənizində qazıma işləri zamanı sutka ərzində dənizə axıdılan çirkab suların həcmi nə qədərdir?

- 100-150 m³
- 40 m³
- 50-100 m³
- 150 – 200 m³
- 200-300 m³

245 Xəzər dənizi buxarlanma nəticəsində ildə nə qədər su itirir?

- 500 km³
- 800 km³
- 375 km³
- 1000 km³
- 150 km³

246 Təbii rekreasiya ərazilərinə nələr aid edilir?

- çay sahilləri,çimərliklər, mineral bulaqlar,palçıq vulkanları
- meşə örtüyü,müalicəvi palçıq mənbələri
- dəniz,göl sahilləri
- mineral bulaqlar,palçıq vulkanları
- yaşıllıq zonaları.qoruqlar,milli parklar

247 Okean suları biokütləsinin neçə mlrd t-u balıqlar və iri dəniz heyvanlarıdır?

- 2 mlrd t

- 4 mlrd t
- 3 mlrd t
- 1,5 mlrd t
- 5 mlrd t

248 Dünya okeanının təbii ehtiyatları neçə mlrd əhalini qida ilə təmin edə bilər?]

- 30-50 mlrd
- 15-20 mlrd
- 10 mlrd]
- 40-60 mlrd
- 25-40 mlrd

249 Hazırda dünyada içməli su ehtiyatı nə qədərdir?

- 25.000 m³
- 15.000 m³
- 10.000 m³
- 8000 m³
- 20.000 m³

250 hal-hazırda dünyada neçə növ faydalı qazıntı və neçə növ qiymətli daşlar mövcuddur?

- 200; 280
- 100; 150
- 80; 100
- 250; 200
- 150; 250

251 Təbii resursların iqtisadi cəhətdən qiymətləndirilməsinə hansı göstəricilər daxildir?

- istehsal, istehlak, texnologiya, insanların sosial-iqtisadi inkişaf səviyyələri və s.
- tənzimləmə mexanizmi, iqtisadi-ekoloji səmərəliliyi, ekstensiv inkişaf və s.
- ətraf mühitə təsiri, potensial problemlərin üzə çıxarılması, keyfiyyət amili və s.
- cəmiyyətin iqtisadi, sosial-ekoloji maraqları, texnoloji layihələrin hazırlanması, ekologiyalaşdırılmış iqtisadiyyat və s.
- hasilatın, emalın dəyəri, kapital qoyuluşunun xüsusi çəkisi, əmək məhsuldarlığının səviyyəsi və s.

252 Faydalı qazıntı dedikdə nə başa düşürsünüz?

- təbii şəraitdə əmələ gələn mineral və süxurlar (cəmiyyətin müxtəlif tələblərini təmin edən)
- təbii-texniki şəraitin, hidroloji rejimin və tektonik rejimin pozulması
- ətraf mühitdə baş verən dəyişmələr (torpaq və bitki degradasiyası)
- otlaq və çəmənliklər, meşə və kolluqlar əkin sahələri.
- tədrici landsaft dəyişiklikləri (seysmik aktivləşmə və s.)

253 Okean sularında neçə mlrd. ton biokütlə vardır?

- 30 mlrd t
- 20 mlrd t
- 10 mlrd t
- 50 mlrd t
- 40 mlrd t

254 İnsanların yaşaması və həyat fəaliyyətinə təsir edən amillərdən biri deyil?

- mövcud olan təbii resursların mənimsənilməsi və təkrar
- su itkisini azaltmaq və suların səmərəli istifadəyə keçmək
- torpaqlardan səmərəli istifadə və onların təkrar istehsal dövriyyəsinə qaytarılması
- doğru cavab yoxdur
- respublikada məhv olmaqda olan bitki və heyvan növlərinin qorunması və artırılması

255 Təbii ehtiyatlar anlayışının məzmunu, əhəmiyyəti və təsnifatı haqqında hansı alimlərin xüsusi tədqiqatları vardır?

- Qerasimov İ.P., Sauşkin Y.T., Mints A.M.
- Aslanov N.Q., Bayramov Y.M.
- Brodskiy A.K., Boqolyubova C.A.
- Reymers N.F., Zudin E.Q., Serov Q.P.
- Runov T.Q., Boekova İ.N., Nefedoza T.Q.

256 Təbii ehtiyatların maddi tərkibi nədən asılıdır?

- təbii komplekslərin daxili və ərazi əlaqələrindən
- təbii ehtiyatlardan istifadənin iqtisadi səmərəsindən
- təbii varlığın istifadəsinin texniki imkanından
- məhsuldar qüvvələrin inkişaf səviyyəsindən və cəmiyyətin təbiət haqqında elmi biliyindən
- təbii ehtiyatların xassələrinin öyrənilmə səviyyəsindən

257 Təbii ehtiyatlar istifadə formasına görə neçə qrupa ayrılır?

- 5
- 2
- 3
- 6
- 4

258 Boş süxur nəyə deyilir?

- çoxillik əkmə sahələrindən yuyulan torpaqlar
- hələlik antropogen təsirə az məruz qalan sahələr
- əvəz edilən və əvəzi olmayan sərvətlər
- faydalı qazıntıyı örtən və onun daxilində qat və damar şəklində olan sahələr.
- müalicəvi palçıq mənbələri

259 Faydalı qazıntı yatağı nəyə deyilir?

- antropogen təsir ilə əlaqədar olaraq ətraf mühitin çirklənmiş sahələri
- yer təbəqəsinin müxtəlif hissələrində təbii halda toplanmış faydalı qazıntılar
- istifadədə olan torpaqların aqro-texniki üsullarla becərilmiş sahələri.
- rütubət tutumundan asılı olmayaraq torpağın dərin şumlanmış hissələri
- filizlərin zənginləşdirilməsində istifadəsində iştirak edən zərərli komponentlər

260 Sənaye kondisiyası dedikdə nə başa düşürsünüz?

- yeni yataqların mənisənilməsi, ümumi geoloji ehtiyatların kəşf olunub istehsal astanasında dayanması, istehsalın mürəkkəbliyi.
- mineral xammalın minimal ehtiyatı, faydalı və zərərli komponentlərin istismara xələl gətirməyən miqdarı
- kəşfiyyat zamanı faydalı qazıntı yataqlarının sənaye əhəmiyyətli qrupları
- xammal bazasının ölkə üzrə ehtiyatı
- sənayenin mineral xammala olan tələbatı

261 Mineral reursların istehlakı hər il neçə % artır?

- 4%
- 2%
- 1%
- 5%

3%

262 Yanacaq faydalı qazıntılar əsasən hansı sahələrdə cəmlənmişlər?

- müxtəlif tektonik zonalarda
- geosinklinal-orogen qurşaqlarda
- platformaların qədim kristallik qalxanlarında
- şimal yarımkürəsində.
- qədim platformaların kənar və daxili əyilmələri sahələrində

263 Dünya kömür ehtiyatı və istifadəsi neçənci ildən öyrənilib?

- 1900
- 1914
- 1910
- 1932
- 1924

264 Dünyanın geoloji kömür ehtiyatı nə qədərdir?

- 10 trln t – 17 trln. t
- 17,2 trln t – 22 trln. t
- 14,8 trln t – 30 trln. t
- 5,2 trln t – 7 trln. t
- 8 trln t -10 trln. t

265 Kömür ehtiyatının neçə %-dən çoxu şimal yarımkürəsində cəmlənmişdir?

- 50%-dən çox
- 35%-dən çox
- 70%-dən çox
- 90%-dən çox
- 85%-dən çox

266 Müasir dövrdə təbii şəraitin sürətlə dəyişməsinin qarşısını almaq üçün nə etmək lazımdır?

- təbii şərait imkanlarını elmi cəhətcə əsaslandırmaq və təbii müvazinəti gözləmək lazımdır
- təbii ehtiyatların cəmlənməsi, keyfiyyət tərkibi, məhsul hasilatına çəkilən xərclər və s. hesablanmalıdır

- təbii ehtiyatları təsərrüfata yararlıq cəhətdən qiymətləndirmək lazımdır
- təbii resursların istifadəsinə görə xərclər və onların istifadəsindən alınan effektdə görə qiymətləndirilmə aparılmalıdır.
- nəqliyyat şəraiti, ətraf mühitin mühafizəsi imkanları, xeyirli istehlak xüsusiyyətləri və s. nəzərə alınmalıdır

267 Təbii resursların iqtisadi qiymətləndirilməsi dedikdə nə başa düşürsünüz?

- bəşəriyyətin sosial-iqtisadi inkişafıdır
- təbii resursların mənimsənilməsinə sərf olunan vaxt
- təbii resursların müxtəlif növlərinə olan tələbatdır
- cəmiyyətin tələbatının ödənilməsində xidmət edən təbii elementlərdir
- təbii resursların qiymətli və xeyirli istehlak xüsusiyyətlərinin pulla ifadəsidir

268 Təbii resursların renta metodu necə aparılır?

- təbii resursların istifadəsinə çəkilən xərclərə görə aparılır
- ayrıca təbii resurslardan alınan effektdə görə qiymətləndirilir
- təbii resursların istifadəsinə görə xərclər və onların istifadəsindən alınan xeyirə görə qiymətləndirilir
- təbii resursların istifadə olunma xüsusiyyətlərinə görə qiymətləndirilir.
- təbii resursların mənimsənilməsinə sərf olunan vəsaitə görə aparılır

269 Dəniz və okeanların dibindən hər il neçə mln. ton neft çıxarılır?

- 200mln.ton
- 700mln.ton
- 400mln.ton
- 300mln.ton
- 150 mln.ton

270 Uranın potensial ehtiyatı dünya üzrə nə qədərdir?

- 4 mln.t
- 8mln.t
- 6 mln.t
- 12mln.t
- 10mln.t

271 Bəcərilən torpaq sahələri ümumi torpaq fondunun neçə %-ni təşkil edir?

- 7%
- 9%
- 8%
- 11%
- 10%

272 Təbii otlaq və çəmənlik sahələrinə görə hansı ölkə üstünlük təşkil edir?

- Avstraliya
- ABŞ
- Misir
- ÇXR
- Hindistan

273 Təbii resurslar nəyə deyilir?

- cəmiyyətlə təbiəti əlaqələndirən amillərdir.
- insanın həyat fəaliyyətinə təsir edən amillərdir
- cəmiyyətin tələbatının ödənilməsi üçün istifadə olunan təbii elementlərdir
- qeyri-maddi istehsal sahələrində zəruri olan komponentlərdir
- ətraf mühitin xassələrinin məcmusudur

274 Geoloq alimlərin hesablamalarına görə,neft-qaz yataqları dünyanın neçə mln.kv.km-ni tutur?

- 40 mln kv.km.
- 62mln.kv.km
- 50 mln.kv.km.
- 83mln.kv.km
- 77mln.kv.km

275 Nəhəng neft hövzələrinin hər birində neft ehtiyatı nə qədərdir?

- 50 mln. ton
- 100 mln. ton
- 80 mln. ton
- 450 mln. ton
- 500 mln. ton

276 Səhralar sünyanın neçə mln. kv.km. sahəsini tutur?

- 4 mln.kv.km.
- 6mln.kv.km
- 5mln.kv.km
- 8mln.kv.km
- 7mln.kv.km

277 Su resurslarının cəmi neçə faizi içmək üçün yararlıdır?

- təqribən 1%-i
- təqribən 3%-i
- təqribən 12%-i
- təqribən 5%-i
- təqribən 4%-i

278 Yer kürəsinin ümumi su ehtiyatı neçə mln.kub km-dir?

- 1015 mln.kub km.
- 1271 mln.kub km
- 1124 mln.kub km.
- 1418 mln kub km
- 1386 mln.kub km

279 Ümumi su ehtiyatının neçə %-i Dünya okeanının duzlu sularının payına düşür?

- 70%
- 96,4%
- 81,2%
- 59,3%
- 68%

280 Dünyada suyun əsas istehlakçısı hansı sahədir?

- sənaye sahələri
- mənzil-kommunal təsərrüfatı
- məişət təsərrüfatı
- kənd təsərrüfatı

meşə təsərrüfatları

281 Bioloji ehtiyatlar baxımından dünyada nə qədər bitki;agac və kol növləri məlumdur?

- 100 mindən çox;10 mindən artıq
- 300 mindən çox;25 mindən artıq
- 200 mindən çox;20 mindən artıq
- 500 mindən çox;30 mindən artıq
- 400 mindən çox;28 mindən artıq

282 Şimal meşə qurşağının ən böyük meşə sahələri hansı ölkələrin ərazisindədir?

- Afrika,Nepal,Haiti
- RF,Kanada,ABŞ
- Zair,Hindistan,Venesuela
- ÇXR,Yaponiya,Vyetnam
- Fransa,İtaliya,Niderland

283 Mintsə görə maddi istehsal ehtiyatlarına nələr aiddir?

- bitki və fauna ehtiyatları
- sənaye və kənd təsərrüfatında istifadə olunan ehtiyatlar
- atom enerjisi və planetar enerji mənbələri.
- idman, istirahət, müalicə və s. istifadə olunan ehtiyatlar
- əhalinin həyat vasitələri kimi istifadə etdiyi ehtiyatlar

284 Müxtəlif məqsədli istifadə olunan ehtiyatlarda rəqabət xassəli hansı sahələri (sahəni) göstərmək olar?

- doğru cavab yoxdur
- əkin sahələrini
- kommunal-təsərrüfat sahəsini
- ixtisaslaşdırılmış sahələr
- geoloji-kəşfiyyat sahələrini

285 Təbii şərait dedikdə nə başa düşürsünüz?

- coğrafi mövqe, iqlim, daxili sular, relyef vəs.
- günəş, geotermal, külək və s. enerjisi

- xammal və enerji bazası, təbii komponentlər
- təbii resurslar bolluğu, əhalinin əmək vərdişi, dəniz dalğalarının enerjisi və s.
- aqroiqlim, rekreasiya, istifadə olunan potensial resurslar

286 Faydalı qazıntıların istismarı və emalı zamanı ətrafa milyonlarla ton bərk tullantı atılmasına baxmayaraq, onların yalnız neçə %-i istifadə olunur?

- 4-5%
- 10-12%
- 7-8%
- 18-20%
- 14-16%

287 Birbaşa istifadə oluna bilən alternativ enerji mənbələri hansılardır?

- dağ süxurlarının daxili istiliyi
- neft
- uran
- yeraltı isti su və ya buxar-su qarışığı
- qaz

288 Otlaq və çəmənliklər ümumi torpaq fondunun neçə %-ni təşkil edir?

- 10%
- 18%
- 15%
- 24%
- 22%

289 Dünya torpaq fondunun ümumi sahəsini göstərin:

- 14,9 mlrd. ha
- 20 mlrd. ha
- 17,1 mlrd. ha
- 15,1 mlrd. ha
- 12,3 mlrd. ha

290 Hansı ölkələr daha çox becərilən torpaq sahələrinə malikdir?

- Afrika,Braziliya,Yaponiya,Qatar
- Niderland,Monqolustan,Misir,Əlcəzair
- Avstraliya,Türkmənistan,Anqola
- Fransa,Norveç,Sinqapur,belçika və s.
- ABŞ,Hindistan,RF,ÇXR,Kanada və s.

291 Dünya ölkələri arasında daha çox kömür ehtiyatına malikdir ?

- Cənubi Koliiforniya,Meksika və İran körfəzi ölkələri
- MDB ölkələri ,ABŞ,ÇXR
- CAR,/Niger,Braziliya
- Avstraliya,Yaponiya,İslandiya
- Kanada,Namibiya

292 Dünya okeanının bioloji resursları bəşəriyyətin heyvan zülalına olan tələbatının neçə %-ni ödəyir?

- 8%
- 15%
- 10%
- 25%
- 20%

293 Dünyanın nəhəng qaz hövzələrində ümumi ehtiyatın neçə faizi cəmlənmişdir?

- 60%
- 80%
- 70%
- 85%
- 90%

294 Potensial sərvətlər dedikdə nə başa düşürsünüz?

- tərkibi mürəkkəb olmayan, eyni tərkibli sərvətlərdir
- cəmiyyətin müəyyən inkişaf mərhələsində insanı əmək və istehsal prosesinə cəlb edən sərvətlərdir
- çoxməqsədli istifadə xarakterinə malik ehtiyatlardır
- hazırda istifadə olunmayan yaxud cüzi miqdarda istifadə olunan sərvətlərdir.
- təkrar emaldan keçən resurslardır

295 İqtisadi resurs nəyə deyilir?

- ətraf mühitin keyfiyyət normatividir
- tullantıların əmələ gəlməsinin texniki azaldılmasıdır
- məhsulun və enerjinin istehsal üsuludur
- təbii ehtiyatlardan və enerjiden səmərəli istifadədir.
- istehsalda bir neçə dəfə şəklini dəyişmiş xammaldır

296 Aşağıda təbii ehtiyatlar haqqında məlumat verilmişdir. Bunlardan hansı cavab düzgün deyil?

- Təbii halda toplanmış faydalı qazıntıya təbii ehtiyat deyilir
- Faydalı qazıntı örtən və onun daxilində qat və damar şəkilində olan süxurlara boş süxurlar deyilir
- Təbii şəraitdə əmələ gələn və cəmiyyətin müxtəlif tələblərin təmin etməyə lazım olan mineral və süxurlara faydalı qazıntı deyilir
- Yer qatlarındakı mineral xammalın miqdarına onun ehtiyatı deyilir
- Faydalı qazıntı yataqlarının kəşfi, onların çıxarılması və zənginləşdirilməsi ilə məşğul olan sənaye sahələrinə mədən sənayesi

297 Təbii halda toplanmış faydalı qazıntıya təbii ehtiyat deyilir

- Günəş və külək enerjisi
- Hazırda istifadə olunmayan və ya cüzi miqdarda istifadə olunan sərvətlər
- Karbohidrogenlər
- Balıq ehtiyatları
- Su ehtiyatları

298 Real ehtiyatlara aid edilən komponentlər hansılardır?

- Neft, qaz ehtiyatları
- Dəmir filizi
- Əmək və istehsal prosesinə cəlb olunanlar
- İqlim və kosmik resurslar
- Təbii-resurs potensialı

299 İl ərzində Yer səthinə nə qədər günəş enerjisi daxil olur?

- $1,24 \times 4^{11}$ kv.t.saət
- $1,37 \times 5^{12}$ kv.t.saət
- $1,37 \times 5^{12}$ kv.t.saət
- $1,12 \times 3^{10}$ kv.t.saət

1.56 x 10¹ kvt.saad

300 Dəniz suyunun başlıca resurslarından biri hansı ehtiyatdır?

- brom
- xörək duzu
- uran
- kükürd
- maqnezium

301 Küləyin enerji potensialının neçə faizi texniki istifadəyə tam yararlıdır?

- 0,8%
- 1,1%
- 2,3%
- 3%
- 1,5%

302 Məlumatlara görə,neolit inqilabi dövründə yer kürəsində meşələrin ümumi sahəsi nə qədər olmuşdur?

- 50 mlrd.ha
- 63 mlrd.ha
- 75 mlrd.ha
- 80 mlrd ha
- 48 mlrd ha

303 Son 10 illiklərdə ətraf mühitə çirkləndiricilərin atılması nəticəsində ozon müdafiə qatı neçə faiz nazıqləşmişdir?

- 2%
- 3%
- 4%
- 5%
- 1%

304 MDB ölkələri içərisində uran istehsalı və ixracına görə hansı dövlət fərqlənir?

- Ukrayna
- Belarus

- Türkmənistan
- RF (Rusiya)
- Azərbaycan

305 Havaya atılan zərərli maddələrin həcmi nədən asılıdır?

- Havada olan tozun həmindən.
- Havanın kimyəvi tərkibindən.
- Havanın təzyiqindən.
- çirklənməyə dəyən zərərdən
- Havanın tərkibində olan su buxarlarının həcmindən.

306 Su hövzələrinin çirklənməsindən çirkab suların həcmi nədən asılıdır?

- su hövzələrinə dəyən zərərdən
- Yağıntılardan miqdarı.
- Yağıntılardan tərkibi.
- Suyun kimyəvi tərkibi.
- Su sərfi.

307 Zərərli maddələrin nisbi nisbi təhlükə əmsalı nəyə təsir edir?

- Havanın təzyiqi.
- atmosferin çirklənməsindən dəyən zərərdən
- Havada olan tozun həcmi.
- Havada olan su buxarının həcmi.
- Havanın kimyəvi tərkibi.

308 Fəal çirklənmə zolaqları hansı ölçü ilə xarakterizə olunur?

- 50 h
- 2 h
- 20 h
- 8 h
- 10 h

309 Qanunpozucu tərəfə qarşı inzibati, məcburedici tədbirlər sistmi nə adlanır?

- vergilər
- ödənişlər
- subsidiyalar
- nəzarətlər
- sanksiyalar

310 Dövlətlərin qarşısında duran ekoloji hüquqi məsuliyyət hansıdır?

- kəmiyyət və keyfiyyət
- siyasi və maddi
- hüquqi və şəxsi
- ekoloji və texniki
- maddi və mənəvi

311 Maddi məsuliyyətin formalarına aid deyil:

- restitusiya
- subsidiya
- təzminat
- restovrasiya
- substitusiya

312 Stokolm konfransının əsas məqsədi nədən ibarət idi?

- təbiəti qorumanın hüquqi məsələlərinə baxıldı
- əhalinin ərzaq təminatı müzakirə olundu
- əhalinin ərzaq təminatı müzakirə olundu
- çirkləmə mənbələrinə qarşı sanksiyalar müəyyən etdi
- ətraf mühitin mühafizəsi haqqında bəyanat qəbul etdi

313 BMT-nin Baş Asambleyası tərəfindən təsdiq edilmiş və 28 oktyabr 1988-ci ildə çıxarılmış qətnamə necə adlanır?

- beynəlxalq təşkilatların birliyi
- beynəlxalq ekologiya xartiyası
- ümumdünya təbiət günü
- ümumdünya təbiət xartiyası
- beynəlxalq ekologiya günü]

314 ətraf mühit məsələsi üzrə BMT-nin konfransı nə vaxt və harada keçirildi?

- 1970-ci il Romada
- 1978-ci il Berlində
- 1975-ci il Moskvada
- 1972-ci il Stokolmda
- 1965-ci il Osloda

315 5 iyun Beynəlxalq ətraf mühitin mühafizəsi günü hansı konfransda elan edilmişdir?

- Kiotoda
- Madriddə
- Stokolmda
- Berndə
- Ottavada

316 1973-ci ildə BMT tərəfindən ətraf mühitin qorunması və təbii sərvətlərə münasibət sahəsində qəbul edilmiş proqram nə adlanır?

- FAO
- YUNEP
- YUNESKO
- VMO
- VOZ

317 60-cı illərdə qlobal problemlərə aid edilmirdi:

- əhali artımı
- sərhədlərin qorunması
- ozon təbəqəsinin dağılması]
- aclıq problemi
- su hövzələrinin qorunması

318 Təbii mühitin beynəlxalq hüquqi mühafizəsi obyektləri kateqoriyasına aiddir?

- dövlətlərin səlahiyyətindən kənar olan
- dövlətlərin birgə fəaliyyətinə daxil olan
- ayrı-ayrı dövlətlərin yurisdiksiyasına daxil olan
- vahid qlobal əməkdaşlığın gətəriciləri

- hüquqi şəxslərin səlahiyyətlərinə daxil olan

319 Vahid ekoloji məkan hansı zərurətdən yaranmışdır?

- ətraf mühit qorunması iqtisadiyyatın bir hissəsidir
 ətraf mühitin qorunması ümumbəşəri xarakterlidir
 mühitə müdaxilə həddən artıq çoxdur
 əhalinin artan tələbatı
 təbii resurslar daha çox istismar olunur

320 1962-ci ildə BMT-nin XVII Baş Məclisində hansı qətnamə qəbul edildi?

- ekoloji inkişaf və təbiətin mühafizəsi
 dövlətlərin birgə fəaliyyəti
 təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə
 dünya okeanının qorunması
 atmosfer havasının qorunması

321 Təbii mühitin beynəlxalq hüquqi mühafizəsi obyektləri kateqoriyasına aiddir:

- dövlətin daxili səlahiyyətinə aid olan
 əhalinin mənafeyini müdafiə edən
 dövlətin ümumi mənafeyinə müdafiə edən
 Dövlətin qüdrətini əks etdirən
 ayrı-ayrı dövlətlərin yurisdiksiyasına daxil olmayan

322 Ayrı-ayrı dövlətlərin yurisdiksiyasına daxil olan kateqoriyaya aid deyil:

- atmosfer hövzəsi
 əhalinin sağlamlıq problemləri
 yaxın kosmos
 köçəri heyvan növləri
 dünya okeanı Antraktida

323 Aktual hesab edilən təhlükəsizlik problemlərindən biri:

- demoqrafik
 istilik

- ekoloji
- Sənaye
- Beynəlxalq

324 ətraf mühitin qorunması üzrə əməkdaşlığın ilk dövrlərində yaranan təşkilat hansıdır?

- 1960-cı ildə "Ekologiya" təşkilatı
- 1950-ci ildə Rusiya, Ukrayna təşkilatı
- 1970-ci ildə Avropa birliyi təşkilatı
- təşkilat formalaşmamışdır
- 1968-ci ildə "Roma Klubu" təşkilatı

325 Roma Klubu hansı statusla fəaliyyət göstərmişdir?

- beynəlxalq qeyri-dövlət təşkilatı
- İctimai-hüquqi təşkilat
- BMT-nin rəsmi təşkilatı
- Yerli tənzimləyici qurumlar
- Xalqların koordinasiya edilmiş birlikləri

326 əhalinin ekoloji problemlərinin həlli üçün əsas kriteriya hansıdır?

- problemin ayrılıqda həlli
- cəmiyyətin birgə səyi nəticəsində təminat
- problemim qarşısının alınması metodları
- Elmi-texniki tərəqqi
- İqtisadiyyatın inkişafı

327 Roma klubu nun əsas məqsədi nədən ibarət olmuşdur?

- təbiətdə baş verən hadisələri öyrənmək
- insanlığın həyat tərzini öyrənmək
- istehsalat yeni texnika və texnologiyaların tətbiqi
- insanla təbiət arasındakı qarşılıqlı əlaqəni öyrənmək
- təbii resursların yerləşməsinə öyrənmək

328 ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində bynəlxalq əməkdaşlıq sənəddə öz əksini tapır?

- Kioto protokolunda
- Roma bəyannaməsində
- Helsinki konfransında
- Hüquqi sənədlərdə
- Stokolm bəyannaməsində

329 YUNESKO-nun təbiətin qorunması sahəsində fəaliyyət istiqamətidir:

- təbii ehtiyatlardan səmərəli və kompleks istifadəsi
- təbiət abidələrinin uçotu və mühafizəsinin təşkili
- təbii ehtiyatların rentabellik məsələsi
- müvafiq siyasətin həyata keçirilməsi
- dünyada tullantısız və aztullantılı istehsalları yaratmaq

330 BMT-nin ətraf mühitin mühafizəsi nizamnaməsinin məqsəd və vəzifələrinə aid edilmir:

- dünya sərvətlərinin mənimsənilməsi
- əhəlinin yaşayış səviyyəsinin yüksəldilməsi
- insan hüquqlarının qorunması
- sosial və iqtisadi problemlərin həlli
- sağlamlığın qorunması

331 1948-ci ildə yaranmış və qərargahı Parisdə yerləşən təşkilat hansıdır?

- FAO
- VOZ
- VMO
- YUNESKO
- YUNEP

332 YUNEP-in idarəçilik şurasının səlahiyyətlərinə aid deyil:

- beynəlxalq əməkdaşlığa yardım
- təbiəti mühafizə proqramlarına rəhbərlik
- müvafiq siyasətin həyata keçirilməsinə tövsiyələr vermək
- ətraf mühit haqqında informasiyaların beynəlxalq aləmə çatdırılması
- ayrı-ayrı dövlətlərdə idarəçilik orqanlarının təşkili

333 YUNEP-in səlahiyyətlərinə daxil deyil:

- ətraf mühitin mühafizəsinə monitoring
- qlobal informasiya şəbəkəsinə
- ekoloji zərərin pulla ifadəsi
- çay hövzələrinə birgə istifadəyə nəzarət
- zəhərləyici kimyəvi maddələrin qeydiyyatı

334 YUNESKO hansı proqram həyata keçirir?

- əhali və istehsal
- istehsal və istehlak
- insan və biosfer
- beynəlxalq təhsil problemi
- atmosferdə baş verən proseslər

335 MAB adlanan, 100-dən artıq dövlətin iştirak etdiyi müxtəlif istiqamətli proqram nə vaxt yaranıb və necə adlanır?

- 1960-cı ildə "Rütubətli tropika"
- 1970-ci ildə "İnsan və hidrosfera"
- 1965-ci ildə "Hidroloji onillik"
- 1975-ci ildə "Ekoloji təhlükəsizlik"
- 1972-ci ildə "Ətraf mühit və sağlamlıq"

336 Tropik və subtropik ekosistemlərinin ekologiyasına insanların əmək fəaliyyətinin təsiri hansı proqramın tərkib hissəsidir?

- insan və ətraf mühit
- hidroloji proqram
- demoqrafik partlayış
- insan və hidorsefra
- tədqiqat proqram

337 Bir qəzada həlak olmuş insanların sayı ilə bu qəzanın ehtimalı arasındakı nisbəti riskin hansı kateqoriyasıdır?

- Fərdi risk
- Məqbul risk
- Sosial risk
- Ekoloji risk

Sıfır və məqbul risk

338 Faktiki və mümkün ola bilən sosial və iqtisadi zərər ekoloji riskin hansı göstəricisidir?

- İtki göstəricisidir
- Sosial – iqtisadi ziyan göstəricisidir
- Sosial zərər göstəricisidir
- Ekoloji ziyan göstəricisidir
- İqtisadi ziyan göstəricisidir

339 Aşağıdakı ifadələrdən hansı ekoloji riskin əsas kəmiyyət göstəricilərinə aid deyil?

- İtki termini
- Sosial-iqtisadi ziyan
- Sosial zərər
- Ətraf mühitin qorunması
- İqtisadi ziyan

340 Ekoloji riskin göstəricisinə daxil deyil:

- itkinin miqdarı
- itkinin miqdarının qeyri-müəyyənliyi
- təhlükəli amillərin yaranması ehtimalı
- itkinin kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri
- itkinin yaranması ehtimalının qeyri-müəyyənliyi

341 Müəssisədə istifadə olunan resurslar və onların ətraf mühitə təsiri hansı texniki-normativ sənəddə göstərilir?

- şəhər pasportunda
- avadanlıqların pasportunda
- vətəndaş pasportunda
- dəzgahların pasportunda
- ekoloji pasportunda

342 Qabaqcadan qarşısı alınma bilməyən ekoloji hadisələrin əmələ gəlməsi necə adlanır?

- ekoloji risk
- sosial risk

- iqtisadi risk
- maddi risk
- əmək riski

343 Quru mexaniki toztutucularda tozların çökməsi hansı prinsiplərə əsaslanan toztutucularda təmizlənir?

- fırlanma, rəqs etmə, itələmə
- mərkəzdənqaçma, fırlanma, irəliləmə
- qravitasiya, mərkəzdənqaçma, ətalət
- qravitasiya, ağırlıq, yerdəyişmə
- qravitasiya, rəqsetmə, fırlanma

344 Tullantı qazların tərkibində zərərli qazların konsentrasiyası az olduqda o hansı metodla təmizlənir?

- piroliz metodu ilə
- termiki metodla
- mexaniki metodla
- fiziki metodla
- kimyəvi metodlarla

345 Avtomobilin tullantısı olan işlənmiş qazların tərkibindəki N₂O və CO qaz-la-rının günəş şüalarının təsiri ilə fotokimyəvi reaksiyaya daxil olması nəticə-sində hansı növ smoq hadisəsi yaranır?

- tosgen smoqu
- adi smoq
- qələvi smoq
- fotokimyəvi smoq
- turşulu smoq

346 Sənayə şəhərlərində yer səthindən 200-300 m hündürlükdə temperatur inver-siya-sının yaranması nəticəsində hansı növ smoq yaranır?

- adi smoq
- Los-Anceles smoqu
- fotokimyəvi smoq
- London smoqu
- tosgen smoqu

347 Bütün sənayə şəhərlərində havanın çox çirklənməsi nəticəsində hansı hadisə baş verir?

- buzlaşma hadisəsi
- işıqlanma hadisəsi
- smoq hadisəsi
- buxarlanma hadisəsi
- yanğın hadisəsi

348 Atmosferi çirkəndirən ikinci dərəcəli tullantılar hansı proseslər nəticəsində törənən maddələrdir?

- mexaniki-kimyəvi proseslərdən
- fotokimyəvi-mexaniki proseslərdən
- optik-akustik proseslərdən
- kimyəvi-akustik proseslərdən
- fiziki-kimyəvi proseslərdən

349 Oksigen atmosfer havasının necə faizini təşkil edir?

- 18,9%-ni
- 23,5%-ni
- 70,05%-ni
- 17,3%-ni
- 20,95%-ni

350 Temperaturun dəyişməsinə görə atmosfer neçə təbəqəyə bölünür?

- troposfer, ekzosfer, ionosfer, noosfer, biosfer
- stratosfer, ozonosfer, ekzosfer, biosfer, noosfer
- troposfer, stratosfer, mezosfer, termosfer, ekzosfer
- ozonosfer, hidrosfer, aerosfer, biosfer, termosfer
- noosfer, biosfer, mezosfer, troposfer, ionosfer

351 Sabit şəkildə atmosfer havasının tərkib hissəsini əsasən hansı qazlar təşkil edir?

- H₂, CO, CO₂, NO, N₂O, Cl, Ar və s.
- Fe, Al, Zn, Hg, Co₂, CO, NO₂ və s.
- O₃, SO₃, H₂, CO, NO_x, CO₂ və s.
- N₂, O₂, CO₂, NO₂, Cr₂, He, Ar və s.
- NO, Cl₂, C_xH_x, CO₂, He, Ar, O₂ və s.

352 Tullantı qazları təmizləmək üçün hansı kimyəvi üsullardan istifadə edilir?

- termiki, bioloji çökdürmə təmizləmə üsullarından
- yandırma, buxarlandırma, bioloji təmizləmə üsullarından
- mexaniki, bioloji yandırma təmizləmə üsullarından
- absorbsiya, adsorbsiya, katalitik təmizləmə üsullarından
- bioloji, fiziki, mexaniki təmizləmə üsullarından

353 Yer kürəsini əhatə edən müxtəlif qaz qatlarından ibarət olan müəyyən qalınlıqlı təbəqə necə adlanır?

- atmosfer adlanır
- biosfer adlanır
- litosfer adlanır
- ozonosfer adlanır
- hidrosfer adlanır

354 Azot atmosfer havasının neçə faizini təşkil edir?

- 78-80%-ni
- 70-72%-ni
- 75-77%-ni
- 58-60%-ni
- 70-72%-ni

355 Havada qazların, bərk və maye halında olan müxtəlif maddələrin, həmçinin radioaktiv maddələrin canlı orqanizmlərin həyat şəraitinə mənfi təsir edə biləcək miqdarda olmasına nə deyilir?

- ozon qatının çirklənməsi deyilir
- atmosfer çirklənməsi deyilir
- litosfer çirklənməsi deyilir
- suyun çirklənməsi deyilir
- suyun çirklənməsi deyilir

356 Havada asılı halda olan bərk və maye hissəciklərlə atmosferin çirklənməsi necə adlanır?

- buxarlı çirklənmə adlanır
- aerosol çirklənmə adlanır
- qələvili çirklənmə adlanır

- duzlu çirklənmə adlanır
- turşulu çirklənmə adlanır

357 Hansı müəssisələr atmosferi aeroxolla çirkləndirən əsas mənbələr hesab olunur?

- kimya müəssisələri
- elektrik enerjisi istehsal edən müəssisələr
- metallurqiya müəssisələri
- neft emalı müəssisələri
- yeyinti müəssisələri

358 Atmosferi çirkləndirən aeroxollar içərisində hansı birləşmə xüsusi yer tutur?

- qurğuşunlu birləşmə
- karbonlu birləşmə
- azotlu birləşmə
- kükürlü birləşmə
- natriumlu birləşmə

359 Atmosfer çirkləndiricilərini neçə qrupa ayırırlar?

- tozlu və aeroxollu çirkləndiricilər
- birinci və ikinci dərəcəli çirkləndiricilər
- turşulu və qələvili çirkləndiricilər
- qumlu və toz çirkləndiricilər
- ilkin və ikinci dərəcəli çirkləndiricilər

360 Avtomobil nəqliyyatı tərəfindən atmosferin çirklənməsinin qarşısını almaq-la hansı növ smoxun əmələ gəlməsinin qarşısını almaq olar?

- qələvi smox
- tosgenli smox
- adi smox
- fotokimyəvi smox
- turşulu smox

361 Ozon ilk dəfə kim tərəfindən kəşf edilmişdir?

- Landau tərəfindən

- Marum tərəfindən
- Darvin tərəfindən
- Faradey tərəfindən
- Lomonosov tərəfindən

362 Tərkibində karbohidrogenlər olan tullantı qazları katalitik təmizləmə üsulu ilə təmizləyən zaman hansı katalizatorlardan istifadə edilir?

- rezin, kauçuk və plastmasdan
- kömür, gil və metallardan
- metal, yarımkəçirici və duzlardan
- şüşə, qum və kömürdən
- ağac, azbest və pambıqdan

363 Hal-hazırda avtomobil nəqliyyatından atmosfərə ötürülən zəhərli qazların qarşısını almaq üçün hansı tədbirlər görülür. Hansı cavab düzgün deyil?

- benzin yanacağı ilə dizel yanacağı ilə əvəz etmək
- avtomobillərin saz işləməsini təmin etmək
- avtomobillərin sayını artırmaq
- neytralizatorlardan istifadə etmək
- maye yanacaqdan qaz yanacağına keçmək

364 Tullantı qazların fiziki üsulla təmizlənməsində "filtrdə qazın tutulması" toztutucularından hansı halda olan tozlar tutulur?

- aerosol halında olan
- dispers halda olan
- oksidləşmiş halda olan
- həllolmuş şəkildə olan
- buxar halında olan

365 Böyük həcmdə olan tullantı qazları toz və yağ dumanlarında təmizləmək üçün hansı toztutuculardan istifadə olunur?

- elektrik filtrlı toztutucularından
- nimçəli toztutuculardan
- taxma məsaməli toztutucularından
- mexaniki toztutucularından
- yağ tutucularından

366 Tullantı qazların tərkibində olan faydalı qarışıqları ayırmaq üçün hansı kimyəvi təmizləmə üsulundan istifadə edilir?

- adsorbsiya üsulundan
- qravtasiya üsulundan
- termiki üsuldan
- katalik təmizləmə üsulundan
- absorbsiya üsulundan

367 Ozon qatının azalmasına hansı maddələr daha çox təsir göstərirlər?

- Fe birləşmələri və üzvi sintez maddələri
- Ca birləşmələri və ODM
- Na birləşmələri və neft məhsulları
- ammoniyak və karbon birləşmələri
- xlor-flüon üzvi birləşmələri və ODM

368 Hansı üsul ilə tullantı qazları təmizlədikdə heç bir kimyəvi reaksiy getmir, zəhərli qazlar müxtəlif yollarla tutulur?

- optik üsulla təmizləmədə
- kimyəvi üsulla təmizləmədə
- fiziki üsulla təmizləmədə
- rezonans üsulu ilə təmizləmədə
- elektrokimyəvi üsulla təmizləmədə

369 Tullantı qazları zəhərli maddələrdən təmizləmək üçün hansı qurğulardan istifadə edilir

- fırlanma qurğularından
- toztutucu qurğulardan
- qaztəmizləyici qurğulardan
- elektromaqnit qurğularından
- elektrik qurğularından

370 Neçənci ildə Azərbaycan ozondağıcı maddələrin istifadəsindən mərhələlər üzrə çıxırılmasına dair Vyana konvensiyasını, Monreal protokolu ratifikasiya etdi.

- 1996-cı ildə
- 1999-cu ildə
- 1998-ci ildə
- 1995-ci ildə
- 1993-cü ildə

371 Atmosferin çirklənməsinin qarşısını almaq məqsədilə iri sənayə şəhərlərində bir sıra tədbirlər həyata keçirilir. Hansı cavab düzgün deyil?

- iri sənaye müəssisələrinin tikilməsi
- çirkləndiricilərin neytrallaşdırılması və zərərsizləşdirilməsi
- atmosfərə buraxılan sirkəndiricilərin ümumi miqdarının azaldılması
- sənaye istehsal tullantılarının yeni texnoloji proseslərin tətbiqi
- sirkəndirici müəssisələrin təbii şəraiti nəzərə alaraq şəhər ətrafında yerləşdirilməsi

372 Neçənci ildə və harada 56 ölkənin hökumətləri ozon qatını dağıdan xlor-flüor üzvi birləşmələrin və digər ozan dağıdıcı maddələrin (ODM) istehsalını 2 dəfə azaltmaq haqqında protokol imzaladılar?

- 2000-ci ildə Berlində
- 1950-ci ildə, Parisdə
- 1900-cu ildə, Londonda
- 1987-ci ildə, Monrealda
- 1995-ci ildə Moskvada

373 Qaz halda olan sənaye tullantılarını təmizləmək üçün hansı üsullardan istifadə olunur?

- fiziki və optik üsullardan
- elektrik və elektromexanik üsullardan
- mexaniki və kimyəvi üsullardan
- fiziki və kimyəvi üsullardan
- avsorbsiya və adsorbsiya üsullarından

374 Hansı təbəqə günəşin ultrabənövşəyi radiasiyasının böyük bir qismini udaraq, yer kürəsində canlı orqanizmləri radiasiyanın məhvedici təsirinədən qoruyur?

- kosmik təbəqə
- troposfer təbəqəsi
- ozon təbəqəsi
- bulud təbəqəsi
- mezosfer təbəqəsi

375 Atmosferi çirkləndirən əsas mənbələr hansılardır?

- əkinçilik, məişət, nəqliyyat təsərrüfatları
- məişət, kommunal, heyvandarlıq təsərrüfatları

- sənaye müəssisələri, nəqliyyat vasitələri, kənd təsərrüfatları
- neftçixarma sənayesi, dəmir yolu, quşçuluq
- dəmir yolu, quşçuluq, tikinti təsərrüfatları

376 Tullantı qazların adsorbsiya üsulu ilə təmizləməsində adsorbent olaraq hansı maddələrdən istifadə edilir?

- kərpicdən, qumdan, pambıqdan
- daş kömürdən, misdən, azbestdən
- dənizdən, qumdan, gildən
- gildən, seolitdən, alunitdən
- aktivləşdirilmiş kömürdən, seolitdən, selikageldən

377 Qaz və bərk məsaməli maddələrin qarşılıqlı təsiri prinsipinə əsaslanaraq tullantı qazların təmizlənməsi üsulu necə adlanır?

- adsorbsiya üsulu
- ətalət üsulu
- termiki üsul
- absorbsiya üsulu
- yandırma üsulu

378 Atmosferdə əsasən necə smoq hadisəsi müşahidə olunur?

- bəxarlı və karbonlu smoq
- adı və fotokimyəvi smoq
- xlorlu və karbonlu smoq
- mürəkkəb və sad smoq
- adı və mürəkkəb smoq

379 Neçənci ildə harada ozon dağıdıcı maddələrin (ODM) istehsalının dayandırılması haqqında protokol imzalandı?

- 2002-ci ildə Londonda
- 2000-ci ildə Stokholmda
- 1997-ci ildə Monrealda
- 2005-ci ildə Parisdə
- 1999-cu ildə Vyanada

380 Ekoloji audit neçə mərhələdə aparılır?

- 4
- 3
- 6
- 2
- 5

381 Ekoloji auditorun vəzifələrinə daxil deyil?

- dəyən zərərin aradan qaldırılması üzrə təkliflərin hazırlanması.
- ətraf mühitə səmərəli təsir etmək üçün təklif və tövsiyələrin verilməsi.
- audit keçirən müəssisə və regionda istifadə olunan təhlükəli predmetlərdən istifadənin azaldılması.]
- nəzarət obyektini üçün informasiya modelinin seçilməsi.
- müəssisədə vəziyyətin təhlili.

382 Aşağıdakılardan hansı ekoloji audit sisteminin funksiyalarına daxil deyil?

- ekoloji auditor fəaliyyəti ilə məşğul olmaq istəyən fiziki və hüquqi şəxslərə lisenziyaların verilməsi.
- ekoloji auditor kadrlarının hazırlanması, onların peşə və ixtisas səviyyələrinin artırılması.
- ekoloji auditin aparılmasında qanunvericiliyə əməl olunmasını təmin etmək.
- nəzərdə tutulan fəaliyyəti həyata keçirmək barədə son qərarın qəbulu.
- ekoloji auditor xidmətinin keçirilməsinin keyfiyyətinə nəzarət.

383 Aşağıdakılardan hansı auditorun vəzifəsinə aid deyil?

- məlumatların məxvi saxlanması.
- auditin aparılmasında mövcud qanunveriliyin tələblərinə riayət etmək.
- Təbiəti mühafizə tədbir və proqramları üçün maliyyə resurslarını səfərbər etmək.
- sənədlərin qorunub saxlanması.
- auditor yoxlamasını və məsləhət xidmətlərini keyfiyyətlə həyata keçirmək.

384 Ekoloji auditorun hüquqlarına aid deyil?

- ekoloji audit aparılmasına başqa auditorları cəlb etmək.
- ekoloji audit aparılan obyektlərin ekoloji və maliyyə fəaliyyəti ilə bağlı sənədlərlə tanış olmaq.
- bağlanmış müqaviləyə uyğun olaraq auditin forma və metodlarının sərbəst müəyyənləşdirmək.
- sifarişçi lazım olan sənədləri təqdim etmədikdə yoxlamadan imtina etmək.
- ekoloji audit aparılmasına başqa auditorları cəlb etmək.

385 Ekoloji audit sisteminin yaradılmasında iştirak etmir.

- yerli hakimiyyət orqanları və bələdiyyələr.
- ekoloji banklar.
- ekoloji fondlar.
- kommersiya bankları.
- təhsil müəssisələri.

386 Ekoloji audit hansı sahələrdə aparılır?

- regionlar
- sosial müdafiə təşkilatları.
- bələdiyyələr
- transmilli korporasiyalar
- dövlət idarələri.

387 Auditin qanunvericilik vətəni hansı ölkə hesab olunur?

- Fransa
- B.Britaniya
- İspaniya
- Portuqaliya
- Yaponiya

388 Ekoloji auditin əsas mərhələsinə daxil deyil:

- zərurət yarandıqda ekoloji audit proqramına əlavə mütəxəsislərin cəlb edilməsi.
- proqram məlumatlarının təklifi.
- ekoloji audit proqramının nəticələri ilə bağlı konkret təklif və tövsiyələrin hazırlanması.
- proqram materiallarının reallaşması ilə bağlı planın tərtib olunması və onun icrasına nəzarət edilməsi.
- proqramın planlaşdırılması.

389 Ekoloji menecmentin əsasına aid deyil:

- ekoloji balans və nəzarət;
- ətraf mühitin keyfiyyətinin idarə olunması;
- ekoloji uçot və audit;
- doğru cavab yoxdur.

- ekoloji planlaşdırma və proqnozlaşdırma;

390 Ekoloji menecment nədir?[Yeni sual]

- cəmiyyətin idarə olunmasını özündə birləşdirən bir sahədir;
- təsərrüfatın inkişafını və planlaşdırılmasını təmin edən sahədir;
- təbii resurslardan istifadədə ekoloji-iqtisadi problemlərin idarə olunmasını öyrənən elm sahəsidir;
- faydalı qazıntıların hasilatı, emalı və istifadəsini təmin edən sahədir.
- təbiətdən istifadə tədbirlərinin uçotu və nəzarətini təmin edən elm sahəsidir.

391 Ekoloji menecmentin məqsədi:

- idarəetmədə iqtisadi və ekoloji maraqları təmin etmək və təhlükəsiz əmək şəraiti yaratmaqdır
- hüquqi və fiziki şəxslərin təbiətdən istifadə fəaliyyətində hüquqlarını təmin etməkdir;
- təbiətdən səmərəli istifadə və resurs qoruyucu fəaliyyətdə beynəlxalq və milli aktların tələblərinə əməl etməkdir;
- müəssisə və təşkilatlarda təbiəti mühafizə fəaliyyətini yaxşılaşdırmaqdır.
- təbiəti mühafizə problemlərinin həlli üçün menecmentdən istifadə maraqlarını artırmaqdır;

392 Ekoloji menecmentin prinsipləri aşağıdakılardır: Məqsədyönlülük; Təfəkkürə əsaslanma; İqtisadi təhlil; Səmərəlilik; Ardıcılıq.

- 1, 3, 5;
- 1, 2, 5;
- 2, 4, 5;
- 1, 2, 3.
- 3, 4, 5;

393 Ekoloji menecment konsepsiyasına aid deyil:

- ekoloji menecmentin prinsipi;
- ekoloji menecmentin təşkili;
- texnoloji, sosial ,innovasiya prosesi;
- elmin metodologiyası və rolu.
- ekoloji menecmentin funksional həcmi;

394 Ekoloji menecmentin əsasını təşkil edir:

- qiymətləndirmə, təhlil;
- balans, nəzarət, uçot və audit;

- ekstrapolyasiya, kartoqrafik;
- doğru cavab yoxdur.
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma və monitorinq;

395 Ekoloji menecmentin vəzifələri: Müəssisənin yaşıl imicinin yaradılması; Təhlükəsiz istehsal prosesinin təşkili; İstehsalın təkmilləşdirilməsi; Ekoloji öhdəlik və siyasətin təşkili; Ekoloji planlaşdırma və proqnozlaşdırma

- 2, 4, 5;
- 2, 3, 4;
- 1, 2, 3;
- 1, 4, 5.
- 3, 4, 5;

396 Ekoloji menecmentin funksiyalarından biri aşağıdakıdır:

- balanslaşdırma
- ekoloji öhdəlik;
- planlaşdırma
- doğru cavab yoxdur.
- ekoloji siyasət;

397 Ekoloji audit hansı ekoloji fəaliyyətlə uyğundur?

- ekoloji menecmentin bir elementidir
- ekoloji monitorinqin bir hissəsidir
- ekoloji ekspertizaya uyğundur
- məlumatların təhlilidir.
- proqnozlaşdırma

398 Ekoloji menecment sisteminin elementləri: Fəaliyyətin auditı və nəzarət; Ekoloji siyasət; Fəaliyyətin təşkili və reallaşdırması; Təbiətdən istifadənin planlaşdırılması; Ekoloji subsidiyalar.

- 1, 2, 3;
- 2, 3, 4;
- 3, 4, 5;
- 1, 3, 5.
- 1, 4, 5;

399 Ekoloji menecmentin inkişaf amillərindən deyil: Ekoloji subsidiyalar; Ekoloji şəraitin monitorinqi; Ekoloji təsir və resursların mövcudluğu; Ekoloji ödənişlər; Ekoloji cərimələr.

- 1, 2, 4;
- 2, 4, 5;
- 1, 4, 5.
- 3, 4, 5;
- 1, 3, 5;

400 Ekoloji menecment konsepsiyasında mühüm rol oynayan funksiya:

- təhlükəsizlikdir;
- idarəetmədir
- yerləşdirmədir
- səmərəlilikdir
- tullantıların utilizasiyasıdır;

401 Ekoloji menecmentin vəzifələrinə aid deyil:

- təhlükəsiz istehsal prosesinin təşkili;
- ekoloji öhdəlik və siyasətin təşkili;
- ekoloji uyğunluğun təmini;
- müəssisənin «yaşıl imicinin» yaradılması.
- istehsalın təkmilləşdirilməsi;

402 Ekoloji menecmentdə işçi heyətinin idarə olunması yollarından deyil

- işçilərin attestasiyası;
- işçilərin motivizasiya edilməsi;
- işçilərin məlumatlandırılması;
- işçilərin fəvqəladə vəziyyətdə fəaliyyətə hazırlanması.
- işçilərin ekoloji maarifləndirilməsi;

403 Menecmentdə ekoloji fəaliyyətin təşkilinə aid deyil:

- vəzifə öhdəliklərinin və məsuliyyətin bölgüsü;
- tələblərin müəyyənəlməsi və daxili sənədləşmənin hazırlanıb tətbiqi;
- idarəetmə prosedurlarının hazırlanması;

- xüsusi səlahiyyətli məsul şəxs və bölmələrin müəyyənləşdirilməsi.
- ekoloji fəaliyyətin planlaşdırılmasına maraqlı tərəf və şəxslərin cəlbə;

404 Ekoloji menecmentin inkişaf amillərinə daxildir:

- ekoloji ödənişlər;
- ekoloji mühitə kompleks təsir;
- ekoloji yönümlü subsidiyalar;
- ekoloji planlaşdırma və proqnozlaşdırma.
- ekoloji şəraitin monitorinqi, təsir və resursların mövcudluğu;

405 Ekoloji risk konsepsiyası nədir?

- insanlara təsir edən amilləri öyrənmək
- layihələrin vaxtında hazırlanması
- insanlara mənfi təsirin minimuma endirilməsi
- müsbət konsepsiya yoxdur
- Tullantıların izn həddinin müəyyən edilməsi

406 Audit haqqında ilk sənət neçənci ildə aşkar edilmişdir?

- 1755-ci ildə
- 1050 - ci ildə
- 1800 – ci ildə
- 1130 – cu ildə
- 1330 – cu ildə

407 Auditor sözünün latınca mənası nədir?

- yoxlayıcı
- əks etdirən
- dinləyici
- məruzəçi
- izah edən

408 Auditor aşağıdakılardan hansına rəy vermir?

- əsaslılıq

- müşahidə
- qiymətləndirmə
- ayırma
- təsnifat

409 Auditor xidməti haqqında AR – nın Qanununda auditor yoxlamasının hansı növləri göstərilir?

- adi və mürəkkəb
- uçot və yoxlama
- müxtəlif xidmətlər
- növləri yoxdur
- məcburi və könülü

410 Ekoloji auditin predmetinə aiddir:

- kommersiya işlərinin təşkili
- auditor yoxlaması
- auditor yoxlaması
- ekoloji siyasətin hazırlanması
- lisenziyaların verilməsi

411 Ekoloji auditorun xidməti hansı sahələrə ayrılır?

- müqavilə tələb edən və etməyən
- audit siyasətinin öyrənilməsi
- istehsalın səmərəli təşkili
- müəssisədə vəziyyətin təhlili
- ilkin və yekun xidmətlər

412 1995-ci il iyunun 20-də Azərbaycan Respublikasının hansı qanunu qəbul edilmişdir?

- 1997-ci il fevralın 28-də.
- auditor xidməti haqqında
- 1996-cı il sentyabrın 5- də.
- 1994-cü il iyunun 10-da.
- 1995-ci il mayın 4-də

413 İlk dəfə auditi tətbiq edən dövlətlər sırasındadır:

- Rusiya
- Fransa
- Yaponiya
- Almaniya
- ABŞ

414 Təbii mühitin fiziki halının qiymətləndirilməsi auditin hansı fəaliyyətinə uyğun deyil:

- ekoloji siyasətin hazırlanması.
- təbiəti mühafizənin məqsəd və vəzifələrinin müəyyən edilməsi.
- təbii resurslardan səmərəli istifadə olunması.
- ekoiqtisadi, ekohüquqi sahələrdə təbiəti və ətraf mühitin mühafizə qanunvericiliyinin gözlənilməsi.
- ekoloji auditin predmetinə

415 Təbiəti mühafizə tədbir və proqramları üçün maliyyə resurslarını səfərbər hansı auditor vəzifəsi ilə uyğundur?

- auditor vəzifsinə uyğun deyil
- auditor yoxlamasını və məsləhət xidmətlərini keyfiyyətlə həyata keçirmək.
- auditin aparılmasında mövcud qanunveriliyin tələblərinə riayət etmək.
- sənədlərin qorunub saxlanması.
- məlumatların məxvi saxlanması.

416 Auditor xidmətinə aid deyil:

- daxili audit
- uyğunluq audit
- kənar audit
- könüllü audit
- məcburi audit

417 Auditor xidmətinə aid deyil:

- daxili audit
- bitkinlik audit
- kənar audit
- maliyyə hesabının audit
- əməliyyat audit

418 Eko-iqtisadi,eko-hüquqi sahələrdə təbiəti və ətraf mühiti mühafizə sahəsində qanunvericiliyin gözlənilməsi auditin hansı funksiyasına aiddir?

- ekoloji audit proqramının məqsəd və vəzifələrinin müəyyən olunması.
- istehsal sahələrinin təşkil olunması.
- ekoloji auditin predmetinə.
- audit apararı qururu formalaşması
- sifarişçi ilə müqavilə bağlanması.

419 Nəzarət obyektı üçün informasiya modelinin seçilməsi ekoloji auditin hansı fəaliyyətinə aiddir?

- müəssisədə vəziyyətin təhlili.
- ekoloji auditorun vəzifəsinə uyğun deyil
- dəyən zərərin aradan qaldırılması üzrə təkliflərin hazırlanması.
- audit keçirən müəssisə və regionda istifadə olunan təhlükəli predmetlərdən istifadənin azaldılması.
- ətraf mühitə səmərəli təsir etmək üçün təklif və tövsiyələrin verilməsi.

420 Sifarişçinin lazım olan sənədləri təqdim etmədikdə yoxlamadan imtina etmək auditorun hansı fəaliyyətinə aiddir?

- auditorun vəzifəsinə
- auditorun səlahiyyətinə
- ekoloji auditorun hüquqlarına
- fəaliyyətə uyğun deyil
- ekoloji auditorun işinə

421 Ekoloji audit sisteminin yaradılmasında iştirak etmir:

- yerli hakimiyyət orqanları və bələdiyyələr.
- ekoloji banklar.
- ekoloji fondlar.
- kommərsiya bankları.
- səhiyyə müəssisələri

422 Sosial müdafiə təşkilatlarının ekoloji auditdə iştirak etmələrinə yardım göstərən təşkilatlar hansıdır?

- dövlət idarələri.
- regionlar
- transmilli korporasiyalar
- ekoloji audit aparılmır

bələdiyyələr

423 Proqram planlaşdırılması ekoloji auditin əsas mərhələsinə daxil olmasının səbəbi:

- zərurət yarandıqda ekoloji audit proqramına əlavə mütəxəsislərin cəlb edilməsi.
- proqram məlumatların təklifi.
- ekoloji audit proqramının nəticələri ilə bağlı konkret təklif və tövsiyələrin hazırlanması.
- proqram materiallarının reallaşması ilə bağlı planın tərtib olunması və onun icrasına nəzarət edilməsi.
- ekoloji auditin əsas mərhələsinə daxil deyil

424 Təbii resurslardan istifadədə ekoloji-iqtisadi problemlərin idarə olunmasını öyrənən elm sahədir:

- cəmiyyətin idarə olunmasını özündə birləşdirən bir sahədir;
- təsərrüfatın inkişafını və planlaşdırılmasını təmin edən sahədir;
- ekoloji menecmentdir;
- faydalı qazıntıların hasilatı, emalı və istifadəsini təmin edən sahədir.
- təbiətdən istifadə tədbirlərinin uçotu və nəzarətini təmin edən elm sahəsidir.

425 Balanslaşdırma ekoloji menecmentin hansı funksiyasına uyğundur?

- ekoloji marketing;
- planlaşdırma
- planlaşdırma
- funksiyasına uyğun deyil
- uçot və nəzarət;

426 Balans, nəzarət, uçot və audit hansı funksiyasına aiddir?

- qiymətləndirmə, təhlil;
- ekoloji menecmentin əsasıdır;
- ekstrapolyasiya, kartoqrafik;
- doğru cavab yoxdur.
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma və monitoring;

427 Ekoloji menecmentin vəzifələrinə aid deyil:

- ekoloji cəhətdən tam təhlükəsiz istehsal prosesinin təşkili
- optimal ekoloji-iqtisadi uyğunluğun müəyyən edilməsi

- bütün sahələrin ekoloji uyğunluğu
- təbiətə dəyən mənfi antropogen təsirin xəbərdar edilməsi
- ekoloji-iqtisadi fəaliyyətin maliyyələşməsi

428 Dövlət ekoloji ekspertizası kim tərəfindən maliyyələşir?

- dövlət büdcəsi və sifarişi
- sifariş verən müəssisə və bank
- Dövlət bankı
- maliyyələşmə aparılmır
- əhalinin könüllü vəsaiti

429 Aşağıdakı ifadələrdən hansı müəssisənin ekoloji pasportuna aid edilmir?

- Müəssisədə istifadə olunan texnologiyalar haqda məlumat.
- İstehsal olunan məhsulun kəmiyyət xarakteri.
- İstifadə olunan vəsaitlərin keyfiyyət və kəmiyyət xarakteri.
- İstehsal tullantılarının kəmiyyət və keyfiyyət xarakteri.
- Həlli vacib olan ekoloji problemlər haqqında məlumat.

430 İctimai ekoloji ekspertiza nədir ?

- ictimaiyyətin istəyi ilə yaranmış dövlət strukturudur
- əhalinin özfəaliyyətidir
- ictimaiyyətin istəyi ilə yaranmış qeyri-dövlət strukturudur
- ekspertizaya daxil deyildir
- dövlət qanunlarını icra edən orqandır

431 Sənaye müəssisələrinin ekoloji pasportu nədir?

- ünvanı göstərən sənəddir
- tullantıların xarakterini göstərir
- normativ – texniki sənəddir
- təbii şəraiti göstərən sənəddir
- təbii şəraiti göstərən sənəddir

432 Ekoloji audit ilk dəfə hansı ölkədə tətbiq olunmağa başlamışdır?

- Rusiya
- Fransa
- Yaponiya
- Almaniya
- ABŞ

433 Ekoloji audit nədir?

- təbii resurslardan istifadə və bərpası üzrə hesabatların düzgün tərtib edilməsi və daxil olmaqla təbiətdən istifadəsi tərəfindən ekoloji tələblərin ətraf mühitin mühafizəsi normalarının və qaydalarının gözlənilməsi məqsədilə onların təsərrüfat və digər fəaliyyətinin yoxlanılmasıdır.
- antropogen təsir dərəcəsinin yoxlanılmasıdır
- təbiətdən istifadəçilərin maliyyə fəaliyyətinin yoxlanılmasıdır
- çirklənməyə görə ödənişlərin icrasının yoxlanılmasıdır
- təbiətdən istifadəyə görə ödənişlərin yerinə yetirilməsinin yoxlanılmasıdır.

434 Aşağıdakı cavablardan hansı ekoloji auditin predmetinə aid deyil?

- ekoloji siyasətin hazırlanması.
- təbiəti mühafizənin məqsəd və vəzifələrinin müəyyən edilməsi.
- təbii resurslardan səmərəli istifadə olunması.
- ekoiqtisadi, ekohüquqi sahələrdə təbiəti və ətraf mühitin mühafizə qanunvericiliyinin gözlənilməsi.
- təbii mühitin fiziki halının qiymətləndirilməsi.

435 Azərbaycan tranzit çaylarının çirklənmə səbəbləri:

- kənd təsərrüfatının inkişafı;
- qonşu ölkələrdə sulardan səmərəsiz istifadə;
- qonşu ölkələrin sənaye və məişət çirkəbləri;
- doğru cavab yoxdur;
- qonşu ölkələrdə təmizləyici qurubulardan səmərəli istifadə;

436 Azərbaycan tranzit çaylarının çirklənmə səbəbləri:

- kənd təsərrüfatının inkişafı;
- kənd təsərrüfatının inkişafı;
- kənd təsərrüfatının inkişafı;
- doğru cavab yoxdur;
- qonşu ölkələrdə təmizləyici qurubulardan səmərəli istifadə;]

437 Azərbaycanın təbii su mənbələrinin çirklənmə amillərindən deyil:

- sənayenin inkişafı;
- kommunal-məişət çirkəbləri;
- kənd təsərrüfatının inkişafı;
- təmizləyici qurğuların azlığı;
- şəhərlərin inkişafı;

438 Araz çayı ən çox çirkləndirir:

- neft məhsulları ilə;
- mikroelementlərlə
- üzvi birləşmələrlə;
- cıvə və arsenlə;
- mis və molibdenlə

439 Azərbaycanın dağ meşələrinin qırılmasının yaratdığı mənfi ekoloji nəticələrdən deyil:

- eroziya
- uçqun
- sürüşmə
- doğru cavab yoxdur;
- yeraltı suların səviyyəsinin aşağı düşməsi ;

440 Azərbaycan meşələrinə müasir antropogen təsir baş verir :

- heyvanların otarılmasından;
- sanitariya kəsilmədən;
- arıçılığın inkişafından;
- doğru cavab yoxdur;
- turizmin inkişafından;

441 Azərbaycanın təbii su mənbələrinin çirklənmə amillərindəndir:

- sulardan səmərəli istifadə;
- istehsalat və məişət suları;
- təmizləyici qurğuların tətbiqi;
- doğru cavab yoxdur;

su ehtiyatlarından sənayedə səmərəli istifadə;

442 Oxçuçayın başlıca çirkləndiriciləri?

- neft məhsulları;
- makroelementlər
- radioaktiv tullantılar;
- civə və qurquşun;
- mis və molibden

443 Abşeron göllərinin başlıca çirklənmə mənbələri:

- yeyinti sənayesi çirkəblərdir;
- ətrafında turizmin inkişafıdır;
- yüngül sənaye çirkəblərdir;
- qara və əlvan metallurqiya sənayesi çirkəblərdir;
- məişət və neft sənaye çirkəblərdir ;

444 Azərbaycan göllərini daha çox çirkləndirən maddələr:

- neft məhsulları və üzvü birləşmələr ;
- mikroelementlər və duzlar
- ağır metal ionları;
- doğru cavab yoxdur;
- kimyəvi aktiv maddələr;

445 Su hövzələrinin mühafizəsi yollarından deyil:

- dövriyyə su sisteminin yaradılması;
- cərimə sanksiyalarının tətbiqi;
- sülardan təkrar istifadə;
- doğru cavab yoxdur
- sudan istifadə haqqının tətbiqi

446 Azərbaycanın torpaq fondunun sıradan çıxması səbəblərindən deyil:

- eroziya
- sürüşmə

- şoranlaşma
- doğru cavab yoxdur ;
- çirklənmə

447 Azərbaycanın torpaq fondunun sıradan çıxması səbəbləri:

- humus qatının dəyişməsi;
- eroziya və şoranlaşma;
- aşınma və mexaniki tərkibinin dəyişməsi;
- deflyasiya və əlverişli su keçirmə;
- eroziya və humusun artması;

448 Torpağın keyfiyyət qiymətləndirilməsi.

- meşə heyvanlarının çoxalması;
- bitki növlərinin artması;
- eroziya və sürüşmə;
- doğru cavab yoxdur;
- yeraltı suların səviyyəsinin artması;

449 Azərbaycanda meşələrin mühafizə yollarına aid deyil:

- meşə bərpa işləri;
- meşələrin qoruq elan edilməsi
- süni meşələrin salınması;
- yasaqlıq elan olunması;
- meşələrin nizamsız qırılması;

450 Torpaq ehtiyatlarının mühafizə yollarından deyil:

- rekultivasiya
- torpaq kadastrı
- fitomeliorasiya
- intensiv istifadə ;
- torpağın bonitet qiymətləndirilməsi;

451 Azərbaycan torpaqlarına intensiv antropogen təsir səbəb olmuşdur:

- torpağın məhsuldarlığının artmasına ;
- torpaq örtüyünün zədələnməsi və çirklənməsinə;
- bitkilərin növ tərkibinin dəyişməsinə ;
- torpağın humus qatının optimallaşmasına;
- torpağın mexaniki tərkibinin dəyişməsinə

452 Torpaq ehtiyatlarının mühafizə yollarındandır:

- Meliorasiya
- İrriqasiya
- Kimyalaşdırma
- Torpağın keyfiyyət qiymətləndirilməsi.
- Bedləndləşmə

453 Azərbaycanda radioaktiv elementlərlə çirklənmiş torpaq sahələri:

- sənubi şərq Şirvandır;
- Abşerondadır
- Mil-Muğan düzündədir;
- Ceyrançöldədir
- Lənkəran ovalığındadır;

454 Azərbaycanda təbii komplekslərin mühafizə üçün yaradılması zəruridir:

- qoruqların
- ovçuluq təsərrüfatlarının;
- yasaqlıqların
- xüsusi mühafizə olunan ərazilər;
- milli parkların;

455 Azərbaycanda bitki örtüyünün yayılma qanunauyğunluğu asılıdır:

- temperaturdan
- relyefdən
- yağıntıdan
- relyef və iqlimdən;
- ərazinin mənimsənilmə səviyyəsindən;

456 Ekoloji sığortanın əsas məqsədi:

- müəssisəni vergidən azad etmək, sığortanın dəyərini ödəmək
- insanların istirahətini təşkil etmək, qurğuları təkmiləşdirmək
- insanları maddi maraqlandırmaq, qurğuların işləməsini təmin etmək
- müəssisəni vergidən azad etmək, dəymiş zərəri ödəmək
- müəssisələrə, insanlara və ətraf mühitə dəymiş zərəri ödəmək

457 Qeyri-mərkəzləşdirilmiş ekoloji sığorta fondunun maliyyə mənbələri:

- ali təhsil müəssisələri və məktəblərdir
- əmək birlikləri və idarələrdir
- hərbi və nəqliyyatdır
- maddi istehsal sahələrinin müəssisə və birlikləridir
- dövlət və Milli Məclisdir

458 Ekoloji sığorta hansı əsaslarla keçirilir?

- rəsmi və qeyri-rəsmi
- gizli və açıq
- şəxsi və ailəvi
- könüllü və məcburi
- əmək və mülki

459 Keçirilmə metoduna görə monitoring hansı növlərə bölünür?

- lokal, qlobal, şəhər
- yerüstü, aviasiya, kosmik
- kimyəvi, fiziki, bioloji
- regional, fiziki, biokimyəvi
- qlobal, kimyəvi, bioloji

460 Ekoloji sığorta nəyə xidmət edir?

- əhalinin ətraf mühitə təsirinə
- ətraf mühitə dəyən zərəərə görə cərimələrin toplanmasına
- ətraf mühitə, insanların sağlamlığına ziyan vuran məsuliyyəti artırmağa
- təbii resurslardan istifadəyə

ümumi sığorta qanunlarına

461 Sığorta tarifi nədir?

- sığorta riskinin dərəcəsi
- sığorta fondunun yığılmasıdır
- belə termin yoxdur
- sığortanın illik həcmidir
- qiymətə uyğun sığorta faizi dərəcəsidir

462 Qanuna və sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq sığortalının sığortaçıya verməli olduğu pul necə adlanır?

- Sığorta
- Sığorta hadisəsi
- Sığorta məbləği
- Sığorta tarifi
- Sığorta haqqı

463 Sığorta hadisəsinin baş vermə ehtimalı nə adlanır?

- Sığorta
- Sığorta riski
- Sığorta haqqı
- Sığorta məbləği
- Sığorta hadisəsi

464 Sığortaçıya dəymiş zərəri ödəmək imkanı yaradan taktiki hadisə nə adlanır?

- Sığorta haqqı
- Sığorta hadisəsi
- Sığorta məbləği
- Sığorta
- Sığorta riski

465 Hər hansı bir şəxs və ya təşkilatın pulla ölçülə bilən mənfəətinə müxtəlif təhlükələr nəticəsində dəyə biləcək zərərlərin qarşısını müəyyən haqq müqabilində almaq məqsədilə hazırlanan müqavilə nədir?

- Sığorta riski

- Sığorta məbləği
- Sığorta
- Sığorta tarifi
- Sığorta haqqı

466 Ekoloji sığortanın mahiyyətini aydınlaşdırmaq üçün hansı anlayışları, prinsipləri və məlumatları bilmək lazımdır? Hansı cavab düzgün deyil?

- Sığorta riski
- Sığorta məbləği, sığorta haqqı
- Əmtənin dəyəri
- Sığorta tarifi
- Sığorta, sığorta hadisəsi

467 Kompleks ekoloji monitoring sistemi konkret olaraq aşağıdakı məsələlərlə məşğul olur. Hansı cavab düzgün deyil?

- Nəzarət obyektinin seçilməsi
- Ayrılmış nəzarət obyektinin müayinəsi
- Ölçmə işlərinin planlaşdırılması
- Nəzarət obyektini üçün informasiya modelinin seçilməsi
- Bioindikatorlar vasitəsilə aparılan monitoring

468 Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi hansı istiqamətlər üzrə monitoring apara bilər? Hansı cavab düzgün deyil?

- Torpaq ehtiyatları üzərində
- Səth sularında
- Atmosferdə
- Su hövzələrində
- Təbii ehtiyatlar üzərində

469 Ekoloji monitoring həyata keçirilərkən üstünlük hansı üsula verilir?

- Distansion üsullara
- Fitometrik üsullara
- Bioloji üsullara
- Kimyəvi üsullara
- Fotometrik üsullara

470 Populyasiyanın əsas xüsusiyyətlərindən biridir?

- fərdlərin sayının dinamikası və tənzimlənmə mexanizmi
- uzunömürlü populyasiya olması
- doğru cavab yoxdur
- populyasiyanın inkişafının iqlim şəraitindən asılılığı
- populyasiyanın modifikasiya olması və ya dəyişməsi

471 Ekoloqiyada elementar vahid nədir?

- həyat dalğasıdır
- biotik birlikdir
- biokütlədir
- doğru cavab yoxdur
- fərdin populyasiyasıdır

472 Ekoloji sistemlər yaranma səbəblərinə görə bölünür?

- süni və mədəni
- davamlı və dəyişkən
- təbii və antropogen
- doğru cavab yoxdur
- uzunömürlü və dayanıqlı

473 Ekosistem anlayışını ilk dəfə kim təklif etmişdir?

- K.Uatt
- A.Tensli
- C.Xarçinski
- L.Libix
- Y.Odum

474 Biosferdə maddələrin dövretməsi xarakterizə olunur?

- dövretmə istiqaməti və ya azimutu ilə
- dövr bucağı və məsafəsi ilə
- dövretmə sürəti və dövr vaxtı ilə
- doğru cavab yoxdur
- dövretmə elementləri və birləşmələri ilə

475 Biosfer anlayışını elmi ədəbiyyata ilk dəfə kim və neçənci ildə gətirmişdir?

- Zyuss, 1875-ci ildə
- Odum, 1860-ci ildə
- Dokuçayev, 1898-ci ildə
- Vernadski, 1861-ci ildə
- Lamark, 1870-ci ildə

476 Biosfer təliminin yaradıcısı kimdir?

- Vernadski
- Naumov
- İzrael
- Dokuçayev
- Odum

477 Paleobiosfer və ya ağ biosfer adlanır?

- biosferdə canlıların mövcud olduğu sahə.
- qədimdə canlı orqanizmlərin yaşadığı sahə
- Hal-hazırda canlıların mövcud olduğu sahə
- doğru cavab yoxdur
- fauna və floranın yayıldığı sahə

478 Biosferdə maddələrin dövretməsi ayrılır?

- kimyəvi və qeokimyəvi
- təbii və antropogen
- qeoloji və bioloji
- doğru cavab yoxdur
- biokimyəvi və hidroloji

479 Həyat üçün istifadə olunan, biosferdə dövr edən kimyəvi elementlərin və qeyri-üzvü birləşmələrin hərəkəti adlanır?

- qeokimyəvi birləşmələrin dövretməsi
- mikroelementlərin dövr etməsi
- birləşmələrin dövr etməsi
- doğru cavab yoxdur

biogen elementlərin dövretməsi

480 Antropogen radiasiya mənbələrinə aiddir 1.AES-lər, 2.Radioaktiv kimyəvi elementlər, 3.nüvə silahları, 4.Günəş şuaları,5.Rentgen şuaları, 6. Təbii süxurlar

- 3,4,6
- 1,3,5
- 2,4,5
- 1,2,3
- 4,5,6

481 əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu qəbul edilmişdir

- 1997-ci ildə
- 2008-ci ildə
- 1990-ci ildə
- 2000-ci ildə
- 1995-ci ildə

482 Təbii elektromaqnit şualanma mənbələridir? 1.Elektrik və maqnit sahələri, 2. dalğa ötürücülər. 3.günəş və qalaktikadan gələn radioşualanma. 4. müxtəlif qurğuların şuaları. 5.atmosferin elektrikliyi. 6. lampalı generatorlar

- 4,5,6
- 2,3,4
- 1,2,4
- 1,3,5
- 3,4,5

483 Təbii radiasiya mənbələrinə aiddir? 1. günəş şuaları, 2.nüvə silahları, 3. bəzi kimyəvi elementlər. 4.rentgen şuaları. 5, süxurlar və mədən suları, 6. atom elenktrik siansiyaları

- 3,4,6
- 2,3,4
- 1,2,5
- 1,4,6
- 1,3,5

484 İndiki zamanda təbiət və cəmiyyətin birgə fəaliyyəti mərhələsində, ətraf mühitin mühafizəsinin təmini üzrə, ekoloji tələbatla cəmiyyətin təbii

resurslardan istifadəsinə olan maraqları arasında uyğunsuzluqdan, iqtisadiyyatla ekologiya arasında yaranan ziddiyyət adlanır?

- ekoloji hal
- ekoloji böhran
- ekoloji tarazlıq
- ekoloji vəziyyət
- ekoloji maraq

485 Qlobal ekoloji problemlərə aiddir? 1.ətraf mühitin çirklənməsi, 2.atmosferin tozla çirklənməsi, 3. iqlim dəyişkənliyi, 4. yeraltı suların çirklənməsi, 5.ozon təbəqəsinin dağılma təhlükəsi. 6. Xəzər dənizinin problemləri

- 2,5,6
- 2,3,4
- 1,2,3
- 1,3,5
- 1,4,6

486 Ekosistemin inkişaf dinamikası, ekosistemin və ya biosenozun dəyişməsi ilə nəticələnir ki, bu proses adlandırılır?

- forik
- konsument
- suksessiya
- doğru cavab yoxdur
- produsent

487 İnsan və cəmiyyətin həyatı vactb maraqlarının, ətraf mühitin ona antropogen və təbii təsirlər nəticəsində yaranan təhlükələrdən qorunmasının təmini adlanır ?

- ekoloji fəlakət
- ekoloji təhlükəsizlik
- ekoloji təhlükə
- ekoloji krizis
- ekoloji vəziyyət

488 Təhlükəli ekoloji vəziyyətin yaranması və inkişafın qarşısının alınması və onların nəticələrinin aradan qaldırılması üzrə tədbirlər sistemi adlanır?

- ekoloji yük
- ekoloji təhlükəsizliyin təmini

- ekoloji təhlükəli vəziyyət
- doğru cavab yoxdu
- ekoloji durumun sağlamlaşdırılması

489 Ekosistemin dinamik növleridir?

- istiqamətlənmiş və sadə
- təkrar və dəyişkən
- sadə və mürəkkəb
- doğru cavab yoxdur
- sutkalıq və dövrü

490 Ekosistemdə trofik əlaqə adlanır?

- doğru cavab yoxdur
- yalnız heyvan növlərinin əlaqəsi
- eyni məkandan yaşayış üçün istifadə əlaqəsi
- müxtəlif məkandan istifadə əlaqəsi
- yalnız bitkilərin məskunlaşdığı ərazi

491 Ekosistemdə bitkilər tərəfindən yaradılan trofiki (qida) səviyyə adlanır?

- avtotrof və ya prodüsent
- doğru cavab yoxdur
- simbioz və ya forik
- parazitizm və ya fabrik
- rəqabət və ya kommensalizm

492 Ekosistemdə heyvanlar tərəfindən yaradılan trofiki (qida) səviyyə adlanır ?

- heterotrof və ya konsument
- simbioz və ya fabrik
- forik və ya parazitizm
- doğru cavab yoxdur
- rəqabət və ya forik

493 Ekosistemin inkişafına təsir edən dinamika adlanır?

- sutkalıq dinamika
- istiqamətlənmiş dinamika
- mövsümü dinamika
- dövrü dinamika
- dəyişkən dinamika

494 Ekosistemi təşkil edən bloklar aşağıdakılardır?

- produsent və dayanaqlı
- redusent və dövrü
- biosenoz və biotop
- doğru davab yoxdu
- təbii və antropogen

495 ən böyük və davamlı ekosistem?

- biosferdir
- hidrosferdir
- geosferdir
- coğrafi mühitdir
- atmosferdir

496 Konkret ərazidə bioloji növün sərbəst cütləşib öz sayını tənzim edə bilərək, coğrafi, ekoloji və etoloji sədlər ilə bir-birindən az-çox ayrılan fərdlər qrupuna deyilir?

- biotik faktor
- növ
- biosenoz
- biogenoz
- populyasiya

497 Noosfera anlayışını elmə gətirənlərdir?

- Odum və Rulye
- Nesbit və Eburdin
- Toyer de Şarden və Lerua
- Vernandski və Naumov
- doğru cavab yoxdur

498 Neobiosfer adlanır?

- bitkilərin mövcud olduğu sahə
- heyvanların mövcud olduğu sahə
- doğru cavab yoxdur
- canlıların keçmişində mövcud olduğu sahə
- hazırda canlı orqanizmlərin mövcud oldubunu sahə

499 Biosferdə biokimyəvi dövretmə ayrılır?]

- doğrucavab yoxdur
- geoloji və fiziki dövretmə
- qazşəkilli maddələrin dövretməsi və çökmə dövrü
- mexaniki və üzvü dövretmə
- kimyəvi və fiziki dövretmə

500 Biogeosenoz və ekosistemi bir birindən fərqləndirən amil?

- zaman faktorudur
- məkan faktorudur
- trofik faktordur
- dövrü sistem faktorudur
- doğru cavab yoxdur

501 Yüksək dərəcədə formalaşmış ekosistemdə çoxluğu təşkil edən növlər adlandırılır?

- kommensalizm və konsument
- neytralizm və dayanaqlı
- dominant və edifikator
- strukturlu və proporsional
- doğru cavab yoxdur

502 Enerjinin bir trofiki səviyyədə digərinə qəbulu edilən qida enerjisinin 10 % -ni təşkil edir. Bu ekologiyada necə adlandırılır?

- əlli faiz qaydası
- iyirmi faiz qaydası
- 100 faiz qaydası
- on faiz qaydası

bir faiz qaydası

503 Biosferin özünü tənzimləmə xüsusiyyəti adlanır?

- neostazm
- biostazm
- homeostazm
- doğru cavab yoxdur
- antrostazm

504 Noosfera termini hansı mənada işlənilir?

- dövrənış tərzi, mənəviyyat
- ağıl, düşüncə, idrak
- yaşayış mühiti, məskun sahəsi
- doğru savab yoxdur
- həyat tərzi, əxlaq, mədəniyyət

505 İnsan və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarına, ətraf mühitə antropogen və təbii təsirlər nəticəsində təhlükə yaradan vəziyyətə deyilir?

- ekoloji qəza
- ekoloji təhlükə
- ekoloji təhlükəsizlik
- ekoloji yük
- ekoloji böhran

506 Karbon qazının atmosferə normadan artıq atılması səbəb olur?

- qlobal soyuqlaşmaya
- «pamik» effektinin yaranmasına
- oksigen miqdarının azalmasına
- doğru cavab yoxdur
- dövretmə sisteminin pozulmasına

507 Biosferdə kükürd qazının (SO₂) çoxluğu səbəb olur?

- turş yağışlara
- qirovun yaranmasına

- buludun yaranmasına
- leysan tipli yağıntılara
- dumanın əmələ gəlməsinə

508 Həyat üçün lazım olan enerjini almaq üçün orqanizmin üzvü maddələri oksidləşəcək CO₂ və H₂O yaradır. Bu proses necə adlanır ?

- nəfəsvermə
- ayrılma
- birləşmə
- tənəffüs
- nəfəsalma

509 Ekosistemdə oksigenin dövranı əlaqədardır?

- fotosintez və tənəffüslə
- ozon və hidrogenlə
- kimyəvi birləşmələrin xarakteri ilə
- doğru cavab yoxdur
- atmosfer və hidrosferlə

510 Ekosistemdə azotun mənbəyi aşağıdakılardır?

- atmosfer və üzvi maddələrin çürüməsi
- litosfer və dünya okeanı
- hidrosfer və bakteriyalar
- doğru cavab yoxdur
- bitki və heyvanat aləmi

511 Ekosistemdə fosforun əsas mənbəyi hesab olunur?

- metamorfik süxurlar
- dağ süxurları və digər çöküntülər
- kimyəvi süxurlar
- torpağın humus qatı
- dəniz və çay suları

512 Ekologiyanın əsas funksional vahidi adlanır?

- ekosistem
- biosenoz
- ekotop
- populyasiya
- biosfer

513 Antropogen və təbii təsirlər nəticəsində ətraf mühitin dağılma təhlükəsi ilə əvvəl ya mənfi ekoloji dəyişikliklərdə səhiyyəyə və bu səbəbdən insanın və cəmiyyətin həyatı vacib maraqlarına təhlükə yaradan vəziyyət adlanır?

- təhlükəli böhran vəziyyəti
- təhlükəli ekoloji vəziyyət
- təhlükəli krizis vəziyyəti
- kataklizm
- təhlükəli hal

514 Ekoloji təhlükəsizlik sahəsində dövlətin vəzifələrinə daxildir? 1. dövlət nəzarəti, 2. dövlət siyasəti, 3. informasiya təminatı və proqnozlaşdırmaq, 4. dövlət standartları və normativlərin tətbiqi, 5. auditin aparılması, 6. beynəlxalq hüquq təminat

- 1,2,3
- 4,5,6
- 2,3,5
- 2,5,6
- 1,2,4

515 Radiasiya nədir?

- günəşdən gələn şua enerjisi
- ağır metallardan ayrılan şualardır
- radioaktiv maddələrdən ayrılan ionlaşdırıcı şualardır
- doğru cavab yoxdu
- makroelementlərdən ayrılan şualardır

516 Abşeron yarımadasında gündəlik radiasiya fonu dəyişilir

- 5-10 mkr/saat
- 3-15 mkr/saat
- 10-12 mkr/saat
- 6-18 mkr/saat

6-8 mkr/saat

517 Qlobal ekoloji problemlərin həlli üçün tələb olunur? 1.Hərbi xərclərin azadılması hesabına iqtisadiyyatın inkişaf etdirilməsi. 2.Qlobal təhlükəsiz texnologiyaların tətbiqi nəticəsində iqtisadiyyatın stabilliyinin təmini, 3.Kənd təsərrüfatının kimyalaşdırılması, 4. Ekoloji sahə üzrə beynəlxalq əməkdaşlığın genişləndirilməsi, 5. Təbii resursların ekstensiv mənimsənilməsi.

- 1,2,4
- 3,4,
- 2,3,4
- 1,3,5
- 2,4,5

518 Biosferdə maddələrin kiçik (biogeokimyəvi) dövrünü necə tamamlanır?

- Yalnız biosfer daxilində tamamlanır
- Yalnız hidrosfer daxilində tamamlanır
- Yalnız atmosfer daxilində tamamlanır
- Hidrosfer və atmosfer daxilində tamamlanır
- Yalnız litosfer daxilində tamamlanır

519 Təbiətdə maddələrin böyük (geoloji) dövrünü necə baş verir?

- Günəş enerjisi ilə Yer in dərinlik enerjisinin qarşılıqlı təsiri ilə
- Günəş enerjisi ilə maqmatik süxurların qarşılıqlı əlaqəsi ilə baş verir
- Günəş enerjisi ilə Yer in səth enerjisinin qarşılıqlı təsiri ilə baş verir
- Günəş enerjisi ilə Yer in radioaktiv maddələrinin qarşılıqlı əlaqəsi nəticəsində baş verir
- Günəş enerjisi ilə çökmə süxurların qarşılıqlı əlaqəsi ilə baş verir

520 Biosferin özünü tənzimləmə xüsusiyyəti necə adlanır?

- Noosfer
- Ekoloji böhran.
- Homeostazm
- Klimatologiya
- Konvergeniya

521 Qurğu və avadanlıqların gücünün artırılmasının müsbət cəhətləri hansılardır?

- əmək məhsuldarlığı artır, istisamr xərcləri azalır, daşınma xərcləri çoxalır
- məhsulun keyfiyyəti artır, istisamr xərcləri minimuma enir, iş vaxtı qısalır
- maliyyə vəsaitinin həcmi azalır, əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilir, məhsulun keyfiyyəti yüksəlir
- kapital qoyuluşunun xüsusi çəkisi ümumi istehsal xərcləri və istisamr xərcləri azalır
- iş vaxtından və qurğuların gücündən səmərəli istifadə edilir, işçilərin gəlirləri artır

522 Fenol istehsalında tətbiq edilən əsas üsullar hansılardır?

- benzol turşusunun oksidləşməsindən humolun hidrolizindən, xlorbenzolun oksidləşməsindən
- humolun reduksiyasından, xlorbenzolun hidrolizindən, benzol turşusunun oksidləşməsindən
- xlorbenzolun hidrolizindən, benzol turşusunun oksidləşməsindən, humolun oksidləşməsindən
- xlorbenzolun oksidləşməsindən, humolin hidrolizindən, benzol turşusunun oksidləşməsindən
- xlorbenzolun oksidləşməsindən, humolun hidrolizindən, benzol turşusunun hidrolizindən

523 Sulfat turşusu və bəzi kimyəvi məhsulalr istehsalı zamanı meydana gələn ekoloji problemləri həll etmək üçün əsas prinsiplər hansılardır?

- qapalı istehsal texnologiyasından istifadə edilməli qurğu və avadanlıqların gücünü artırılmalı, istehsal texnologiyasında əsaslı struktur dəyişiklikləri aparılmalı
- qurğu və avadanlıqların gücünün artırılması, lazımi maliyyə vəsaitinin ayrılması
- istehsal texnologiyasında əsaslı struktur dəyişiklikləri aparmaq, əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə etmək
- əmək və maliyyə resurslarından səmərəli istifadə etmək, istehsal sahələrini genişləndirmək
- istehsal sahələrinin genişləndirilməsi, maşın avadanlıqların güclərindən səmərəli istifadə edilməli, boşdayanma hallarına yol verilməməli

524 Aşağıdakılardan hansında tikinti materialları müəssisələrində tullantıların azalan sırası verilmişdir?

- toz və asılı maddələr, kükürd anhidridi, formaldehid
- toz və asılı maddələr, kükürd anhidridi, formaldehid
- toz və asılı maddələr, karbon qazı, kükürd anhidridi, azot oksidi, hidrogen sulfid
- azot oksidi, karbon qazı, kükürd anhidridi, hidrogen sulfid
- hidrogen sulfid, toz və asılı maddələr, karbon qazı kükürd anhidridi

525 Aşağıdakılardan hansı dağ-mədən sənayesinin ətraf mühitdə yaratdığı problemlərə aid deyil?

- atmosfer havasının səth sularının, yeraltı sularını çirkənlənməsi, tektonik rejimin pozulması.
- tədrici landşaft dəyişiklikləri, eksogen geoloji proseslərin aktivləşməsi
- təbii-texniki şəraitin hidroloji rejimin pozulması
- təbii-texniki şəraitin hidroloji rejimin pozulması
- relyefdə baş verən morfostruktur dəyişikliklər

526 Enerjetikanın ekoloji problemlərinin həlli strategiyasının əsas istiqamətləri hansılardır?

- energetika sənayesinin bütün müəssisələrində modernləşdirmə aparmaq.
- tükənən və ekoloji baxımdan daha təmiz enerji mənbələrinin rolunu artırmaq
- bərpa olunan ekoloji baxımdan daha təmiz enerji mənbələrinin rolunun artırılması
- az tullantılı və tullantısız texnologiyaları daha da genişləndirmək
- ənənəvi enerji mənbələrindən daha səmərəli istifadə etmək

527 Günəş enerjisindən istifadənin mənfi cəhətləri hansılardır?

- maliyyə vəsaiti və işçi qüvvəsi tələb edir
- maya dəyəri baha başa gəlir, çox əməktutumludur.
- günəş akkumulyatorları geniş ərazi tutur, fiziki-coğrafi amillərdən asılıdır
- ərazinin relyefi əhəmiyyətli rol oynayır
- ərazinin relyefi əhəmiyyətli rol oynayır

528 Külək elektrik stansiyalarının çatışmayan cəhəti nədir?

- fiziki-coğrafi amillərdən asılıdır
- qəbul olunmayan səs effekti yaradır
- elektromaqnit çirkləndirmə baş verir
- quraşdırılması baha başa gəlir
- alınan enerjinin maya dəyəri baha başa gəlir.

529 Havada kükürd turşusunun həcmində artımın əsas səbəbidir?

- küləyin istiqaməti
- atmosfer təzyiqi
- havadakı tozun miqdarı
- rütubətliyin səviyyəsi
- havanın temperaturu

530 Azərbaycanın kimya, neft-kimya və neft emalı müəssisələrində xammaldan səmərəli istifadə edilməməsi və itkilərə yol verilmə əlaqədardır:

- qaz və toz tutucu avadanlıqların, qurğuların sıradan çıxması, onların fiziki və mənəvi cəhətdən amortizasiyaya uğraması
- texniki təchizatın aşağı səviyyədə olması, yenidən qurma işləri aparılması üçün lazımı maliyyə vəsaitinin olmaması, ətraf mühitə normadan artıq zərərli tullantıların atılması
- əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməməsi, xammaldan israfçılıqla istifadə olunması, maşın və avadanlıqların gücündən lazımı səviyyədə istifadə edilməsi

- texniki təchizatın aşağı səviyyədə olması qurğuların sıradan çıxması
- mövcud avadanlıqların bitki və mənəvi cəhətdən amortizasiyaya uğraması

531 Aşağıdakılardan hansı qapalı texnoloji sistemlərdən istifadəni səmərəlilik göstəricisi hesab edilir?

- əmək və maliyyə resurslarından səmərəli istifadə edilir, ekoloji normalara əməl olunur
- əmək və maliyyə resurslarından səmərəli istifadə edilir, ekoloji normalara əməl olunur
- maliyyə vəsaitinin həcmi sabit qalır, sistemin idarə edilməsi sadələşir, ekoloji normalar gözlənilir
- maliyyə vəsaitinin həcmi sabit qalır, sistemin idarə edilməsi sadələşir, ekoloji normalar gözlənilir
- kapital qoyuluşu azalır, məhsulun keyfiyyəti yüksəlir, ekoloji normalara əməl olunur, istehsal olunan məhsulun maya dəyəri yüksəlir

532 Tullantı qazların zəhərli qazlardan tamamilə təmizləmək üçün hansı qurğulardan istifadə edilir?

- mexaniki təmizləmə qurğularından
- detanator qurğularından
- bioloji təmizləmə qurğularından
- katalitik təmizləmə qurğularından
- yaş və quru təmizləmə qurğularından

533 Tullantısız texnologiya və ya tullantısız istehsal dedikdə başa düşülür?

- məhsul istehsalı, bütövlükdə regional sənaye-istehsalat birliklərinin, sahə-istehsalat komplekslərinin təşkili və istehsalın fəaliyyəti
- sahə istehsalat komplekslərinin təşkili və istehsal fəaliyyəti
- məhsul istehsalı, bütövlükdə regional sənaye istehsalat birliklərinin təşkili və istehsalın fəaliyyəti
- ərazi istehsal komplekslərinin təşkili, məhsul istehsalı, iqtisadi rayonların ayrılması
- ərazi istehsal komplekslərinin yaradılması, məhsul istehsalı

534 Neft hasilatı rayonlarında bitki örtüyünə təsir faktorları aşağıdakılardan hansıdır?

- xam neft, minerallaşmış sular
- müxtəlif tərkibli qazma məhsulları, metal qırıntıları
- minerallaşmış sular, müxtəlif tərkibli qazma məhsulları
- xam neft, minerallaşmış sular, müxtəlif tərkibli qazma məhsulları
- xam neft, məişət tullantıları

535 Aztullantılı texnologiyanın fərqləndirici xüsusiyyəti hansıdır?

- zərərli tullantıların təsiri icazə verilən səviyyəsindən bir qədər artıq olur, xammal və materillərin bir hissəsi tullantılara çevrilir

- zərərli tullantıların ətraf mühitə təsiri norma səviyyəsində olur, xammal və materillərin bir hissəsi tullantılara çevrilir
- zərərli tullantıların həcmi normadan xeyli artıq olur
- zərərli tullantıların ətraf mühitə təsiri sanitar orqanları tərəfindən artıq olmur, xammal və materialların bir hissəsi iqtisadi təşkilatı, texniki və digər səbəblər üzündən tullantılara çevrilir və uzun müddət saxlanılmağa yönəldilir
- zərərli tullantıların ətraf mühitə təsiri sanitar orqanları tərəfindən artıq olmur, xammal və materialların bir hissəsi iqtisadi təşkilatı, texniki və digər səbəblər üzündən tullantılara çevrilir və uzun müddət saxlanılmağa yönəldilir

536 Utilizasiya nədir?

- istehsal tullantılarının təmizlənməsi
- istehsal tullantılarından xammal, yarımfabrikat, yanacaq kimi istifadə edilməsi
- istehsal tullantılarının basdırılması
- istehsal tullantılarından hazır məhsul kimi istifadə edilməsi və satılması
- istehsal tullantılarının xüsusi poliqonlara daşınması və basdırılması

537 İES-lərdən atmosfərə atılan sulfat anhidridinin ətraf mühitə təsiri aşağıdakılardan hansıdır?

- bitkilər məhv olur, xəstəliklər artır, tənəffüs çətinləşir
- binaların fəsadı dağılır, sənaye müəssisələrinin istehsal gücləri azalır
- metallar korroziyaya uğrayır nəqliyyat vasitələrinin hərəkəti çətinləşir
- metallar korroziyaya uğrayır, istehsal müəssisələrində əmək məhsuldarlığı artır, bitkilər məhv olur.
- metallar korroziyaya uğrayır, tikinti qurğuları aşınır, bitkilər məhv olur, xəstəliklər artır

538 Aşağıdakılardan hansı çirklənmiş sulardan yenidən istifadənin səmərəliliyini əks etdirir?

- təmizləmə qurğularının tikintisinə xərc azalır, əlavə maliyyə vəsaiti tələb edilir, su mənbələrinin sanitar vəziyyəti yaxşılaşır
- mənzillərin su və siltlik təchizatı yaxşılaşır, maliyyə vəsaiti azalır
- daşınma xərcləri azalır, əkin sahələri artır
- təmizləmə qurğularının tikintisinə xərc azalır, əkin sahələri əlavə su alır, süni gübrəsiz məhsuldarlıq artır, çay və dənizlərin sanitar vəziyyəti yaxşılaşır.
- su mənbələri qorunur, torpaqların eroziyası azalır, su itkisi minimuma enir

539 Neft-qaz hasilatında ətraf mühiti çirkləndirən maddələrin düzgün ardıcılığı hansıdır?

- neft, yanacaq-sürtükü materialları, neftli qum, səthi aktiv maddələr, mədən tullantı suları kimyəvi həlledicilər, turşular, duz və s.
- bitum, yanacaq sürtükü materialları, xlor turşusu
- neft, qətran, neftli qum, mədən tullantı suları
- neft, turşular, duz, parafin, xlor turşusu
- parafinlər, müxtəlif qələvilər, sirkə, neftli qum

540 Aşağıdakılardan hansı avtomobil nəqliyyatının atmosferi çirklənməsini azaltmaq məqsədi daşıyır?

- nəqliyyat vasitələrinin sayının azaldılması
- dizel mühərrikli nəqliyyat vasitələrinin benzin mühərrikli avtomobillərlə əvəz edilməsi
- şəhərlərdə piyada zonaları yaratmaq , nəqliyyat vasitələrinin buraya daxil olmasını qadağan etmək, elektromobillərin sayını çoxlatmaq
- əhalinin sıx yaşadığı yerlərə nəqliyyat vasitələrinin xüsusi qrafik əsasında buraxılması.
- yeraltı nəqliyyat şəbəkəsinin genişləndirilməsi

541 Mineral gübrələrdən istifadənin mənfi cəhətləri hansılardır?

- torpağın su rejimini pozur, eroziyanı gücləndirir
- torpağın strukturunu pisləşdirir
- mineral maddələrin balansını və hava rejimini pozur
- torpağın deqradasiyasına gətirib çıxardır, təbii münbitlik süni münbitliklə əvəz olunur.
- torpağın mexaniki tərkibini pozur, qida elementlərinin balansını pozur

542 Sığorta ödənişləri necə hesablanır?

- müəssisənin illik dövriyyəsinin tarif əmsalına bölünməsi yolu ilə.
- müəssisənin illik dövriyyəsinin illik mənfəətə vurulması yolu ilə.
- müəssisənin illik dövriyyəsinin tarif əmsalına vurulması yolu ilə.
- müəssisənin illik dövriyyəsinin istehsal xərclərinə bölünməsi yolu ilə.
- müəssisənin illik dövriyyəsinin illik mənfəətə bölünməsi yolu ilə.

543 Aşağıdakılardan hansı ekoloji sığortanın əsas prinsiplərindən hesab edilmir?

- 3-cü tərəfə dəyən zərərin maksimum ödənilməsi.
- yaradılmış maliyyə vəsaitindən təbiəti mühafizə tədbirlərinin həyata keçirilməsində maksimum istifadəsi.
- sığorta olunan tərəfin də iqtisadi maraqlarının qorunması.
- sığorta edənin sığorta ödənişinin həcmində artırılmasında maraqları.
- yaradılmış maliyyə vəsaitindən təbiəti mühafizə tədbirlərinin həyata keçirilməsində maksimum istifadəsi.

544 Aşağıdakılardan hansı sığorta sisteminin əsas göstəricilərindən sayılmır?

- sığorta riski.
- sığorta ödənişinin həcmi
- sığorta təşkilatı
- sığorta tarifləri.

sığorta haqqı

545 Ekoloji risk dedikdə nəzərdə tutulur:

- sığorta hadisəsinin və itkisinin yaranma vaxtı.
- sığorta hadisəsinin və itkisinin yaranma ehtimalı.
- sığorta hadisəsinin və itkisinin baş verdiyi məkan.
- sığorta hadisəsinin və itkisinin təkrarlanma ehtimalı.
- sığorta hadisəsinin və itkisinin yarandığı hal.

546 Sığorta halı nədir?

- qəza nəticəsində atılan zərərli maddələrin təbii mühitə vurduğu iqtisadi-sosial ziyanın baş verdiyi proses.
- qəza nəticəsində atılan zərərli maddələrin həcmi.
- qəza nəticəsində atılan zərərli maddələrin təbii mühitə vurduğu iqtisadi-sosial ziyanın həcmi
- qəza nəticəsində atılan zərərli maddələrin sənaye müəssisələrinə vurduğu ziyanın həcmi.
- qəza nəticəsində atılan zərərli maddələrin əhaliyə vurduğu ziyanın həcmi.

547 Sığorta müqaviləsinin tərkibinə daxil deyil:

- müəssisənin ünvanı, adı, ekoloji riskin xarakteri, illik dövriyyənin həcmi (manatla)
- istehsal prosesinin xarakteri haqqında məlumatlar, xammal, materialların və istehsal olunan məhsulun növləri.
- müəssisənin istehsal fəaliyyəti haqqında məlumatlar.
- müəssisənin fəaliyyətinin ekoloji aspektlərinə münasibətdə müsbət beynəlxalq rəyin formalaşdırılması
- ətraf təbii mühit haqqında məlumatlar, havaya, suya, torpağa atılan tullantılar haqqında məlumat, tullantıların risk dərəcəsi və onların qarşısının alınma tədbirləri.

548 Hansı qurğular tullantı qazlarını zəhərli qazlardan tamamilə təmizləməyə imkan verir?

- bioloji təmizləmə qurğuları
- katalitik təmizləmə qurğuları
- mexaniki təmizləmə qurğuları
- quru təmizləmə qurğuları.
- katalitik təmizləmə qurğuları

549 İstehsal tullantılardan xammal, yarımfabrikat, yanacaq kimi istifadə edilməsi adlanır?

- flotasiya
- detonasiya

- utilizasiya
- denudasiya.
- akkumulyasiya

550 Aşağıdakılardan hansı neft hasilatı rayonlarında biki örtüyünə təsir faktorları hesab edilir?

- xam neft, minerallaşmış sular, metal qırıntıları
- minerallaşmış sular, müxtəlif tərkibli qazma məhsulları, tikinti məhsulları
- xam neft, minerallaşmış sular, müxtəlif tərkibli qazma məhsulları
- xam neft, məişət tullantıları.
- müxtəlif tərkibli qazma məhsulları, metal qırıntıları

551 Üzvi tullantılara aşağıdakılardan hansı aiddir:

- ət kombinantının, ağac emalı müəssisələrinin, ayaqqabı fabriklərinin tullantıları
- ağac emalı, şərab, pivə istehsalı, dəri emalı müəssisələrinin, ət kombinantının tullantıları
- şərab və pivə istehsalı, dəmir-beton məmulatı, tikiş fabriklərinin tullantıları
- dəri emalı müəssisələrinin, ət kombinantlarının, tikinti materiallarının müəssisələrinin tullantıları.
- ağac emalı, şərab, çörək və şörək məmulatı, daş karxanalarının tullantıları

552 Şlam, gilli məhlul, yuyucu mayelər ətraf mühitin hansı komponentinə daha çox zərər vurur?

- su mənbələrinə
- torpağa
- bitki örtüyünə
- heyvanat aləminə.
- atmosfərə

553 Sığorta müqaviləsi imzalanarkən hansı halda güzəşt nəzərdə tutulur?

- müqavilə 1 illiyə imzalandıqda.
- 2 il və daha çox müddətə imzalandıqda
- yarım il müddətinə imzalandıqda.
- 3 ay müddətinə imzalandıqda.
- 1,5 il müddətinə imzalandıqda.

554 Aşağıdakı cavablardan hansı sığorta obyektinin mahiyyətini ifadə edir?

- sığorta təşkilatına təqdim olunmuş əmlak iddiasına görə dəymiş ziyanın həcmidir.
- sığorta təşkilatına təqdim olunmuş əmlak iddiasına görə ödənişin həcmidir.
- sığorta təşkilatına təqdim olunmuş əmlak iddiasına görə məsuliyyət riskinin həcmidir.
- sığorta təşkilatına təqdim olunmuş əmlak iddiasına görə ödənişin dağılmış obyektlərin sayıdır.
- sığorta təşkilatına təqdim olunmuş sığorta haqqıdır.

555 Aşağıdakılardan hansı sığorta hadisəsinə aid deyil?

- əmlakın korlanması və məhv olunması üzündən dəyən zərərin kompensasiyası.
- çirklənmiş ərazinin təmizlənməsi və oranın abadlaşdırılması üçün məsrəflər.
- ətraf mühətdə həyat şəraitinin pisləşməsi ilə əlaqədar dəyən ziyan.
- müəssisə işçilərinin əmək haqqlarının ödənilməsi ilə əlaqədar olan məsrəflər.
- ilkin təhqiqatlar və məhkəmə prosesləri ilə əlaqədar məsrəflər.

556 Aşağıdakılardan hansı ekoloji sığortanın geniş tətbiqini ləngidən səbəblərdən deyil?

- müəssisələrin çətin iqtisadi vəziyyəti.
- sığorta hal və hadisələrinin ehtimalının yüksək olması.
- ekoloji çirklərə görə tarif dərəcələrinin olmaması.]
- hərtərəfli normativ-hüquqi bazanın olmaması.
- sığorta hal və hadisələrinin ehtimalının yüksək olması.

557 Monitorinq nələri öyrənir?

- ətraf mühitin hərtərəfli analizi
- iqlim göstəriciləri
- potensial ehtiyatları
- maliyyə və vergi vəsaitləri
- əhalinin yerdəyişməsini

558 Dağ-mədən sənayesinin yaratdığı ekoloji problemlər:

- Dağ-mədən sənayesinin yaratdığı ekoloji problemlər:
- atmosfer və hidrosfer çirklənir, torpaqda sürüşmələr və uçqunlar baş verir
- suyun səviyyəsi aşağı düşür, smoq əmələ gəlir
- rütubət çoxalır, görmə qabiliyyəti azalır
- duman yaranır, buludların vəziyyəti dəyişir

559 Avtonəqliyyat tərəfindən çirkləndirmənin qarşısı nə ilə alınır?

- yüksək oktanlı yanacaqın işlədilməsi
- mühərrikdə süzgəclərin yerləşdirilməsi
- yeni avtomobillərin istehsalı
- daxili yanma mühərriklərinin təkmilləşdirilməsi
- maşınlardan istifadənin məhdudlaşdırılması

560 Neft-qaz quyularının qazılması zamanı yaranan ekoloji problemlər:

- dəniz suyunun şəffallığı və torpağın keyfiyyəti dəyişir
- balıqların sayı artır, bitki aləmi genişlənir
- dəniz suyunun rəngi, torpağın örtüyü dəyişir
- torpaqda və suda mikroorqanizmlər məhv olurlar
- gilli məhlul, neftli su dənizi və torpağı çirkləndirir

561 Nəqliyyat vasitələrindən ayrılan tullantı qazların tərkibində hansı birləşmələr olur?

- dəmir, kalsium, manqan oksidləri
- dəmir, cıvə, kalsium oksidləri
- gümüş oksidləri
- karbon, kükürd, azot oksidləri və üzvi birləşmələr
- üzvi və qeyri-üzvi birləşmələr, su buxarı

562 Aşağıdakılardan hansı ekoloji sığorta tarifi həcminə daxil deyildir?

- sığorta təminatının ödənilməsi üçün ehtiyat fonda köçürmələr;
- normadan artıq təbiətdən istifadəyə və çirkləndirməyə görə köçürmələr.
- sığorta hadisələrinin xəbərdarlıq və qarşısının alınmasının maliyyələşdirilməsi fonduna köçürmələr.
- sığortaçının normativ gəliri.
- sığorta təşkilatının məsrəflərinin ödənilməsi.

563 Kənd təsərrüfatında suyun itkisi səbəb olur:

- suvarma kanalları boyu torpaqların suvarılmasına
- torpaqların şoranlaşmasına və onların sahəsinin daim artmasına
- suvarma kanalları boyu yeraltı suyun səviyyəsinin qalxmasına
- məhsul artımına, bütün torpaqların suvarılmasına, otlaqların genişlənməsinə.

- yeraltı suların səviyyəsinin qalxmasına, torpaqların şoranlaşmasına və bataqlıqlaşmasına məhsul itkisinə

564 Avtomobil nəqliyyatının ətraf mühiti normadan artıq çirkləndirilməsinin qarşısını almaq üçün tələb olunur:

- yanacaqın keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq, texniki normativlərə cavab verməyən avtomobillərin istismarının və ölkəyə idxalının qarşısını almaq
- istehsal ilindən asılı olmayaraq bütün avtomobillərin texniki göstəricilərini yaxşılaşdırmaq
- istehsal ilindən asılı olmayaraq bütün avtomobillərin texniki göstəricilərini yaxşılaşdırmaq
- aşağı gücə malik avtomobil mühərriklərindən istifadə etmək.
- benzin mühərrikli nəqliyyat vasitələrinin sayının artırmaq

565 əhalinin sıx yaşadığı yerlərə nəqliyyat vasitələrinin xüsusi qrafik əsasında buraxılması.

- Almaniya, Amerika, Yaponiya
- Asiya, Avropa, Amerika
- Yaponiya, Fransa, Böyük Britaniya
- ABŞ, Avstraliya, Yaponiya.
- Avropa , Amerika, Yaponiya

566 Kənd təsərrüfatında suvarma suyundan qeyri-səmərəli istifadənin əsas səbəbidir:

- suvarma sistemlərini lazımi səviyyədə olmaması
- sudan istifadə qiymətlərinin onun sosial qiymətindən çox aşağı olması
- suvarma sistemlərində baş verən su itkiləri
- suyun istifadəçilər arasında qeyri-bərabər bölüşdürülməsi.
- suvarma sistemlərinin təmiri üçün maliyyə vəsaitinin olmaması

567 Aşağıdakılardan hansı neft məhsulları ilə çirklənmənin xarakterik əlamətləri əks etdirir?

- neftin hasilatı, nəqli, emalı
- ətraf mühitin komponentlərini çirkləndirməsi, bütün akvatoriyada səpələnməsi, dib çöküntülərində toplanması
- suyun keyfiyyətini pisləşdirməsi, oksigen rejiminə mənfi təsir göstərməsi, suyun üst qatlarının atmosferlə balanslaşdırılmış əlaqəsini pozması
- sürətli buxarlandırma qabiliyyətinin olması, toksiki maddələrlə zəngin olması, yanacaq kimi istifadə olunması.
- torpaqda oksigen rejimini pozması, suyun transpirasiyasını çətinləşdirir

568 Təcrübədə tullantısız sənaye istehsalının yaradılması prinsip ilə nəyə əsaslanmalıdır?

- əmək ehtiyatlarına, maliyyə vəsaitinə, avadanlıqlara
- yeni texnoloji proseslərə, xammala nəqliyyat vasitələrinə

- avadanlıqlara, cihazlara, yeni texnoloji proseslərə
- cihazlara, nəqliyyat vasitələrinə təmizləyici qurğulara
- nəqliyyat vasitələrinə, əmək ehtiyatlarına cihazlara

569 Aşağıdakılardan hansı üzvi tullantılara daxildir?

- ağac emalı, şərab, pivə istehsalı, dəri emalı müəssisələrinin, ət kombinantının tullantıları
- dəri emalı müəssisələrinin, ət kombinantlarının, tikinti materialları müəssisələrinin tullantıları
- ağac emalı, şərab, çörək və çörək məmulatı, daş karxanalarının tullantıları
- ət kombinantının, ağac emalı müəssisələrinin, ayaqqabı fabriklərinin tullantıları
- şərab və pivə istehsalı, dəmir-beton məmulatı, tikiş fabriklərinin tullantıları

570 Neft hasilatının sabit saxlanması və artırılması üçün quyularda hansı tədbirlər həyata keçirilir?

- müxtəlif geoloji təşkilatı
- müxtəlif geoloji-iqtisadi
- müxtəlif geoloji-texniki
- sanitariya-texniki
- müxtəlif geoloji-iqtisadi

571 Neft hasilatında torpağı çirkləndirən əsas mənbələr hansılardır?

- mazut, gilli məhsul, səthi aktiv maddələr
- yanacaq-sürtkü materialları, xlor turşusu, duz
- mazut, gilli məhsul, səthi aktiv maddələr
- şlam, parafin, səthi aktiv maddələr.
- yanacaq-sürtkü materialları, xlor turşusu, duz

572 Aşağıdakı amillərdən hansı torpaq əmələgəlmə prosesində iştirak etmir?

- relyef torpaq əmələgətirən amil kimi
- iqlim torpaq əmələgətirən amil kimi
- ozonosferin torpaq əmələgətirən amil kimi
- ana suxur torpaq əmələgətirən amil kimi
- orqanizmlər torpaq əmələgətirən amil kimi

573 Azərbaycan Respublikasının torpaq fondunun təxminən neçə faizi kənd təsərrüfatı üçün yararlıdır?

- 30%-i k/t üçün yararlıdır
- 10 %-i k/t üçün yararlıdır
- 49%-i k/t üçün yararlıdır
- 20%-i k/t üçün yararlıdır
- 39%-i k/t üçün yararlıdır

574 Litosferi ən çox hansı sənaye tullantıları çirkləndirir?

- İES-nin tullantıları
- dağ mədən və dağ kimya sənayesi tullantıları
- neft sənayesi tullantıları
- avtomobil sənayesi tullantıları
- məişət sənaye tullantıları

575 Torpaqşünaslıq elminin banisi kimdir ?

- Həsənbəy Zərdabi
- N.N.Dokuçayev
- V.R.Vilyams
- C.Darvin
- E.Hekkel

576 Torpaqşünaslıq elminin banisi N.N.Dokuçayevin təliminə əsasən torpaq bitki və heyvan orqanizmlərinin, iqlimin, relyetin və ərazinin geoloji yaşının qarşılıqlı təsiri nəticəsində yaranmışdır. N.N.Dokuçayevə görə torpaq nədir?

- torpaq bitkilərin qida mənbəyidir
- torpaq yerin humusla zəngin qatıdır
- torpaq yer səthinin üst qatıdır
- torpaq ərazinin geoloji yaşının qarşılıqlı təsirindən yaranmış təbii törəmədir
- torpaq iqlimin təsirindən yaranmış təbii törəmədir

577 Aşağıdakı elmi yeniliklərdən hansı Həsənbəy Zərdabiyə məxsusdur?

- Onun fikrincə torpaq təbii törəmədir
- 1875-1876-cı illərdə ilk dəfə olaraq öz əsərlərində əsas 4 faktorun torpaqəmələgəlmə prosesində rolunu göstərmişdir: ona süxur, bitki və canlı orqanizmlər, iqlim və insanın təsərrüfat fəaliyyəti
- 1884-cü ildə ilk dəfə olaraq əsas 5 faktorun torpaqəmələgəlmə prosesində rolunu göstərmişdir: torpaqəmələ gətirən süxurlar, bitki və heyvan orqanizmləri, iqlim, relyet ərazinin geoloji yaşı.

- O torpaq əmələgətirən amillərə insan fəaliyyətini də daxil etmişdir
- Onun fikrincə torpaq beş amilin təsirindən yaranmışdır: torpaqəmələgətirən süxurlar, bitki və heyvan orqanizmləri, iqlim, relyef və zaman

578 Ali bitkilərin torpaqəmələgəlmədə rolu kim tərəfindən aşkara çıxarılmışdır?

- Y.N.Mişuistin tərəfindən
- Y.İ.Vernadski tərəfindən
- E.Hekkel tərəfindən
- V.R.Vilyams tərəfindən
- H.Zərdahi tərəfindən

579 Litosferin qalınlığı qeyri müəyyən hədlərdə dəyişir. Aşağıdakı göstəricilərdən hansı həqiqətə uyğundur?

- 50-200 km
- 50-100 km
- 50-150 km
- 40-120 km
- 30-150 km

580 Materiklərdə yer qabığının qalınlığı nə qədərdir?

- 10-20 km
- 20-30 km
- 70-80 km
- 35-40 km.
- 30-40 km

581 Yer qabığı və ona birləşən yuxarı mantiyanın bir hissəsi litosferi əmələ gətirir . Zəlzələlərin əksəriyyəti litosferdə əsasən hansı dərinlikdə baş verir?dərinlikdə baş verir?

- 35-40 km
- 35 km
- 30 km
- 15-20 km
- 10-15 km

582 Gilin su keçirmə qabiliyyəti qumdan necə dəfə azdır?

- 3000 dəfə
- 6000 dəfə
- 2000 dəfə
- 3200 dəfə
- 6200 dəfə

583 Azərbaycanda olan torpaq fondu 8641.5 min hektardır. Onun neçə faizindən istifadə edilir?

- 20%-dən
- 47%-dən
- 37%-dən
- 77%-dən
- 57%-dən

584 Qurunun sahəsi buzlaqlarla birlikdə neçə mln. km² təşkil edir?

- 109 mln. km² -dir
- 151 mln. km² -dir
- 149 mln. km² -dir
- 139 mln. km² -dir
- 169 mln. km² -dir

585 Hazırda dünyada əkin sahələri neçə mln. km² təşkil edir?

- 5 mln. km²
- 15 mln. km²
- 10 mln. km²
- 25 mln. km²
- 20 mln. km²

586 Azərbaycanda relyefin xüsusiyyətlərindən asılı olaraq torpaqlarının neçə yarım tipi var?

- 10 yarım tipi var
- 30 yarım tipi var
- 20 yarım tipi var
- 60 yarım tipi var
- 50 yarım tipi var

587 Azərbaycanca relyefin xüsusiyyətlərindən asılı olaraq neçə biogeosenoz formaları əmələ gəlmişdir?

- 2 biogeosenoz
- 10 biogeosenoz
- 20 biogeosenoz
- 5 biogeosenoz
- 15 biogeosenoz

588 Şoran torpaqlarda humusun miqdarı neçə faiz olur?

- 1%-ə qədər
- 5%-ə qədər
- 2%-ə qədər
- 9%-ə qədər
- 7%-ə qədər

589 Şoran torpaqlara yarımşəhra və səhra zonalarında rast gəlinir. Azərbaycanda belə torpaqlar neçə min ha ərazini əhatə edir?

- 10 min ha ərazini
- 156 min ha ərazini
- 100 min ha ərazini
- 166 min ha ərazini
- 186 min ha ərazini

590 2-3 sm qalınlığında torpağın əmələ gəlməsi üçün neçə il vaxt tələb olunur?

- 50-100 il
- 200- 500 il
- 100-200 il
- 200-1000
- 20-40 il

591 Azərbaycanda relyefin xüsusiyyətlərindən asılı olaraq neçə iqlim tipi formalaşmışdır?

- 3 iqlim tipi
- 9 iqlim tipi
- 6 iqlim tipi
- 13 iqlim tipi

11 iqlim tipi

592 Azərbaycanda relyefin xüsusiyyətlərindən asılı olaraq torpaq əmələgəlmə formasının neçə tipi var?

- 2 tipi var
 7 tipi var
 5 tipi var
 9 tipi var
 6 tipi var

593 Yuvarlaqlaşdırılmış məlumatlara görə qurunun neçə faizini yararlı torpaqlar təşkil edir?

- 10%-ni
 40%-ni
 15%-ni
 20%-ni
 30%-ni

594 Hansı mənbələr litosferi çirkləndirir?

- kimya müəssisələri, neft emalı müəssisələri
 metallurgiya və neft-qaz sənayesi
 sənaye müəssisələri, kənd təsərrüfatı sahələri
 nadir metallar emalı və kimya sənayesi
 energetika və balıqçılıq

595 Torpağın pozulması nədir?

- torpağın quruluşunun dəyişməsidir
 məhsuldarlığın artırılmasıdır
 torpağın üst qatının təsərrüfat üçün yararlı hala düşməsidir
 torpaqda pozulma halları olmur
 insan fəaliyyətinin məhdudlaşdırılmasıdır

596 Torpağın məhsuldarlığının azalması əsasən hansı hallarda baş verir? Düzgün olmayan cavabı tapın

- Torpağın eroziyası nəticəsində
 Torpağın intensiv çirklənməsi nəticəsində

- Torpağın şoranlaşdırılması nəticəsində
- Suvarma prosində olan pozuntular nəticəsində
- Bitkilərin suvarma normasına düzgün riayət edildikdə

597 Aşağıdakı prestisidlərdən hansı zərərli həşəratları məhv etmək üçün istifadə edilir?

- nematosidlər
- gerbesidlər
- rodentisidlər
- insektisidlər
- funqisidlər

598 Təbii ehtiyatların qiymətləndirilməsinin ən əsas üsulu budur:

- Renta.
- Kapital.
- İcarə.
- Məsrəf.
- Gəlir

599 Təbii resurs anlayışına aiddir:

- İnsanların istifadə etdiyi ehtiyatlar;
- Faydalı qazıntılar;
- Müxtəlif texnoloji avadanlıqlar;
- Sənaye müəssisələri.
- Əmək ehtiyatları;

600 Təbii ehtiyatlar bu istehsalda iştirak edir:

- Sosial sahələr;
- Maddi nemətlər istehsalı;
- Emal sahəsinin dərinləşməsi;
- İstehsalın kooperasiyasında.
- İstehsalın təmərküzləşməsində;

601 Aşağıdakılar hansı monitorinqin praktiki istiqamətlərinə aid deyil?

- ətraf mühitin vəziyyətinə və ona təsir edən amillərə nəzarət etmək.
- ətraf mühitin faktiki vəziyyəti və çirklənmə səviyyəsini qiymətləndirmək.
- çirkləndiricilərin təsirindən ətraf mühitdə yarana biləcək vəziyyətin proqnozu.
- bu vəziyyətin qiymətləndirilməsi.
- əhəlinin miqyasının nizamlanması.

602 Monitoringin obyektini dedikdə aşağıdakılardan hansı nəzərdə tutulur?

- yerüstü sular, okeanlar.
- okeanlar və dənizlər.
- atmosfer, yeraltı sular.
- atmosfer, kriosfera
- atmosfer, yer üstü sular, okeanlar, dənizlər, yeraltı sular, kriosfera.

603 Monitoring sistemi siniflərinə ayrılır:

- miqyasına görə
- aparıldığı yerə görə.
- çirkləndirici mənbələrə görə.
- təsir amilinə görə.
- təsir amilinə, çirkləndirici mənbələrə, miqyasına görə.

604 Baza monitoring sistemi nədir?

- faunada baş verən hallara nəzarət etmək.
- bitki aləmində baş verən hallara nəzarət etmək.
- regional antropogen təsirlər nəzərə alınmaqla təbiətdə baş verən hallara nəzarət etmək.
- litosferdə baş verən proseslərə nəzarət etmək.
- hidrosferdə baş verən proseslərə nəzarət etmək.

605 Milli monitoring sistemi dedikdə başa düşülür:

- beynəlxalq miqyasda aparılan monitoring.
- bir neçə ölkədə aparılan monitoring.
- ölkə miqyasında aparılan monitoring.
- şəhər daxilində aparılan monitoring.
- materikdə aparılan monitoring.

606 Ətraf mühitin ekspertizası hansı hallarda keçirilməlidir?

- ekoloji fəlakət baş verdikdə.
- təsərrüfat, layihə və planları reallaşmaqdan əvvəl.
- ölkədə iqtisadi islahatlar aparıldıqda.
- milli valyuta dəyərini itirdikdə.
- iqtisadiyyatda böhran baş verdikdə.

607 Ekoloji ekspertizanın əsas prinsipləri hansılardır?

- imperativ, təhlükəsizlik, aşkarlıq, müstəqillik, komplekslik
- imperativ, təhlükəsizlik, aşkarlıq, enerjiyə qənaət.
- peşəkarlıq, müstəqillik, aşkarlıq, imperativ.
- enerjiyə qənaət, müstəqillik, imperativ, aşkarlıq.
- müstəqillik, aşkarlıq, enerjiyə qənaət, riskin azaldılması.

608 Təsərrüfat fəaliyyətinin ekoloji ekspertizası:

- dövlət ekoloji nəzarətinin əsas funksiyalarından biridir.
- ekoloji təhsilin bir formasıdır.
- ekoloji maarifləndirmə vasitəsidir.
- demoqrafik siyasətin tərkib hissəsidir.
- iqtisadi siyasətin əsasıdır.

609 Aşağıdakılardan hansı təbiəti mühafizə tədbirlərinə yönəldilən vəsaitin əsas mənbəyi hesab edilir?

- nazirlik və komitələrin vəsaitləri.
- yerli büdcələr.
- dövlət büdcəsi.
- kommersiya bankları.
- müəssisələrin öz vəsaitləri.

610 Büdcədən ayrılan vəsaitin digər maliyyələşmə mənbələrindən üstünlüyü nədir?

- vəsaitin azlığı
- vəsaitin çoxluğu
- vəsaitin davamlılığı
- vəsaitin təyinatı üzrə xərclənməsi.

- vəsaitin başqa məqsədlərə xərclənməsi.

611 Aşağıdakılardan hansı sığorta hadisəsinə aid deyil?

- əmlakın korlanması və məhv olunması üzündən dəyən zərərin kompensasiyası.
 çirklənmiş ərazinin təmizlənməsi və oranın abadlaşdırılması üçün məsrəflər.
 ətraf mühətdə həyat şəraitinin pisləşməsi ilə əlaqədar dəyən ziyan.
 müəssisə işçilərinin əmək haqqlarının ödənilməsi ilə əlaqədar olan məsrəflər.
 ilkin təhqiqatlar və məhkəmə prosesləri ilə əlaqədar məsrəflər.

612 Ekoloji menecment nədir?

- təbiətdən istifadə tədbirlərinin uçotu və nəzarətini təmin edən elm sahəsidir.
 təsərrüfatın inkişafını və planlaşdırılmasını təmin edən sahədir;
 təbii resurslardan istifadədə ekoloji-iqtisadi problemlərin idarə olunmasını öyrənən elm sahəsidir;
 cəmiyyətin idarə olunmasını özündə birləşdirən bir sahədir;
 faydalı qazıntıların hasilatı, emalı və istifadəsini təmin edən sahədir.

613 Ekoloji menecmentin funksiyalarına aid deyil:

- ekoloji marketing;
 planlaşdırma ;
 tənzimlənmə;
 uçot və nəzarət;
 balanslaşdırma.

614 Ekoloji menecmentin məqsədi:

- təbiətdən səmərəli istifadə və resurs qoruyucu fəaliyyətdə beynəlxalq və milli aktların tələblərinə əməl etməkdir;
 hüquqi və fiziki şəxslərin təbiətdən istifadə fəaliyyətində hüquqlarını təmin etməkdir;
 müəssisə və təşkilatlarda təbiəti mühafizə fəaliyyətini yaxşılaşdırmaqdır.
 təbiəti mühafizə problemlərinin həlli üçün menecmentdən istifadə maraqlarını artırmaqdır;
 idarəetmədə iqtisadi və ekoloji maraqları təmin etmək və təhlükəsiz əmək şəraiti yaratmaqdır;

615 Ekoloji menecmentin əsasını təşkil edir:

- qiymətləndirmə, təhlil;
 ekstrapolyasiya, kartoqrafik;

- balans, nəzarət, uçot və audit;
- planlaşdırma, proqnozlaşdırma və monitorinq;
- kartoqrafik, balans.

616 Ekoloji menecment konsepsiyasında mühüm rol oynayan funksiya:

- yerləşdirmədir;
- idarəetmədir;
- tullantıların utilizasiyasıdır;
- təhlükəsizlikdir;
- səmərəlilikdir.

617 Ekoloji menecmentin funksiyalarından biri aşağıdakıdır:

- ekoloji ekspertiza.
- ekoloji siyasət;
- ekoloji öhdəlik;
- planlaşdırma;
- balanslaşdırma;

618 Beynəlxalq ekologiya hüququ:

- insanla təbiətin qarşılıqlı təsirini tənzimləyən beynəlxalq hüquq normasıdır;
- ətraf mühitin fiziki və digər təsirlərdən mühafizəsi sahəsində beynəlxalq hüquq normasıdır;
- yer kürəsinin təbii ehtiyatlarından səmərəli istifadə və qlobal miqyasda ətraf mühitin zərərli təsirlərdən mühafizəsinin pozulmasına görə beynəlxalq məsuliyyətdir;
- beynəlxalq hüquq norma və prinsiplərinin pozulmasına görə beynəlxalq məsuliyyətdir;
- inzibati xətalara görə məsuliyyətdir.

619 Beynəlxalq ekologiya hüququnun obyektı:

- yer kürəsinin təbiəti və yerətrafi kosmik məkandır;
- bəşəriyyətin yaşayış sahəsidir;
- təbii ehtiyatlar haqqında qanunvericilik toplusudur;
- hüquqi və fiziki şəxslərin fəaliyyət sahəsidir;
- təbii ehtiyatlardan istifadəni tənzimləyən normalar sistemidir.

620 İri şəhərlərdə ekoloji vəziyyətin gərginliyi asılıdır:

- şəhərlərdə əhalinin sıx cəmləşməsindən;
- şəhərlərdə sənaye sahələrinin sürətli inkişafından;
- antropogen təsirin yüksək olması və əhali sıxlığından;
- nəqliyyatın sürətli inkişafından;
- yaşıllıq sahələrinin normadan az olmasından.

621 Sənaye müəssisələrini şəhər ətrafında yerləşdirirkən ilkin nəzərə alınan amillərdəndir:

- ərazinin ekoloji vəziyyəti;
- ərazinin təbii landşaftlarının dəyişmə vəziyyəti.
- ərazidə yağıntıların miqdarı və su mənbələri;
- ərazidə hakim küləyin istiqaməti və gücü;
- ərazinin torpaq-bitki örtüyünün vəziyyəti;

622 Azərbaycanda təsərrüfat sahələri içərisində ətraf mühitə ən az təsir göstərən:

- sənaye;
- nəqliyyat;
- kənd təsərrüfatı;
- səhiyyə;
- mənzil-kommunal.

623 Azərbaycanda ətraf mühitə mənfi təsir göstərən sənaye sahələrindən deyil:

- kimya;
- selliloz-kağız;
- metallurgiya;
- enerqetika.
- yanacaq;

624 Azərbaycanda qoruq, milli park və yasaqlıqların yaranma səbəbləri:

- meşə kompleksini qorumaq;
- heyvanat aləmini qorumaq
- təbii ərazi komplekslərini və canlı aləmi mühafizə
- yaşıllıqları qorumaq
- hidrosferi qorumaq

625 MAQATE.«Ətraf mühit və inkişaf» mövzusu üzrə BMT konfransı keçirilmişdir:

- 1972
- 1999
- 1992
- 2005
- 2002

626 BMT-nin «Ətraf mühit məsələsi» üzrə konfransı keçirilmişdir:

- 1974-cü ildə
- 1972-ci ildə
- 1970-ci ildə
- 1976-cı ildə
- 1968-ci ildə

627 Ətraf mühitin keyfiyyəti nədir?

- Suyun çirklənməsi.
- Torpağın çirklənməsi.
- ekoloji norma
- Meşələrin çirklənməsi
- Atmosferin çirklənməsi.

628 Təbii ehtiyatların istismarı nədən asılıdır?

- istehsalın inkişafından
- Kooperasiyadan
- Dünya okeanının səviyyəsindən
- Kənd təsərrüfatının inkişafından
- Təmərküzləşmədən

629 Sürüşmə hadisəsi neçə baş verir?

- sukeçirən qumlu laylarda qunt sularının sürüşərkən təbəqə yaratması nəticəsində
- coğrafi təbəqənin eynicinsli sahələrində
- rütubətli havada tədricən çürüyən nazik torflu torpaqlarda
- qidalanma xüsusiyyətləri və sululuq dərəcəsinə görə

- kontinental hava kütlələrinin temperaturu aşağı salması ilə əlaqədar

630 Palçıq vulkanları ölkəmizdə hansı ərazilər üçün səciyyəvidir?

- Acınohur çökəkliyi, Kiçik Qafqaz dağlarının şərq maili düzənliklərində
 Qobustan, Cənub-Şərqi Şirvan, Abşeron sahilləri
 Böyük Qafqazın Şimal-Şərq yamaclarında, Naxçıvanda
 Talış dağlarında, Mərkəzi Aranda
 Zəngəzur silsiləsi, Kür-Araz ovalığında

631 Hansı ərazilərdə qeyri-filiz faydalı qazıntıları yayılmışdır?

- dağətəyi düzənliklərdə
 Kür-Araz ovalığında
 çökmə süxurların yayıldığı düzənlik ərazilərdə
 tektonik proseslərin daha güclü təzahür etdiyi sahələrdə
 çox rütubət qəbul edən alçaq dağlıq zonalarda

632 Yüksək dağ silsilələrində orta illik temperaturu göstərin

- 1-2°C
 0°C-dən aşağı
 0-1°C
 3-4°C
 -1-2°C

633 İri şəhərlərdə ekoloji vəziyyətin gərgin olması nə ilə əlaqədardır?

- ərazi problemləri və təbii artımın aşağı olması ilə bağlı
 antropogen təsirin yüksək olması ilə əlaqədar
 kənd təsərrüfatı ilə əlaqədar
 nəqliyyatın çoxalması ilə bağlı
 ekoloji təhlükəsizliyin gözlənilməsi ilə əlaqədar

634 Zəngin neft və qaz yataqları hansı ərazilərdə kəşf edilmişdir?

- Qəbələ, Qax rayonlarında
 Acınohur – Ceyrangöl ovalığında

- Şərur – Ordubad düzündə
- Abşeron, Bakı arxipelaqında
- Böyük Qafqazın cənub yamacında

635 Son illər hansı rayonlarda zəngin neft yataqları kəşf edilib istismara verilib?

- Acınohurda alçaq tirələrin güney yamaclarında (Türyançay hissəsində)
- Zəngəzur ərazisində, Qapıcıq-Soyuqdağ hissəsində
- Böyük Qafqazın şimal-şərq yamacında (Gil-gil çay dərəsində)
- Şərqi Gürcüstanda, Şəmkirdə (Tərsdəllər)
- Qusarçayın yaxınlığında (Kuzun kəndi ətrafında)

636 Neft və qaz ehtiyatı neçə metr dərinlikdə müəyyən edilmişdir?

- 500 metr
- 3000 metr
- 200 metr
- 1000 metr
- 800 metr

637 Çox məqsədli istifadə xarakterinə malik hansı təbii ehtiyatları tanıyırsınız?

- tikinti materialları
- kosmik resursları
- rekreasiya ehtiyatları
- bitki və heyvanat aləmi
- su, torpaq, meşə

638 Torpaq fondunun böyüklüyünə görə fərqlənən hansı ölkələri tanıyırsınız?

- BƏƏ, Azərbaycan, Gürcüstan, Küveyt, Koreya
- Özbəkistan, İraq, Suriya
- Afrika, MDB, Xarici Asiya, Şimali, Cənubi Amerika
- İspaniya, Almaniya
- Latviya, Belorusiya

639 Torpağın məhsuldarlığının azalması hansı proseslərə əsasən baş verir?

- atmosferin qaz tərkibinin formalaşmasından
- mikroorqanizmlərin çoxalmasından
- cansız maddələrin vəhdətindən
- yeni ərazilərin mənimsənilməsi
- süxurların parçalanmasından, akkumulyasiya proseslərindən
- arıdləşmə, eroziya proseslərindən

640 Azərbaycan Respublikası torpaq fondu nə qədərdir?

- 8,6 mly ha
- 10,7 milyon ha
- 6,1 milyon ha
- 3.4 milyon ha
- 1,2 milyon ha

641 Dağlıq ərazilərdə eroziya proseslərinin artmasının əsas səbəbin göstərin:

- nəqliyyatın və əmək resurslarının hesabına
- istehsal və əhalinin məhdud ərazidə toplanması
- mebel və tikinti materialları sənayesinə görə
- mexaniki artımı, miqrasiyanın rolu
- heyvandarlığın inkişafı, meşələrin qırılması

642 Respublika ərazisində külək eroziyası ən çox hansı ərazilərdə geniş yayılmışdır?

- Lənkəran-Astara zonasında
- Culfada, Kəngərlidə
- Quba-Qusar ərazisində
- Abşeron yarımadasında, Cənub-Şərqi Şirvanda
- Gəncə-Qazaxda

643 Respublikada eroziya prosesinin qarşısını almaq məqsədilə hansı tədbirlər keçirilməlidir?

- terraslaşdırma işləri aparılmalıdır
- istisevər bitkilərə şərait yaradılmalıdır
- süni suvarma işləri aparılmalıdır
- dövriyyəli-qapalı su təchizatına keçmək
- meşə-mühafizə zolaqları salınmalıdır

644 Torpaqlarımızda şoranlaşmaya əsas səbəb nə olmuşdur?

- dağlıq zonaların kifayət qədər rütubət qəbul etməsi və soyuq iqlim ilə əlaqədar olaraq
- suvarma əkinçiliyinin inkişafı, suvarma qaydalarına düzgün riayət edilməməsi ucbatından
- dolu yağın günlərin illik miqdarının çox olması ilə
- alp çəmənliklərindən düzgün istifadə edilməsindən
- su anbarlarının çay dərələrində yaradılması ilə əlaqədar

645 Şoranlaşmış torpaqlar ən çox hansı ərazidə yayılmışdır?

- Kiçik Qafqazın şimal-şərq yamacında
- Naxçıvan Muxtar Respublikasında
- Lənkəran-Astara zonasında
- Kür-Araz ovalığında
- Abşeron yarımadasında

646 Çirklənmiş, zibillənmiş torpaqlar hansı regionlarda daha çoxdur?

- Lənkəran-Astara
- Quba-Qusar
- Samur-Dəvəçi, Zaqatala-Lahıc
- İsmayıllı – Qəbələ
- Naxçıvan MR, Daşkəsən – Qazax, Abşeron

647 Ümumi su ehtiyatının neçə faizi şirin su ehtiyatıdır?

- 2,1%-i
- 1,8%-i
- 2,5%
- 3,4%
- 5.6%

648 Dəniz suyunun şirinləşdirilməsi kimi tədbirlərdən ən çox hansı ölkələr istifadə edir?

- Latın Amerikasının ölkələri, Avstraliya
- Səudiyyə Ərəbistanı, BƏƏ, Küveyt, Yaponiya
- Türkiyə Cümhuriyyəti, Şimali Kipr Türk Cümhuriyyəti
- Avropa ölkələri, RF-sı

Okeaniya, ABŞ, Kanada

649 İcməli və dəniz suyunu çirkləndirən əsas mineral maddələr hansılardır?

- ammonyak, sulfat turşusu, formaldehid
 qurğuşun, arsen, civə, miss
 hidroqlu sulfid, karbon sulfid
 karbohidrogenlər
 kükürd suyu

650 Respublikanın su ehtiyatının nə qədəri yeraltı suların payına düşür?

- 7,4 km³
 6,3 km³
 5,1 km³
 3,7 km³
 4,8 km³

651 Yeraltı suların neçə %-i Qusar maili düzənliyində toplanıb?

- 31 %-i
 29%
 12%
 17%
 8,3%

652 Suyun çoxlu miqdarda itkisi nəticəsində (torpaqda) nə kimi proseslər yaranır?

- yeraltı suların səviyyəsi artır, təkrar şorlaşma və bataqlıqlaşma yaranır
 tullantı suların miqdarı azalır
 mineral su ehtiyatları yaranır
 torpaqlarda münbitlik artır, məhsuldarlıq çoxalır
 çayların, bulaqların sululuq həcmi artır

653 1 nəfərə düşən su ehtiyatının həcminə görə ən aşağı göstərici hansı zonadadır?

- Abşeron yarımadasında
 Naxçıvan MR

- Lənkəran – Astara
- Muğan – Salyan
- Quba – Xaçmaz

654 Respublikanın su ehtiyatının 70 %-ə qədəri hansı suların payına düşür?

- dağ çaylarının
- tranzit çayların
- yeraltı suların
- termal suların
- mineral suların

655 Araz çayı ən çox hansı çaylar vasitəsilə çirklənir?

- Kür, Gilançay
- Samur, Filizçay
- Ağstafaçay, Qoşqarçay
- Qanıx, Viləşçay
- Arpaçay, Oxçuçay

656 Abşeron yarımadasında çirкли göllərin əmələgəlmə səbəbini göstərin.

- torpaqların yüksək məhsuldarlığı ilə əlaqədar
- torpağın cəmləşmə, humus qatının qalınlığına görə
- torpaqlara alüminium məhsullarının atılması ilə əlaqədar
- neft-qaz yataqlarının istismarı ilə əlaqədar
- ovalıqların çoxluğu ilə əlaqədar

657 Xəzərin 2-ci çirklənmə mənbəyi nədir?

- suyunun tərkibindəki mikroelementlər
- yaşayış yerləri
- heyvandarlığın, quşçuluğun, balıqçılığın inkişafı
- mədənlər, tankerlər, hidrotexniki qurğular
- palçıqlı sellər

658 Limanlarda Xəzərin sularının daha çox çirklənmə səbəbini göstərin.

- nəqliyyatın (su) çox olması
- neft və neft məhsulları daşıyan tankerlərin olması ilə
- sənaye müəssisələrinin sulara atdıqları çirklə maddələrlə bağlı
- insan fəaliyyəti ilə
- «ölü zonalar»ın çoxluğu

659 «Təbiəti mühafizə və təbiətdən istifadə haqqında» Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı neçənci ildə qəbul edilmişdir?

- 1991
- 1994
- 1993
- 1992
- 1990

660 Davamlılığı, yaxşı döyülməsi, istiliyi normal keçirməsi və s xüsusiyyətlərə malik hansı təbii ehtiyatdır (faydalı qazıntıdır?)

- qurğuşun
- molibden
- asbest
- mis
- polad

661 Respublikanın qərb rayonları hansı faydalı qazıntı ehtiyatı ilə zəngindir?

- barit
- neft
- c) kolçedan filizləri
- a) molibden
- b) tikinti materialları

662 Kənd təsərrüfatı bitkilərinin və heyvanlarının məhsuldarlığının aşağı düşməsinə ən çox nə səbəb olur?

- hava şəraiti qeyri-normal olduqda
- gübrələr düzgün verilmədikdə
- torpaqda mikroorqanizmlərin miqdarı artıqda
- yaxşı qulluq edilmədikdə
- çirkab tullantı suların suvarmada istifadə edildikdə

663 Mineral komponentlərin çoxluğu ilə seçilən, müalicə edən, fiziki – kimyəvi xassələrə malik sular nə adlanır?

- tullantı suları
- dəniz suları
- termal sular
- mineral sular
- yeraltı sular

664 AFR, İsveçrə, İngiltərə, Avstraliyada meşələrin qırılması nə ilə əlaqədardır?

- havanın temperaturunun yuxarı olması ilə
- su ehtiyatlarının azlığı ilə
- antropogen amillərlə
- “turşulu yağışlarla”
- yağıntılarn az olması ilə

665 Potensial ehtiyatlar hansı sərvətlərə aid edilir?

- istifadə olunmayan, ehtiyatı tam dəqiqləşməyən sərvətlər
- təbiətdə istifadə edilən və istifadəsi mümkün olan resurslar
- dəqiq kəşfiyyat aparılmış, sərhədləri tam dəqiqləşdirilmiş ehtiyatlar
- yayım şəraitinin ümumi əlamətlərini təmin edən kəşfiyyat və öyrənilmə dərəcəsinə malik ehtiyatlar
- ilkin olaraq tək-tək nümunələr məlum olan və sənaye ehtiyatı az olan ehtiyatlar.

666 Təbii ehtiyatların iqtisadi qiymətləndirilməsinə hansı göstəricilər daxildir?

- təbii resursların xüsusiyyətlərinin müxtəlifliyi
- təbii ehtiyatların çoxməqsədli istifadə xarakteri
- oragen qurşaqlar, kimyəvi xammallar
- kapital qoyuluşunun xüsusi çəkisi, əmək məhsuldarlığı, səmərəliliyinin səviyyəsi
- hasilatın, emalın, daşınmanın dəyəri

667 Təbii ehtiyatlarda iqtisadi qiymətləndirmənin əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

- təsərrüfat dövriyyəsinə cəlb edir
- insanın iştirakı olmadan formalaşaraq təbii mühiti təşkil edir.
- əhalinin tələbatlarını ödəyir
- insan əməyinin nəticələrini göstərir

ayrı-ayrı təbii ehtiyatlardan istifadənin faydalılığını müəyyən etməyə imkan verir

668 Faydalı qazıntıların ehtiyatına nə deyilir?

- dövlət kompleksləri
- nazik torflu torpaqlar
- kaynazoy yaşlı çöküntü süxurları
- yer qatlarındakı mineral xammal
- palçıq vulkanları

669 Faydalı qazıntı yatağını istismar etmək üçün nəyi müəyyən etmək lazımdır?

- landşaft zonallığını
- təbii ərazi kompleksini
- geomorfoloji prosesləri, yüksəklik qurşaqlarını və iqlim şəraitini
- yumşaq süxur kütlələrini
- xammal ehtiyatını, zərərli komponentlərin miqdarını

670 Daşkəsən mədəninə dəmir istehsal edilərkən, hansı qiymətli ehtiyatın itkisinə yol verilir?

- mis ehtiyatının
- alunitin
- volframın
- kobalt filizinin
- xromun

671 Alunit yataqlarına görə Azərbaycan dünyada neçənci yeri tutur?

- 1-ci
- 3-cü
- 4-cü
- 5-ci
- 2-ci

672 Zəylik alunit yatağından başqa respublika ərazisində digər hansı alunit yataqları var?

- Göydərə yatağı (Kəlbəcər)
- Meğri-Ordubad zonasındakı yataq

- Seyfəli yatağı (Şəmkir)
- Paragaçay yatağı (Ordubad)
- filizçay yatağı (Balakən)

673 Göydərə filiz yatağı hansı ehtiyatın istehsalı üçün əlverişlidir?

- qrafitin
- fosforitin
- xromun
- asbestin
- kvarsın